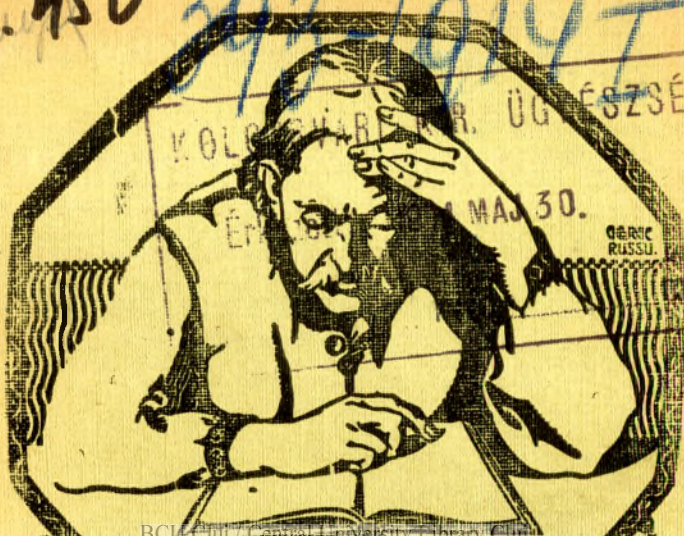

C. 452

392/1914 T

BCU Central University Library Cluj

BIBLIOTECA POPORALĂ
A ASOCIAȚIUNII

An. III.

Nr. 33.

Calendarul

Asociației

pe anul dela Christos 1914.
Intocmit de Oct. C. Tăslăuanu.

Sibiu, Decembrie 1913.

Prețul 30 bani.

Biblioteca Poporală a Asociațiunii

— :: apare odată pe lună :: —
sub îngrijirea secretarului

OCTAVIAN C. TĂSLĂUANU,
red. resp.

În lunile de vară, Iulie și August «Biblioteca poporală a Asociațiunii» nu apare. În locul acestor broșuri membrii ajutători ai «Asociațiunii», primesc, în luna lui Decembrie,

== Calendarul Asociațiunii. ==

Membrii ajutători ai «Asociațiunii» primesc, așadar, zece broșuri și un Calendar în fiecare an.

Membru ajutător al «Asociațiunii» se face acela, care plătește înainte, la începutul fiecărui an, o taxă de cel puțin 2 cor.

Taxa de membru ajutător se plătește la *agenta* «Asociațiunii» din sat sau de-adreptul la „Biroul Asociațiunii” în Sibiu (ungurește: Nagyszeben), Strada Șaguna Nr. 6, sau la despărțământul «Asociațiunii».

C 652

Calendarul Asociațiunii

pe anul dela Christos

1914.

Anul III.

172. 5410 - 1909

Sibiu. — Editura Asociațiunii.

Tiparul Tipografiei arhidiecezane. — Prețul 30 bani.

Cronologia anului 1914.

Dela facerea lumii după Suidas (6000 a. Chr.) . . .	7914 ani
„ „ „ „ cei 70 traduc. ai bibliei. . .	7645 „
„ „ „ „ era bizantină (5508 a. Chr.)	7422 „
Dela facerea lumii după periodul Iulian (1 Ian. 4713 a. Chr.)	6617 „
Dela întemeierea Romei (24 Aprilie 743 a. Chr.) . .	2664 „
„ nașterea Domnului nostru Isus Christos . . .	1914 „
„ moartea Domnului nostru Isus Christos . . .	1881 „
„ risipirea Ierusalimului prin Romani (1 Sept. 79 d. Christos)	1835 „
„ descălecarea Romanilor în Dacia sub Traian (105 d. Christos)	1809 „
„ zidirea Constantinopolei (330 d. Chr.) . . .	1584 „
„ așezarea clopotelor în bisericile creștine . . .	1514 „
„ căderea împărăției romane apusene (476 d. Chr.)	1438 „
„ venirea Ungurilor în Europa (896 d. Chr.) . .	1018 „
„ întemeierea Țării ungurești (1000 d. Chr.) . .	914 „
„ desbinarea bisericilor (răsăriteană și apuseană)	961 „
„ întemeierea Țării românești	824 „
„ începutul domniei casei Habsburgice în Austria	641 „
„ descălecarea lui Dragoș-Vodă în Moldova . .	572 „
„ moartea lui Mihai Viteazul	513 „
„ iscodirea prafului de pușcă prin B. Schwarz .	564 „
„ facerea hârtiei (1373 d. Chr.)	541 „
„ iscodirea tiparului (1440 d. Chr.)	474 „
„ descoperirea Americii (11 Octomvrie 1492) . .	422 „
„ reformația lui Luther (1517 d. Chr.)	397 „
„ tipărirea celei dintâi cărți românești	344 „
„ îndreptarea calendarului Iulian prin papa Grigorie XIII. (1583)	332 „
„ începerea sădirii tăbacului în Europa (1591) .	323 „
„ unirea Românilor cu biserica Romei	214 „
„ iscodirea trenului cu aburi	150 „
„ descoperirea electricității	124 „

Dela nașterea M. Sale Împ. Francisc Iosif I. (1830) .	84 ani
„ iscodirea telegrafului	69 „
„ unirea Principatelor române (Muntenia și Moldova)	54 „
„ încoronarea primului rege al României	32 „
„ iscodirea fonografului și telefonului	26 „
„ iscodirea mașinei de scris	5 „

KÖLOZSVÁRI KIR. ÜGYÉSZSÉG
Erkel. 1914 MAJ. 30.

Anotimpurile :

Primăvara se începe în 8/21 Martie.
 Vara se începe în 9/22 Iunie. K. ü. mell.
 Toamna se începe în 9/22 Septembrie.
 Iarna se începe în 9/22 Decembrie dimineața.

Planeta anului 1914

e **Mercur**, cea mai mică dintre cele 7 planete cari stăpânesc anii. Dintre acestea, ea e cea mai aproape de soare. Din pricina aceasta, numai cu greu se poate vedea, înainte de răsăritul soarelui și puțin după apus. Planeta Mercur, e de 19-ori mai mică ca pământul.

Posturile.

1. Mercurile și Vinerile de peste an. — 2. Ajunul Botezului Domnului în 5 Ianuarie. — 3. Postul Paștilor din 16 Februarie până în 6 Aprilie. — 4. Postul Sf. Petru și Pavel din 2 Iunie până în 28 Iunie. — 5. Postul Sf. Mării din 1 până 14 August. — 6. Tăierea capului Sf. Ioan, 29 August. — 7. Ziua Crucii, 14 Septembrie. — 8. Postul Crăciunului din 15 Noiembrie până în 24 Decembrie.

Deslegarea posturilor.

1. Mercuri și Vineri în săptămâna brânzii. — 2. Mercuri și Vineri în săptămâna luminată. — 3. Mercuri și Vineri în săptămâna după Rusalii. — 4. Mercuri și Vineri după Crăciun până la Botezul Domnului.

Vremea.

După calendarul de 140 ani.

- Ianuarie.** 1—7 moină și vânt, 8—13 mestecat, 14 și 15 furtună cu zăpadă, 16 și 17 liniște, 18 și 19 vijor și frig, 20—28 soare, 29—30 bine.
- Februarie.** 1—9 vânt și frig, 10—16 schimbăcios, 17 și 18 moină și vânt, 19—26 nor și zăpadă, 27 și 28 moină și vânt.
- Martie.** 1—6 mestecat și vânt, 7—10 nor și soare, 11—13 vânt, 14 bine, 15—19 frig. 20 și 21 ziua mai cald, noaptea frig și vânt, 22 și 23 ploaie cu zăpadă, 24 și 25 frig cu vânt, 26—31 zăpadă și vânt.
- Aprilie.** 1—4 vânt, 5—8 noaptea frig, 9—10 ploaie puțină, 11—14 nor și frig. 15—20 senin și noaptea frig, 21—24 ceață, 25—27 ploaie, 28—30 senin.
- Maiu.** 1—4 senin și apoi ploaie, 5—8 nor, 9—15 bine, 16—17 ploaie, 18 senin, 19—20 ploaie, 21—27 căldură, 28 vânt și ploaie, 29—30 ploaie și căldură.
- Iunie.** 1 nor și vânt, 2—4 bine, 5—6 ploaie, 7—11 bine și vânt, 12 ploaie, 13 bine, 14 și 15 nor cu soare, 16 ploaie, 17—18 mestecat, 19 ploaie, 20—24 bine, 25 ploaie mare, 26 soare, 27—30 ploaie.
- Iulie.** 1—2 bine, 3—5 ploaie și vânt, 6—7 bine și vânt, 8—9 ploaie, 10 și 11 bine. 12—15 ploaie și vânt, 16—17 bine, 18—20 ploaie, 21—24 bine, 25 nor, 26 și 27 ploaie mare, 28—29 bine, 30 ploaie, 31 bine.
- August.** 1—5 bine și ploaie, 6 mestecat, 7—22 bine, 23—24 nor cu soare, 25—29 bine, 30—31 nor și ceață.
- Septembrie.** 1—5 bine, 6 nor, 7 ploaie, 8—14 bine, 15—16 ploaie, 17 bine, 18 frig, 19—24 bine, 25—26 ploaie, 27 bine, 28 vânt, 29—30 ploaie.
- Octombrie.** 1 zăpadă, 2—3 frig, 4—5 bine, 6 zăpadă, 7—8 vijor și vânt, 9—15 bine și ploaie, 16—21 bine și cald, 22 moină și ceață, 23—30 ger și ceață.
- Noembrie.** 1—4 frig, nor și ceață, 5—8 cald, 9—13 vânt și ger uscat, 14 domol, noaptea zăpadă, 15—22 frig, 23—24 nor și vânt, 25 zăpadă, 26 furtună cu vânt, 27—28 zăpadă și vânt, 29 și 30 senin.
- Decembrie.** 1—4 ger, 5—6 nor aplecat spre ploaie, 7—10 nor și ceață, 11—12 moină, 13 vânt, 14—15 ploaie cu zăpadă, 16—17 zăpadă, 18—23 ger și vânt, 24—25 zăpadă, 26—27 nor, 28—29 moină, 30—31 ger.

Semne de timp.

Ianuarie cald nu e semn de an mănos. Ianuarie uscat și geros aduce Faur cu nea. Negura din Ianuarie aduce Faur umed. Când se trag norii spre miazăzi, urmează frig, iar când se duc spre miazănoapte — căldură. Cum a fost timpul la Sf. Grigorie așa va fi tot anul.

Faur alb întărește sămănăturile. Când nu îngheață în Faur, e semn de an mănos. Vânturile de miazănoapte prevestesc an mănos. Negura de apus arată ger.

Martie răcoros, umple celarul și podul din gros. Neaua din Martie împuținează vinul. Dacă Martie-i cu rouă, — după Paști mult ploaie.

Prier frumos, Maiu viforos. Prier umed aduce binecuvântare. Negura din Aprilie, la răsărit, și miazăzi, e semn bun. De tună în Aprilie nu te mai teme de ger. Prier frumos, vară furtunoasă.

Maiu răcoros, cireșar ploios. Ploaia din Maiu, umple carul de Mălaiu. Roua de seara și răcoarea din Maiu aduc fână și vin mult. Ploaia caldă din Maiu e binecuvântare. Roiul din Maiu prețuește un car de mălaiu.

Iunie mai uscat decât umed, umple buțile cu vin bun. Iunie umed și rece strică întreg anul. Călătoria furnicilor vestește timp bun. Omidele multe sunt semne de vin și grâu mult. Săritul peștilor vestește furtună.

Iulie călduros, însemnează an mănos. Dacă paianjănul își rupe pânza în două, va plouă. Dacă luna plină are curte la miazăzi și răsărit, urmează timp senin statornic. Mușinoaiele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.

August ploios, face vinul apătos. Negura de pe livezi și râuri, de se arată după apunerea soarelui, însemnă timp bun statornic. Vânturile de miazănoapte aduc timp statornic. Când sunt alune multe, însemnează iarnă grea pe viitor.

Septemvrie cu tunete, vestește zăpadă multă în Faur și an mănós. Toamnă caldă, iarnă lungă. Dacă cade ghinda înainte de S.-Mihaiu, iarna se pune curând. Răpciune cald, Brumărel rece și umed.

Brumărel și Mărțișor sunt luni surori. Cu cât frunzele arborilor cad mai curând, cu atât mai roditor va fi anul următor. Gerul și frigul din Octomvrie împlânzesc pe Ianuarie și Faur. Lumina de miazănoapte aduce curând ger mare. Când arborii țin frunza mult, iarna e departe, dar va fi grea, și la anul vor fi multe omide.

Brumar de va fi la început ploios, săptămâna Crăciunului va fi geroasă. Neaua multă de pe pomi însămnă muguri puțini de cu primăvară. Șoarecii de câmp, de se mai arată, iarna e departe.

Decemvrie la început de va fi geros, tot așa va fi zece săptămâni. Bând câinii latră la lună, urmează ger mare. Gerul și neaua din Decemvrie vestește grâu mult. Crăciun negru Paști albe. După o iarnă grea urmează an mănós.

Cum va fi anul?

Anul 1914 va fi mai mult svântat și rece.

Iarna, la început va fi svântată și numai Februarie va fi tot umed.

Primăvara, la început va fi călduroasă. Aprilie uscat și rece. Maiu va avea la început zile răci.

Vara va fi mai ploioasă.

Toamna, până la jumătate Octomvrie vor fi ploi multe, după aceea va urmă timp uscat și cald.

Intunecimi.

În anul 1914 vor fi două întunecimi de soare și două de lună. La noi se vor vedea numai două: Intunecimea cea dintâiu de lună și întunecimea a doua de soare.

În 12 Martie n. se începe întunecimea de lună la 3 ore 40 minute și ține până la 6 ore 42 minute dimineața.

În 21 August va fi întunecime totală de soare. Se începe la 11 ore 10 minute și ține până la 3 ore 55 minute după amiază

Insemnare. S. însemnează Sfânt; SS. Sfinți; P. sau Păr. Părinte; C. Cuvios; M. Mucenic—Mucenița—Mucenici; A. sau Ap. Apostol; Arh. Arhiepiscop; Ep. Episcop; Pr. Proroc.

Lună nouă ☾	Lună plină ☽
Pătrarul întâiu ☾	Pătrarul de pe urmă . . . ☽

răs. însemnează răsare; ap. apune. o. oare; m. minute.

Sărbătorile cele însemnate cu (+) roșu sunt sărbători împărătești, iară cele cu † negru sunt sărbători bisericești.

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou	Soarele
Merc.	1 (†)T. împr., S. V.	14 Felix	1. răs. 7 o. 56 m.
Joi	2 P. Silvestru	15 Maur	ap. 4 „ 22 „
Vineri	3 Pr. Malachia	16 Marcelin	10. răs. 7 „ 49 „
Sâmb.	4 Sin. 70 Ap.	17 Antonie	ap. 4 „ 34 „
Dumneca în. Botezului, Ev. dela Marcu, c. 1, st. 1, gl. 6, v. 9			20. răs. 7 „ 35 „
			ap. 4 „ 53 „
Dum.	5 Teopent, Teona	18 Prisca	<i>Lună nouă</i> în 13 Ian.
Luni	6 (†) Botez. Dlui ☩	19 Sara	7 o. 32 m. dimin.
Mărți	7 (†) S. Ioan Bot.	20 Fab., Seb.	Sfaturi economice.
Merc.	8 C. George	21 Agnes	Cară și împră-
Joi	9 M. Polieuct	22 Vincentie	știe gunoiul. Drege
Vineri	10 P. Grigorie	23 Log. Mar.	unelte și mașinile
Sâmb.	11 C. Teodosie	24 Timoteiu	că acum ai timp.
Dumin. după Botez, ev. Mat., c. 4, gl. 7, v. 10			Adună cuiburile de
D	12 M. Tațiana	25 Pavel	omide de pe pomi.
Luni	13 M. Ermil ☩	26 Policarp	Îngrijește-te de se-
Mărți	14 Părinții din Sinai	27 Ioan	mințe bune pentru
Merc.	15 C. Pavel Teban	28 Carol	sămănăturile de pri-
Joi	16 Lanț. Ap. Petru	29 Francisc	măvară. Pregătește
Vineri	17 † C. Antonie	30 Martina	coșurile pentru ră-
Sâmb.	18 P. Atan. și Chiril	31 Petru Nol	sadnițe. Trage vinul
Dum. iui Zacheiu ev. Luca c. 19, gl. 8, v. 11			și alege poamele și
Dum	19 C. Macarie	1 Febr. Ign.	legumele putrede.
Luni	20 † C. Eutimie	2 (†) Int. Dlui	Curăță pomii de
Mărți	21 C. Maxim ☩	3 Blasiu	mușchi și crengi us-
Merc.	22 Ap. Timoteiu	4 Veronica	cate Gunoeste viile
Joi	23 M. Clement	5 Agata	și fânațele.
Vineri	24 C. Xenia	6 Dorotea	Numără săptămâ-
Sâmb.	25 † P. Grigor. Teol.	7 Romuald	nile până la sfântul
Dum. Vam. și Faris., ev. Luca, c. 18, gl. 1, v. 1			Gheorghe și vezi
Dum.	26 C. Xenofont	8 Ioan	cum stai cu fânul.
Luni	27 † Ioan Hrisost.	9 Apolonia	Dă sare la vite mai
Mărți	28 P. Efrem Sirul ☩	10 Scolastica	des și pe timp fru-
Merc.	29 M. Ignatie	11 Eufrosina	mos, la amiazi, le
Joi	30 (†) Vas. Gr. Ioan	12 Eulalia	scoate afară. Adapă
Vineri	31 Chir și Ioan	13 Catarina	vitele cu apă do-
			moală. Adună ză-
			pada în jurul pomi-
			lor și închee-ți socio-
			telile pe anul trecut.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Februarie

are 28 zile

Faur

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Sâmb.	1 M. Trifon	14 Valentin

Dum. Fiului răătăcit, ev. Luca, c. 15, gl. 2, v. 2

Dum.	2 (†) Intimp. Dlui	15 Faust
Luni	3 Drept. Simeon	16 Iuliana
Mărți	4 P. Isidor ☿	17 Constanța
Merc.	5 M. Agatia	18 Flavian
Joi	6 P. Vucol ep.	19 Conrad
Vineri	7 P. Partenie	20 Eleuterie
Sâmb.	8 Teodor Stratilat	21 Eleonora

Dum. lăs. de carne, ev. Mateiu, c. 25, gl. 3, v. 3

Dum.	9 M. Nichifor	22 Petru C.
Luni	10 M. Haralampie	23 Eberhard
Mărți	11 M. Vlasiu	24 Adalbert
Merc.	12 P. Meletie ☿	25 Matias
Joi	13 P. Martinian	26 Victor
Vineri	14 P. Auxentie	27 Gothard
Sâmb.	15 Ap. Onisim	28 Leandru

Dum. lăs. de brânză, ev. Mat. c. 6, gl. 4, v. 4

Dum.	16 M. Pamfilie	1 Mart Alb.
Luni	17 M. Teodor Tiron	2 Simpliciu
Mărți	18 P. Leon papa	3 Celidoniu
Merc.	19 Ap. Archip	4 Casimir
Joi	20 P. Leon ep. ☾	5 Eusebie
Vineri	21 P. Timoteiu	6 Frideric
Sâmb.	22 M. din Evgenia	7 Ap. Toma

Dum. 1. în post, ev. Ioan, c. 1, gl. 5, v. 5

Dum.	23 M. Policarp	8 Ioan
Luni	24 †Afl. c. S. Ioan B.	9 Francisca
Mărți	25 P. Tarasie	10 40 Martiri
Merc.	26 P. Porfirie	11 Heraclie
Joi	27 P. Procopie ☿	12 Grigorie
Vineri	28 P. Vasilie	13 Rosina

Soarele

- 1. răs. 6 o. 40 m.
- ap. 4 „ 26 „
- 10. răs. 6 „ 22 „
- ap. 4 „ 43 „
- 20. răs. 6 „ — „
- ap. 5 „ 01 „

Lună nouă în 12 Februarie 1 o. n.

Staturi economice.

Vântură și curăță sămânțele de sămănat. Curăță livezile de mușinoaie, pietri și mărăcini și le sămăna cu flori de fân.

Destupă șanțurile și brezdele ca să se poată scurge apa. Taie mlădițele pentru altoit, și le păstrează în pivniță acoperite cu năsip.

Ară pământurile pentru ovăs, orz și mazărice. Taie sălciile și acații. Retează gardurile vii și curăță altoii de ramurile de prisos. Sămăna legumi în răsadnițe calde. Dă vitelor nutreț mai bun și le ferește de apă prea rece. Îngrijește de coșnițe pentru roi.

Mărește urdinișul coșnițelor, ca albinele să-și facă sبورul de curățire.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări

× BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Martți	1 Maria egipt.	14 Tiburtiu
Merc.	2 P. Tit	15 Anastasie
Joi	3 C. Nichita	16 Aron
Vineri	4 (†) Vin. Patim. ☩	17 Rudolf
Sâmb.	5 M. Claudie	18 Valeriu

Dumineca Paștilor.

Dum.	6 (†) Sf. Paști	19 Hermog.
Luni	7 (†) Lunia Paștil.	20 Sulpiciu
Martți	8 P. Teofilact	21 Anselm
Merc.	9 M. Eupsihie	22 Sotir
Joi	10 M. Ter. și Pomp.	23 Adalbert
Vineri	11 M. Antipa	24 George
Sâmb.	12 Cuv. Vasiliu ☩	25 Marcu

Dumineca Tomii, ev. Ioan c. 20, gl. 1, v. 1

Dum.	13 M. Artimon	26 Cletus
Luni	14 Păr. Mart. Papa	27 Peregrin
Martți	15 S. M. Aristarch	28 Vitalis
Merc.	16 M. Agapia	29 Petru
Joi	17 M. Sim. Persul	30 Catarina
Vineri	18 C. P. Ioan	1 Maiu Fil.
Sâmb.	19 C. Ioan d. peșt.	2 Anastasia

Dum. Mironosiț., ev. Marcu c. 15, gl. 2, v. 4

Dum.	20 C. Teodor T. ☩	3 † Afl. Cr.
Luni	21 M. Ianuarie	4 Florian
Martți	22 C. Teodor S.	5 Pius
Merc.	23 (†) M. George	6 Ioan P.
Joi	24 M. Sava Strat.	7 Stanislau
Vineri	25 Ap. Ev. Marcu	8 Mihail
Sâmb.	26 M. Vasile ☩	9 Gr. Naz.

Dum. Slăbănogului, ev. Ioan c. 5, gl. 3, v. 5

Dum.	27 M. Simeon	10 Isidor
Luni	28 Ap. Iason	11 Mamertus
Martți	29 9 M. din Chizic	12 Pancaț
Merc.	30 Ap. Iacob	13 Servațiu

Soarele

1. răs.	4 o.	27 m.
ap.	6 „	11 „
10. răs.	4 „	07 „
ap.	6 „	27 „
20. răs.	3 „	46 „
ap.	6 „	44 „

Lună nouă, 12 Apr.
12 o. 20 m. sara.

Sfaturile economice,

Gată cu săpatul și plivește legumile din grădină. Samănă cucuruz, in, linte, fasole și cartofi. Grăbește cu altoirea pădureților. Isprăvește cu lucrările viei. Trage vinurile a doua oară.

Udă legumile și pomișorii cu apă domoală. Scutește mieii de răceală și de pășune umedă. Intoarce grâul și în potruva gârgărițelor pune lână nespălată pe lângă coșuri. Grâul încins amestecă-l cu pulbere de cărbuni și la 14 zile cerne-l Gată cu săpatul viilor.

Asigură-te în contra focului și asupra vieții la Banca generală de asigurare din Sibiu.

Maiu

are 31 zile

Florar

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou	Soarele
Joi	1 Pr. Ieremia	14 Bonifaciu	1. răs. 3 o. 27 m.
Vineri	2 P. Atanasie	15 Sofia	ap. 7 „ 02 „
Sâmb.	3 M. Timoteiu ☉	16 Isidor	10. răs. 3 „ 14 „
			ap. 7 „ 16 „
Dum. Samarinenței, ev. Ioan c. 4, gl. 4, v. 7			20. răs. 3 „ 03 „
			ap. 7 „ 29 „
Dum.	4 M. Pelagia	17 Pascalis	Lună nouă, 25 Maiu 3 o. 33 m. dimin. Staturi economice. Asigură bucatele împotriva grindinei. Udă altoii, slăbește legăturile la cei prinși și unge ranele cu ceară de altoit. Sădește răsăturile pe timp ploios. Samănă, crastaveți, ridichi și fasole. Sapă cucuruzul când e în patru frunze. Cosește lucerna înainte de înflorire, dar să nu o tai prea de jos. Svânt-o mai întâi și apoi amestecată cu paie mărunte dă-o vitelor. Sădește flori. Grijește de roii albinelor. Stropește viile împotriva peronosporiei, (părlituri).
Luni	5 M. Irina	18 Venantius	
Mărți	6 Dreptul Iov	19 Celestin	
Merc.	7 M. Acachie	20 Bernardin	
Joi	8 † Ap. și Ev. Ioan	21 (†) Înălț. D.	
Vineri	9 Pr. Isaia	22 Elena	
Sâmb.	10 Ap. Simon Zilot	23 Desideriu	
Dum. Orbului, ev. Ioan c. 9, gl. 5, v. 8			
Dum.	11 M. Mochie	24 Ioana	
Luni	12 P. Epifanie ☉	25 Urban	
Mărți	13 M. Gliceria	26 Beda	
Merc.	14 M. Isidor	27 Lucian	
Joi	15 (†) Înălț. D-lui	28 Wilhelm	
Vineri	16 P. Teodor	29 Maximin	
Sâmb.	17 Ap. Andronic	30 Ferdinand	
Dum. SS. Părinți, ev. Ioan c. 17, gl. 6, v. 10			
Dum.	18 M. Petru	31 (†) Rusal.	
Luni	19 M. Patriciu ☾	1 Iun. (†) L.R.	
Mărți	20 M. Talaleu	2 Erasmus	
Merc.	21 (†) Const. și Elena	3 Clotilda	
Joi	22 M. Vasilisc	4 Quirinus	
Vineri	23 C. Mihail	5 Bonifaciu	
Sâmb.	24 P. Simeon	6 Norbert	
Duminea Rusaliilor, ev. Ioan c. 7, gl. 6, v. 10			
Dum.	25 (†) Pog. S. Duh	7 Lucreția	
Luni	26 (†) Lunia Rus. ☉	8 Medard	
Mărți	27 M. Terapont	9 Primus	
Merc.	28 P. Nichita	10 Margareta	
Joi	29 C. Teodosia	11 (†) Joia v.	
Vineri	30 P. Isachie	12 Claudina	
Sâmb.	31 Ap. Ermil	13 Antonie	

Inscric-te ca membru ajutător la Asociațiune, cu 2 cor. ca să capeți 10 cărți și un calendar.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Dum.	1. d. Rus. a tut. SS., Mat. c. 10, gl.8, v.1	
Dum.	1 M. Iustin ☾	14 Vasile
Luni	2 S. P. Nichifor	15 Vitus
Marti	3 S. M. Lucian	16 Beno
Merc.	4 S. P. Mitrofan	17 Adolf
Joi	5 M. Doroteiu	18 Paulina
Vineri	6 C. Visar. și Ilar.	19 Iuliana
Sâmb.	7 M. Teodot	20 Laura

Dum. 2. după Rus., ev. Mat., c. 4, gl. 1, v. 2

Dum.	8 M. Teodor Strat.	21 Aloisie
Luni	9 P. Ciril	22 Paulin
Marti	10 M. Timotei ☉	23 Etelrud
Merc.	11 Ap. Vart. și Varn.	24 Ioan Bot.
Joi	12 P. Onufrie	25 Prosper
Vineri	13 M. Acilina	26 Eremia
Sâmb.	14 Pr. Eliseu	27 Ladislau

Dum. 3. după Rus., ev. Mat., c. 6, gl. 2, v. 3

Dum.	15 Pr. Amos	28 Aspu
Luni	16 P. Tihon	29 (†) Pet. Pav.
Marti	17 M. Manuil ☽	30 Paul
Merc.	18 M. Leontie	1 Iul. Teod.
Joi	19 A. Iuda, fr. Dlui	2 Cerc. Mar.
Vineri	20 M. Metodie	3 Cornelia
Sâmb.	21 M. Iulian	4 Udalric

Dum. 4. după Rus., ev. Mat., c. 8, gl. 3, v. 4

Dum.	22 M. Eusebiu	5 Domeție
Luni	23 M. Agripina	6 Isaia
Marti	24 (†) N. S. Ioan B. ☉	7 Vilibald
Merc.	25 M. Fevronia	8 Cilian
Joi	26 C. David	9 Anatolia
Vineri	27 P. Samson	10 Amalia
Sâmb.	28 Chir. și Ioan	11 Pius

Dum. 5. după Rus., ev. Mat., c. 8, gl. 4, v. 5

Dum.	29 (†) Ap. Petru, Pav.	12 Enric
Luni	30 Sinod. SS. Ap.	13 Margareta

Soarele

1. răs.	2 o.	57 m.
ap.	7 „	39 „
10. răs.	2 „	38 „
ap.	7 „	42 „
20. răs.	3 „	02 „
ap.	7 „	41 „

Lună nouă, 10 Iunie

4 o. 31 m. sara.

Sfaturile economice.

Cosește ierburile până sunt înflorite.

Sapă cucuruzul a doua oară. Plivește sau alege lemnele de rod la viie. Sapă și ține în curățenie toate sămănăturile. Uplete vinurile și curăță buțile. Buțile goale să le afumi în fiecare lună cu piatră pucioasă. Rânduește prin șură și prin poduri, că se apropie secerișul.

Nu uita a-ți asigura holdele și alte sămănături împotriva grindinei.

În 9 Iunie se începe vara.

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Marti	1 Cosma și Dam.	14 Bonavent.
Merc.	2 Veștm. Mariei	15 Imp. Ap.
Joi	3 M. Iacint ☉	16 Ruț
Vineri	4 P. Andreiu	17 Alexe
Sâmb.	5 P. Atanasie	18 Frideric

Dum. 6. după Rus., ev. Mat., c. 9, gl. 5, v. 6

Dum.	6 P. Sisoe	19 Aurelia
Marti	7 P. Toma	20 Ilie Pr.
Merc.	8 M. Procopie	21 Praxedis
Joi	9 M. Pancrație	22 Mar. Mag.
Vineri	10 45 Mart. d. Nic. ☾	23 Apolinar
Sâmb.	11 M. Eufemia	24 Cristina
	12 M. Pr. și Ilarie	25 Iacob A.

Dum. 7. după Rus., ev. Mat., c. 5, gl. 6, v. 7

Dum.	13 Sin. Arh. Gavril	26 Ana
Marti	14 Ap. Achila	27 Pantelim.
Merc.	15 M. Chiril și Iud.	28 Inocent
Joi	16 M. Atinogen	29 Marta
Vineri	17 M. Marina ☽	30 Avdon
Sâmb.	18 M. Iac. și Emilian	31 Ig. Loiola
	19 C. Macrina	1 Petr.

Aug.

Dum. 8. după Rus., ev. Mat., c. 14, gl. 7, v. 8.

Dum.	20	2 Porțunc.
Marti	21 ☽ Star. Ilițoan	3 August
Merc.	22 Maria Magdal.	4 Ștefan
Joi	23 M. Foca	5 Dominic
Vineri	24 M. Cristina	6 Sch. l. față
Sâmb.	25 † Ad. S. Anei ☽	7 Caietan
	26 M. Ermolae	8 Chiriac

Dum. 9. după Rus., ev. Mat., c. 14, gl. 8, v. 9

Dum.	27 † M. Pantelimon	9 Roman
Marti	28 Ap. Prohor	10 Laurențiu
Merc.	29 M. Calinic	11 Susana
Joi	30 Ap. Sila și Silvan	12 Clara
	31 D. Eudochim	13 Casian

Soarele

1. răs. 3 o. 13 m.
ap. 7 „ 34 „
10. răs. 3 „ 23 „
ap. 7 „ 24 „
20. răs. 3 „ 39 „
ap. 7 „ 08 „

Lună nouă, 10 Iulie
3 o. 36 m. dim.

Sfaturi economice.

Seceră holdele în pârgă, dacă sunt prea coapte se scutură o mulțime de grăunțe și nici făina nu e spornică. Înainte de a începe secerișul sapă și stropște viile. Grăunțele ce se scutură la cărat, ține-le pentru sămânță.

Proptește pomii prea încărcăți cu poame. Ară miriștea cât mai îngrabă.

Asigură heiurile, bucatele și fânul contra focului. Pune un vas cu apă înaintea stupinei.

Nu vinde încăt poți bucatele; păstrează-le pe când au prețuri mai bune.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

August

are 31 zile

Măsălar

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Vineri	1 †Sc. și S. Mac.	14 Eusebie
Sâmb.	2 Pr. M. Stefan	15 (+) Ad. M.
Dum. 10. după Rus., ev. Mat., c. 17, gl. 1. v. 10		
Dum.	3 C. P. Isachie	16 Rohn
Luni	4 SS. 7 tin. d. Efes	17 Bertram
Marti	5 M. Eusignie	18 Elena
Merc.	6	19 Ludovic
Joi	7 (+) Sch. la față	20
Vineri	8 M. Emilian	21 (+) S. St. R.
Sâmb.	9 Ap. Matia	22 Ioana
		22 Timoteiu

Dum. 11. d. Rus., ev. Mat., c. 18, gl. 2, v. 11

Dum.	10 M. Laurențiu	23 Filip
Luni	11 M. Euplu	24 Bartolom.
Marti	12 M. Fot. și Anich.	25 Ludovic
Merc.	13 C. Maxim	26 Samuil
Joi	14 Pr. Mihea	27 Iosif
Vineri	15	28 Augustin
Sâmb.	16 (+) A. N. d. Dzeu	29 T. c. Ioan

Dum. 12. d. Rusalii, ev. Mat., c. 19, gl. 3, v. 11

Dum.	17 M. Miron	30 Rosa
Luni	18 M. Flor. și Lavru	31 Raimund
Marti	19 M. Andr. Strat.	1 Sept. Eg.
Merc.	20 Pr. Samuil	2 Absolon
Joi	21 Ap. Tadeu	3 Mansbet
Vineri	22 M. Agatonic	4 Rosalia
Sâmb.	23 M. Lup și Irineu	5 Laurent

Dum. 13. d. Rusalii, ev. Mat., c. 21, gl. 4, v. 2

Dum.	24 M. Eutichie	6 Magno
Luni	25 Ap. Vartol. și Tit	7 Regina
Marti	26 M. Adrian	8 (+) N. Mar.
Merc.	27 C. Pimen	9 Gorgonie
Joi	28 C. Moise Arapul	10 Nic. Tol.
Vineri	29 (+) T. c. S. Ioan B.	11 Protus
Sâmb.	30 Alex. Iona, Pav.	12 Macedon.

Dum. 14. d. Rusalii, Ev. Mat., c. 22, gl. 5, v. 3

Dum.	31 Brâul Preac.	13 Matern
------	-----------------	-----------

Soarele

1. răs. 3 o. 59 m.
ap. 6 „ 45 „
10. răs. 4 „ 15 „
ap. 6 „ 26 „
20. răs. 4 „ 31 „
ap. 6 „ 04 „

Lună nouă, 8 Aug.

1 o. 24 m. seara.

Sfaturi economice.

Stropește și sapă viile a treia oră împreună roii slăbuți și ferește-i de albine răpitoare. Strâmtează urdinișul. Ară pentru sămănăturile de iarnă și cară gunoii. Din 15 Iulie și până în 15 Sept. oculeaza întâiu, cireșii, vișinii, persecii și caișii, apoi prunii merii și perii. Retează vârfurile dela vița de viie. Adună sâmburi de poame pentru sămănat. Treeră bucatele și le așază la loc svântat.

În luna viitoare se încep școalele; de ai băieți pregătește-te cu cele de lipsă pe atunci.

În 1 August se începe postul S. Mării.

Septemvrie

are 30 zile

Răpciune

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Luni	1 C. Simeon Stâlp.	14 † În. S. Cr.
Marti	2 M. Mamant	15 Nicodim
Merc.	3 M. Antim	16 Ludmila
Joi	4 M. Vavila	17 Lambert
Vineri	5 Pr. Zaharia	18 Toma Ap.
Sâmb.	6 Min. Arh. Mih. ☸	19 Ianuarie

Dum. în. Înălț. S. Cr., ev. Ioan, c. 3, gl. 6, v. 4

Dum.	7 M. Sozont	20 Eustatie
Luni	8 (†) Nașt. Mariei	21 Mateiu
Marti	9 † Ioachim și Ana	22 Mauriciu
Merc.	10 M. Minodora	23 Tecla
Joi	11 C. Teodora	24 Gerhard
Vineri	12 M. Autonom	25 Cleofas
Sâmb.	13 M. Corn. Sut. ☾	26 Ciprian

Dum. În. S. Cruci, ev. Ioan, c. 19, gl. 7, v. 5

Dum.	14 (†) Înălț. S. Cruci	27 Cosma
Luni	15 † M. Nichita	28 Venceslav
Marti	16 M. Eufemia	29 Mihail
Merc.	17 M. Sofia	30 Ieronim
Joi	18 C. Eumenie	1 Oct. Rem.
Vineri	19 M. Trofim	2 Leodgar
Sâmb.	20 M. Eustatie	3 Candid

Dum. 17. d. Rusalii, ev. Marcu, c. 8, gl. 8, v. 6

Dum.	21 Ap. Codrat ☸	4 Francisc
Luni	22 M. Foca	5 Placid
Marti	23 (†) Z. S. Ioan B.	6 Bruno
Merc.	24 M. Tecla	7 Iustina
Joi	25 C. Eufrosina	8 Brigita
Vineri	26 (†) Ad. S. Ap. Ioan	9 Dionisie
Sâmb.	27 M. Calistrat	10 Francisc

Dum. 18. d. Rus., ev. Luca, c. 5, gl. 1, v. 7

Dum.	28 P. Hariton	11 Emilian
Luni	29 P. Chiriac	12 Maximil.
Marti	30 M. Grigorie	13 Coloman

Soarele

1. răs. 4 o. 51 m.
ap. 5 „ 36 „
10. răs. 5 „ 06 „
ap. 5 „ 15 „
20. răs. 5 „ 23 „
ap. 4 „ 51 „

Lună nouă, 6 Sept.

10 o. 31 m. sara.

Statutul economic.

Culege poamele iernatice, cu mâna și le alege după soiuri și frumsețe. Sădește răsaduri iernatice. Culege cucuruzul și scoate napii înainte de a fi brumați. Samâna grâul de toamnă și nu fi sgârcit la sămânță. Ia mierea dela stupi. Pregătește buțile și celelalte vase pentru cules. Ingrijește de lemne pentru iarnă.

În Sept. se încep școalele. Dă-ți cu drag băieții la școli, cumpără-le cărți și cele de lipsă, ca să facă spor în învățatură. Cinsteste pe învățători și te interesează de bunăstarea școliei.

În 11 Septemvrie se începe toamna.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Merc.	1 Ap. Anania	14 Callist
Joi	2 M. Ciprian	15 Teresia
Vineri	3 M. Dionisie Ar.	16 Gal
Sâmb.	4 M. Ieroteiu	17 Hedwig

Dum. 19. d. Rusalii, ev. Luca, c. 6, gl. 2, v. 8

Dum.	5 M. Haritina	18 Luca
Luni.	6 † Ap. Toma ☉	19 Ferdinand
Martî	7 M. Serg. și Vach.	20 Wendelin
Merc.	8 C. Pelagia	21 Ursula
Joi	9 † Ap. Iacob I. Alf.	22 Cordula
Vineri	10 M. Eulampie	23 Ioan
Sâmb.	11 Ap. Filip	24 Rafail

Dum. 20. d. Rus., ev. 4 dela Luca, gl. 3, v. 9

Dum.	12 M. Pr. Tarah ☾	25 Hrisant
Luni.	13 M. Carp. și Pabil	26 Amand
Martî	14 (*) C. Paraschiva	27 Sabina
Merc.	15 M. Lucian	28 Simeon
Joi	16 M. Longin sut.	29 Narcis
Vineri	17 Pr. Osie	30 Claudie
Sâmb.	18 Ap. și Ev. Luca	31 Wolfgang

Dum. 21. d. Rus., ev. 3 dela Luca, gl. 4, v. 10

Dum.	19 Pr. Ioil	1 Nov. T. S.
Luni.	20 M. Artemie	2 Pom. Rep.
Martî	21 C. P. Ilarion ☉	3 Hubert
Merc.	22 P. Averchie	4 Carol
Joi	23 Ap. Iacob fr. Dlui	5 Emeric
Vineri	24 M. Areta	6 Leonard
Sâmb.	25 M. Marcian	7 Engelbert

Dum. 22. d. Rus., ev. 6 dela Luca, gl. 5, v. 11

Dum.	26 (*) Muc. Dimitrie	8 Gottfried
Luni.	27 M. Nestor	9 Teodor
Martî	28 M. Terenție	10 Andreiu
Merc.	29 M. Anastasia ☾	11 Martin
Joi	30 M. Zenovie ☾	12 Cunibert
Vineri	31 A. Stahie și soții	13 Stanislau

Soarele

1. răs.	5 o.	42 m.
ap.	4 "	26 "
10. răs.	5 "	58 "
ap.	4 "	06 "
20. răs.	6 "	17 "
ap.	3 "	46 "

Lună nouă, 6 Oct.

7 o. 31 m. dim.

Staturi economice.

Scoate cartofii și celelalte legumi și le așază în pivniță pentru iernat. Isprăvește cu culesul poamelor, dar să nu le culegi pe timp ploios. Fă arăturile pentru primăvară.

La cules, alege strugurii cei putrezi la o parte, ca să ai preț bun la vin. Scutește stupii de ploi și ninsoare. Adună tot ce a mai rămas prin grădină și pe câmp. Ingrijește grajdiul că se apropie iarna. Samănă sâmburi de poame pădurețe.

Plătește darea statului, comitat și aruncuri comunale, darea de câștig cl. I., și darea (taxa) de scutire dela mi-liție (cătanie).

Noemvrie

are 30 zile

Brumar

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Sâmb.	1 Cosma, Damian	14 Venerant
Dum.	23. d. Rus., ev. 5 dela Luca, gl. 6, v. 1	
Dum.	2 M. Achindin	15 Leopold
Luni	3 M. Achepsima	16 Otmar
Marti	4 C. Ioanichie ☉	17 Grigorie
Merc.	5 M. Galacteon	18 Odo Eg.
Joi	6 P. Pavel	19 Elisaveta
Vineri	7 SS. 33 M. d. Mel.	20 Felice
Sâmb.	8 (1) Ar. Min., Gavr.	21 Intr.Nâsc.

Soarele

1. răs. 6 o. 39 m.
ap. 3 " 26 "

10. răs. 6 " 55 "
ap. 3 " 14 "

20. răs. 7 " 10 "
ap. 3 " 05 "

Lună nouă, 4 Nov.
5 o. 0 m. seara.

Sfaturile economice.

Dum.	24. d. Rus., ev. 7 dela Luca, gl. 7, v. 2	
Dum.	9 M. Onisifor	22 Cecilia
Luni	10 Ap. Erast și soții	23 Clement
Marti	11 Victor, Mina ☾	24 Ioan
Merc.	12 S. Ioan milost.	25 Catarina
Joi	13 † Ioan G. de aur	26 Conrad
Vineri	14 † Ap. Filip	27 Virgil
Sâmb.	15 M. Gurie	28 Sosten

Sapă gropi pentru pomșorii ce voești a-i sădi în primăvară. În-groapă viia. Apără pomii tineri împotriva epurilor. Sapă locul din jurul pomilor și-l gunoeste.

Dum.	25. d. Rus., ev. 8 dela Luca, gl. 8, v. 3	
Dum.	16 † Ap. Ev. Mateiu	29 Saturnin
Luni	17 P. Grigorie	30 Andreiu A.
Marti	18 M. Platon ☽	1 Dec. Elig.
Merc.	19 Pr. Avdie ☽	2 Bibiana
Joi	20 † Si. Grig. P. Pr.	3 Fr. Xaver
Vineri	21 (†) Intr. în bisef.	4 Varvara
Sâmb.	22 Ap. Filimon	5 Sava

Gunoeste viile. Cât ține fierberea mustului, pune pe vrana buții un săculeț cu năsip curat. Delătură din pivniță poamele putrede și alte lucruri cu miros. Hrănește stupii slabi și oblojește coșnițele.

Dum.	26. d. Rus., ev. 9 dela Luca, gl. 1, v. 4	
Dum.	23 P. Amfilohie	6 Nicolae
Luni	24 † M. Ecaterina	7 Anziosie
Marti	25 P. Clement	8 (†) Anziosie
Merc.	26 C. Alipie ☽	9 Leucadia
Joi	27 Iacob Persul ☽	10 Iudita
Vineri	28 M. Stefan c. nou	11 Damasch.
Sâmb.	29 M. Paramon	12 Maxenție

Se apropie iarna, în serile lungi de iarnă e bine să ceștești cărți bune, ca să-ți aduni cunoștințe folositoare.

Dum.	27. d. Rus., ev. 13 dela Luca, gl. 2, v. 5	
Dum.	30 † Ap. Andreiu	13 Lucia

În 15 Noemvrie se începe postul Crăciunului.

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Insemnări

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Zilele	Calendarul vechiu	Calend. nou
Luni	1 Pr. Naum	14 Nicasie
Marti	2 Pr. Avacum	15 Celian
Merc.	3 Pr. Sofronie	16 Adelaida
Joi	4 † M. Varvara ☾	17 Lazar
Vineri	5 C. Sava cel sfintit	18 Grațian
Samb.	6 (†) P. Nicolae	19 Nemesie

Dum. 28. d. Rus., ev. 10 dela Luca, gl. 3, v. 6

Dum.	7 P. Ambrosie	20 Liberat
Luni	8 C. Patapie	21 Toma Ap.
Marti	9 † Zem. Sf. Ana	22 Dimitrie
Merc.	10 M. Mina, Erm.	23 Victoria
Joi	11 C. Daniil stâlp. ☾	24 Adam-Eva
Vineri	12 † P. Spiridon	25 (†) N. Dluu
Samb.	13 † M. Eustr. și soții	26 (†) Stefan

Dum. 29. d. Rus., ev. 11 dela Luca, gl. 4, v. 7

Dum.	14 M. Tirs și soții	27 Ioan Ev.
Luni	15 M. Eleuterie	28 Pruncii n.
Marti	16 Pr. Ageu	29 Toma ep.
Merc.	17 Pr. Daniil	30 David
Joi	18 M. Sebastian	31 Silvestru
Vineri	19 M. Bonifaciu ☽	1 Ian. 1915
Samb.	20 M. Ignatie	2 Macarie

Dum. în. Nașt. Dlui, ev. Mat., c. 1, gl. 5, v. 8

Dum.	21 M. Iuliana ●	3 Genoveva
Luni	22 M. Anastasia	4 Tit
Marti	23 SS. 10 Mart. d. C.	5 Telesfor
Merc.	24 M. Eugenia	6 (†) Epifan.
Joi	25 (†) Nașt. Dlui	7 Isidor
Vineri	26 (†) S. N. de D-zeu	8 Severin
Samb.	27 (†) Arh. Stefan ☽	9 Iulian

Dum. d. Nașt. Dlui, ev. Mat., c. 2, gl. 6, v. 9

Dum.	28 SS. 20 mii Mart.	10 Pavel
Luni	29 Pr. ucși de Irod	11 Higiu
Marti	30 M. Anisia	12 Ernest
Merc.	31 C. Melania	13 Ilarie

Soarele

1. răs. 7 o. 24 m.
ap. 3 „ 02 „
10. răs. 7 „ 30 „
ap. 3 „ 04 „
20. răs. 7 „ 31 „
ap. 3 „ 13 „

Lună nouă, 4 Dec.
3 o. 33 m. dim.

Statuti economice.

Aerisează pivnița din când în când și de miroasă a mucegaiu afumă cu piatră pucioasă. Când e ger mare astupă ferestrele. Ține grajdul în curățenie și să fie călduros. Țasală vitele și le dă mâncarea și apa la timp regulat. Apa pentru adăpat să fie domoală.

Taie nutreț și macină napi. Opărește pleava și nutrețul tăiat și le amestecă cu napi. Fă scurgeri la apă. Cară gunoiu. Incepe la trasul vinului. Plătește datoriile și încheie socotelile ca să vezi cum stai cu averea. Abonează foi și Biblioteca populară a Asociației.

Domnitorii europeni.

Austro-Ungaria. Împăratul și Regele: *Francisc Iosif I.*, Împărat al Austriei, Rege apost. al Ungariei, Boemiei etc. și Mare principe al Ardealului, născ. la Schönbrunn 6/18 Aug. 1830; s'a suit pe tron în 20 Nov. (2 Dec.) 1848 și s'a încoronat ca Rege al Ungariei în 27 Maiu (8 Iunie) 1867. — Soție: *Elisabeta*, fiica Ducelui Maximilian de Bavaria, născ. în 12 Dec. 1837, † în 10 Septembrie 1898, ucisă de anarhistul Luccheni. — Copii: Sofia, născ. 5 Martie 1855 și răpos. 9 Maiu 1857. Gizela, născ. în 30 Iunie 1856, căsăt. în 8 Aprilie 1873 cu Leopold, principele de Bavaria. Rudolf, fost principe de Coroană și clironom al tronului, născ. în 9/21 Aug. 1858, † în 18/30 Ianuarie 1889. A fost căsătorit cu Stefania, princesă de Belgia în 28 Aprilie 1881. Maria, născ. 10/22 Aprilie 1868, căs. 19/31 Iulie 1890 cu Arhiducele Francisc Salvator. — Nepoată: Elisabeta, Princesă și Arhiducesă, fiica fostului principe de coroană Rudolf, născută în 1 August 1883. — *Belgia.* Rege: Albert I. — *Britania.* Rege: George I., el este totodată și împăratul Indiei (Azia). — *Bulgaria.* Rege: Ferdinand I. de Coburg, născ. 14/26 Feor. 1861. — *Danemarca.* Rege: Frederic VIII., născ. la 1843. — *Elveția* e republică. Prezidentul se alege în fiecare an. — *Francia.* Republică. Prezident: Reymond Poincaré, ales în anul 1912. Prezidentul — capul statului — se alege tot la 7 ani. — *Germania* (Prusia). Împărat-Rege: Wilhelm II., născ. 15/27 Ian. 1859. — *Grecia.* Rege: Constantin I., n. la anul 1868. — *Italia.* Rege: Victor Emanuel III., născ. la 1869. — *Muntenegru.* Rege: Nicolae I. Petroviciu, n. 7 Oct. 1841. — *Norvegia.* Rege: Hacon VII. ales în 1906. — *Olanda.* Regină: Wilhelmina, născ. 19/31 Aug. 1880. — *Portugalia.* Republică. Prezid.: Manuel Arriaga, ales în 25 Aug. 1911. — *România.* Rege: Carol I. de Hohenzollern-Sigmaringen; n. în 20 Aprilie 1839; ales de Domnitor la 1866; încor. ca Rege în 1881. Regină: Elisaveta, principesă de Wied., n. 5/17 Dec. 1843. Scriitoare vestită; scrie de obicei sub numele de Carmen Sylva. Moștenitor: Prințul Ferdinand, fiul al doilea al fratelui mai mare al Reg. Carol, n. 12 August 1865, căs. 11 Ian. 1893 cu Maria de Saxa-Coburg-Gotha. Copii: Carol, Elisaveta, Maria, Nicolae și Ileana. — *Rusia.* Împărat (Țar): Nicolae II., n. 6 18 Maiu 1868. — *Sârbia.* Rege: Petru Carageorghевичi, născ. 1846, ales în 1903. — *Spania.* Rege: Alfonso XIII., născ. 5/17 Maiu 1886. — *Svedia.* Rege: Gustav V., născ. 16 Iunie 1858. — *Turcia.* Sultan: Mohamed V., născ. la 3 Noembrie 1844.

Afaceri cu poșta și telegraful.

I. Poșta.

A. Poșta de scrisori.

Cu poșta de scrisori se pot trimite: scrisori închise, corespondențe (cărți poștale), bilete pentru comande de cărți, tipărituri (imprimare), probe de marfă, hârtii comerciale. Acestea pot fi trimise simple, recomandate sau prin expres. Taxele trimiterii ni le arată următoarea tabelă:

Taxele sunt socotite în fileri. g=gram.

0 însemnează că trimiterea astorfel de scrisori e neiertată.

	Scrisori închise			Corespondențe		Coresp. p. comande d. cărți	
	20 g	250 g	500 g	1 d.	1 d.	1 d.	1 d.
În loc	6	12	18	5		2	
Ungaria	10	20	30	5		2	
Austria							
Bosnia și Herțegovina							
Germania	10	20	0	5		3	
Liechtenstein							
	până la 20 g. fec. alți 20 g.						
Sârbia și Montenegro .	10		10	5		5	
Alte țări străine	25		15	10		5	

Grame	Tipărituri (Imprimare)							Mustre d. marfă			Hârtii comerciale
	10	50	100	150	250	500	1000	50	250	350	
Ungaria	2	3	—	5	10	20	30	3	10	20	
Austria											0
Bosnia											
Herțegov.	—	3	5	—	10	20	30	—	10	20	
Germania											
Liechtenst.											
	câte 50 grame							câte 50 g	cel puțin	câte 50 g	cel puțin
Sârbia					5			5	10	5	25
Montenegro					5			5	10	0	0
Alte țări str.					5			5	10	5	25
Taxa de recomandație (în loc 10 fil.)											25 fil.
Trimitere de scrisori prin expres											30 „

La trimitere prin expres, dacă nu este poșta acolo unde adresăm scrisoarea, mai trebuie plătit în Ungaria o taxă de 1 cor., iar în străinătate o taxă, pe care o plătește primitorul scrisorii.

B. Serviciul de mesagerie.

Cu serviciul de mesagerie se trimit: bani (hârtii de valoare, prețioase) mărfuri sau alte lucruri cu valoare declarată; apoi scrisori de valoare declarată și trimiteri cu rambursă (Nachnahme). Bani se pot trimite sau cu mandat poștal (Postautalvány) sau în scrisoare închisă. Mandatele poștale (o bucată 2 bani) trebuie scrise cu cerneală, fără îndreptări sau ștersături. Taxele trebuincioase (cari sunt tipărite și arătate pe dosul fiecărui mandat) se plătesc în mărci poștale, care se lipesc pe mandat. Scrisorile cu bani nu pot fi mai grele de 250 gr. Plicul (coverta) trebuie să fie anume făcută (se vând cu 5 bani la orice oficiu de poștă).

Scrisorile cu bani trebuie sigilate cu 5 sigiluri. La astfel de scrisori trebuie plătit porto (porto = plata pentru ducerea scrisorii sau a pachetului) de greutate și porto de valoare. — Amândouă porturile laolaltă dau o sumă ceva mai mare ca la mandatele poștale, și anume: Porto de greutate până la depărtare de 75 kilometri este 24 bani. Pe lângă acest porto se mai plătește porto de valoare până la 100 cor. = 6 bani; dela 100—600 cor. = 12 bani; dela 600—900 cor. = 18 bani; dela 900—1200 coroane = 24 bani și așa mai departe.

Scrisorile cu bani, cari conțin mai mult de 1000 cor. trebuie predate la poștă desfăcute, pentru ca funcționarul poștei să poată număra banii ce-i trimitem.

Pachete cu porto se pot trimite până la greutate de 50 de chlgr. Adresa se scrie pe pachet. Pentru pachete până la 5 chlgr., trimise la o depărtare de 75 chlm., se plătește 30 bani, pentru pachete până la 5 chlgr. trimise mai departe se plătește 60 bani.

Pentru pachete mai grele de 5 chlgr. se plătește porto de greutate și de depărtare.

Pentru pachete cu rambursă (care poate să fie până la 1000 cor.) se plătește pe lângă taxele obicinuite, până la 24 coroane, încă 12 bani și apoi pentru fiecare 4 cor. câte 2 bani.

Buletinul de expediție (Frachtbrief, Szállítólevél) provăzut cu o marcă de 10 bani, trebuie să însoțească fiecare transport, ce trece peste 250 gr. (afară de tipărituri și mustre). Transporturile trimise în străinătate trebuie să fie însoțite și de declarația de vamă.

Copertele de poștă (marcate), cărțile poștale, biletele de rambursă (Nachnahmeschein) și cărțile de rambursă (Post-Nachnahmeschein) stricate se pot schimba cu altele nouă, plătind încă 2 bani.

Tabelă pentru socotirea banilor străini în bani de-ai noștri.

1 marcă	10 cor. daneze
10 „ = „ 11·78	1 dolar = „ 4·06
1 franc = „ —96	10 „ = „ 49·60
10 „ = „ 9·58	1 funt sterling = „ 24·06
1 leu = „ —96	10 „ „ = „ 240·60
10 „ = „ 9 58	1 florin oland. = „ 1·96
1 cor. scand. . . = „ 1 33	10 „ „ = „ 19·88
10 „ „ . . . = „ 13·25	1 rublă = „ 2·55
1 „ daneză . . . = „ 1·33	10 „ = „ 25·45

II. Telegraful.

Când trimitem telegramă în loc, plata pentru un cuvânt e 2 fil., dar trebuie să dăm o telegramă în preț de cel puțin 40 fil.

În Ungaria, Austria, Bosnia și Herțegovina plata pentru un cuvânt e 6 fil., și trebuie trimisă o telegramă în preț de cel puțin 60 fil.

În Germania și Sârbia plata pentru un cuvânt e 7 fil., și trebuie să dăm o telegramă în preț de cel puțin 70 fileri.

În alte țări străine plătim -- ca taxă de cuvânt -- dupăcum ne arată următoarea scală:

Belgia	K	—22	Rusia (europ.)	K	—28
Britania-mare	„	—28	Spania	„	—30
Bulgaria și Rume-			Suedia	„	—26
lia-de-ost	„	—12	Țările-de-jos	„	—20
Danemarca	„	—23	Turcia (europ.)	„	—32
Elveția	„	—12	Tucia (asiatică.)	„	—43
Francia	„	—20	Statele-Unite din		
Grecia (Continent)	„	—28	America de nord:		
Italia	„	—19	Newyork, Brooklyn,,	1	50
Luxenburg	„	—23	Ohio, Neworleans,		
Montenegro	„	—13	Indiana	1	80
Norvegia	„	—33	Pensylvania	1	70
Portugalia	„	—34	Kansas, Texas	2	05
România	„	—10	Waschingon	2	15

Explicarea prescurtărilor ce se pot pune pe telegrame e următoarea:

D = telegrame urgente, plătesc taxa întreită.

R P x = răspuns plătit pentru x cuvinte.

R P D x = răspuns plătit grabnic.

T C = telegrame colaționate, garantează sosirea corectă a telegramei, $1\frac{1}{4}$ taxă

F S = a trimite după adresat Taxa o plătește adresatul.

X P = plata celui care o duce plătită. Interiorul țării 1 coroană. Loco mai mult.

Post = telegrame, cari merg la un loc fără birou telegrafic. și cari trebuie trimise cu poșta de scrisori la adresatul.

P R = ca Post = dară recomandat. Interiorul țării 25 fileri:

T M x = telegrame cu mai multe adrese la acelaș loc. Taxa pentru a 2-a și adresele următoare până la 100 de cuvinte cu câte 50 fil. mai mult.

P C = trimițătorul vine înștiințat despre trimiterea telegramei. Austro-Ungaria 60 fil. Țară străină taxa de 5 cuvinte cel puțin 1 coroană.

P C D = înștiințare urgentă despre trimiterea telegramei. Taxa ca și pentru 5 cuvinte urgente.

P C P = înștiințare poștală despre trimiterea telegramei. Taxa 25 fileri.

ouvert = telegramă trimisă deschisă.

M P = telegramă primită de mâna proprie.

Jour = se inmanuează numai peste zi.

nuit = se inmanuează și peste noapte.

T R = rămâne în biroul telegrafic.

G P = rămâne în postă. E iertat și cu adrese în limbi secrete nerecomandate.

G P R = rămâne în poștă recomandat 25 fil.

Telefon = adresatul vine înștiințat prin telefon. Taxa în Ungaria 10 fil., în țări străine scutit.

Fiecare telegramă trebuie scrisă să se poată ceti ușor și nu-i iertat să conțină îndreptări și ștergeri.

Punctele, virgulele și trăsurile frângerilor, cari se întrebuițează la formarea numerilor, se socotesc de câte o cifră.

Taxa telegramelor se socotește după cuvinte. Un cuvânt în comunicația europeană nu poate cuprinde mai mult de 15 litere resp. 5 cifre; prisosul se socotește drept un nou cuvânt.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Taxe și timbre.

Toate documentele, prin cari se statorește, se predă, se întărește, se schimbă, ori înceată oarecare drept, sau prin cari câștigăm un anumit drept, vin timbrate ori taxate.

Competințele se plătesc sau în timbre, sau de-a dreptul în bani, ori percente, amăsurat prețului obiectului.

În timbre se plătește competența dela: acluze, atestate, cărți comerciale și industriale, rugări, rubre și documente date din oficiu, cari după tarifă cad sub competența de timbre în sumă statorită, cum și toate acele documente, după cari competența nu se plătește după scala de timbre.

Scurtările de timbre și taxe, făcute cu voia, se pedepsesc în mod întreit, sau și mai mult; cea mai mică pedeapsă e 4 cor. — Timbrele se privesc de nevalabile, iar documentele pe cari s'au întrebuițat de netimbrate:

- a) dacă timbrul nu e întreg, adică îi lipsește vre-o parte, ce s'a rupt;
- b) dacă partea ruptă s'a lipit din nou;
- c) dacă timbrul s'a lipit în mod necorăspunzător;
- d) dacă s'a întrelăsat, ori s'a făcut rău scrierea de peste el;
- e) dacă s'a făcut rău stampilarea;
- f) dacă s'au folosit timbre întrebuițate odată.

Cu privire la felul timbrării trebuie să știm, că la atestate, la contracte, la chitanțe, la declarațiuni și la alte documente de natura aceasta, timbrul este a se lipi la începutul rândului, cu care se începe textul, iar pe marginea de jos a timbrului sunt a se scrie primele litere, cu cari se începe textul, iar nu titlul ori alte însemnări. Tot asemenea se timbrează c nturile și extrasele matriculare, având a se scrie pozițiunea primă pe marginea de jos a timbrului.

La cambii, de cumva acestea trebuie întregite prin timbre, se lipesc timbrele în dosul cambiului și se stampilează din cartea judecătoriei de cerc, ori a oficiului de dare respectiv.

La acluze, apelațiuni, inventare, petițiuni, protocoale și recursuri timbrele sunt a se lipi în față ori unde se află loc, și — deoarece cu ocaziunea împrotocolării ele se stampilează din partea respectivelor oficii, nu este a se scrie peste ele nimic.

Timbrele lipite, dupăce s'a scris și iscălit deja documentul, se privesc ca fără preț.

Timbrele ce se folosesc trebuie să fie întregi, fără cea mai mică urmă, că s'au mai întrebuițat la alt document, căci folosind astfel de timbre, sau dându-le altuia spre întrebuițare, aceia cad sub pedeapsa legii

Sunt cereri și atestate, cari sunt scutite de timbre. Astfel nu trebuie timbre pe petițiile, în cari cerem îndreptarea dării ce o plătim; apoi pe rugările pentru încassarea plății și a competențelor învățătorești, fie date

aceste la pretor, la inspectorul școlar ori la comisia administrativă; mai departe atestatele de sărăcie, atestatele prin cari se adeverește, că cineva primește pensie, milă sau ajutor de întreținere dela stat, comună, sau dela o însoțire; chitanțele despre sume mai mici de 4 coroane, etc. Nu trebuie pus timbru nici pe scrisorile ce se alătură la documentele scutite de timbru, amintite mai sus, apoi pe scrisorile în cauze de miliție ș. a.

Prețul timbreleor îl arată următoarea scală sau tabelă :

SCALA I.

pentru cambii (polițe) asemănate de bani prin comercianți, documente de datorie dela case publice despre împrumuturi pe trei luni :

		coroane	
	până la	150	—·10
peste	150	300	—·20
	300	600	—·40
	600	900	—·60
	900	1200	—·30
	1200	1500	1·—
	1500	1800	1 20
	1800	2100	1·40
	2100	2400	1·60
	2400	2700	1·80
	2700	3000	2·—
	3000	6000	4·—
	6000	9000	6 ·—
	9000	12000	8 ·—
	12000	15000	10·—
	15000	18000	12·—
	18000	21000	14·—
	21000	24000	16·—
	24000	27000	18·—

și așa mai departe la fiecare 3000 cor. cu 2 cor. mai mult, unde apoi și restul mai mic de 3000 cor vine a se lua întreg.

SCALA II.

pentru cuitanțe și alte documente de drept, cari în privința timbrului nu se țin de scală I. ori III.

		coroane	
	până la	40	—·14
peste	40	80	—·26
	80	120	—·38
	120	200	—·64
	200	400	1·26
	400	600	1·88
	600	800	2·50
	800	1600	5·—
	1600	2400	7·50
	2400	3200	10·—
	3200	4000	12·—
	4000	4800	15·—
	4800	6400	20·—
	6400	8000	25·—
	8000	9600	30·—
	9600	11200	35·—
	11200	12800	40·—
	12800	14400	45·—
	14400	16000	50·—

peste 16000 cor. vine a se răspunde dela fiecare 800 c. o taxă de 2 cor. 50 fil. unde și un rest mai mic de 800 c. trebuie săcotit ca întreg.

SCALA III.

pentru cesiune de obiecte mobile, contracte de cumpărare și de schimb la obiecte mobile, contracte de livrare etc

coroane			coroane		
pană la	20	—·14	peste	pană	
peste	20	40 —·26	1600	2000	12·50
	40	60 —·38	2000	2400	15·—
	60	100 —·64	2400	3200	20·—
	100	200 1·26	3200	4000	25·—
	200	300 1·88	4000	4800	30·—
	300	400 2·50	4800	5600	35·—
	400	800 5·—	5600	6400	40·—
	800	1200 7·50	6400	7200	45·—
	1200	1600 10·—	7200	8000	50·—

peste 8000 cor. se răspunde dela fiecare 400 c. o competență de cor 50 fil., unde iarăș un rest mai mic de 400 cor. vine a se luă întreg.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Timbre.

1. Tarifa taxelor procentuale pentru întabulări:

Valoarea cor.	Taxa		Val c.	Taxa		Val. c.	Taxa		Val. c.	Taxa	
	c.	b.		c.	b.		c.	b.		c.	b.
200—240	1	51	600	3	75	960	6	—	1320	8	25
280	1	74	640	4	—	1000	6	25	1360	8	50
320	2	—	680	4	25	1040	6	50	1400	8	75
360	2	25	720	4	50	1080	6	75	1440	9	—
400	2	50	760	4	75	1120	7	—	1480	9	25
440	2	75	800	5	—	1160	7	25	1520	9	50
480	3	—	840	5	25	1200	7	50	1560	9	75
520	3	25	880	5	50	1240	7	75	1600	10	—
560	3	50	920	5	75	1280	8	—			

2. Timbrul pentru împăciuirii: după scala a II. a tarifei de timbre,

3. Timpul pentru petiții de întabulare: până la 100 cor. = 72 bani; până la 200 cor. = 1.50 bani; peste 200 cor. = 2 cor, și taxa procentuală după tarifa de mai sus (Nr. 1).

4. Timbrul pentru protocoale: până la 100 cor. = 40 bani; peste 100 cor. = 1 cor.

5. Timbrul pentru sentințe: până la 100 cor. = 2 cor.; până la 400 cor. = 5 cor.; Până la 1600 cor. = 10 cor.; peste 1600 cor. = 20 cor.

6. Timbrul pentru apelațiuni (recurse): până la 100 cor. = 2 cor.; până la 400 cor, = 5 cor.; până la 1600 cor. = 10 cor.; peste 1600 cor. = 20 cor.

7. Timbre pentru petiții de vânzare executivă: 2 coroane.

Târgurile

BCU Cluj / Central University Library Cluj
din

Transilvania și Ungaria.

Notă. Datul zilei este însemnat după **calendarul vechiu** și sunt arătate numai zilele târgurilor de mărfuri.

Ianuarie.

1. Deva, Lăpușul-românesc, Lupșa, Șilimegi. 2. Făget, 3. Hidegkut. 4. Mehadia, Murăș-Oșorheiu. 5. Corond, Ormeniș, Vajda-Recea. 6. Baia-mare, Criș, Ilia, Lăpușul-ung. 7. Buza, Crasna, Jimborul-mare, Sarmașul-mare. 8. Bațon, Giula, Silvașul de-sus. 9. Cal. 10. Bercaș, Luna. 11. Buziaș, Miheș. 12. Aiud, Brețcu, Ciuc-Cosmaș, Crișul-săsesc, Ghialacuta, Huedin, Roșinău. Vârșeț. 13. Canija-mare, Chirpăr, 14. Bateș, Ibașfalău. 15. Birchiș, Hodoș, Micăsasa. 16. Caransebeș, Goroslăul de pe Someș, Sebeșul-săsesc, Zám. 19. Proșteea-

mare, Sângeorgiul-săsesc, Teaca. 20. O-Pécska (com. Arad). 21. Barot, Cătina, Eted, Gherla, Ghierghio-Ditru, Ghiriş, Nocrichiu, Prejmăr, Somkerék. 23. Armeni, Nadeşul-săsesc. 24. Almaşul-mare (com. Cluj), Lugoş, Măgheruş. 26. Smand. 27. Ciozven. 28. Ilonda. 31. Ciuc-Sered, Tasnád

Februarie.

1. Aţei, Jibău, Mocrin, Săn-Mărtinul-Homorodului, Scborşin. 2. Haţeg, Segedin. 3. Aita-mare, Buteni, Chibed, Papolţ. 4. Covasna. 5. Boroşneul-mare. 6. Beiuş, Reghinul-săsesc, Soporul-de-jos. 7. Alţina, Teiuş, Zabola. 8. Chichindamare, Rodna-veche. 9. Chendu-mic. 10. Cetatea-de-baltă, 11. Borşea, Crişpatac, Huedin, Mercurea, Sereda-Murăşului, Sic, Székely-Cristur. 12. Bachnea, Étesd. 13. Becicherecul-mare, Cehul din Selagiu. 14. Drăguş. 15. Turda, Zeteleaca. 16. Bichiş-Ciaba, Bruiu, Comloş (Bănat), Dicio-Săn-Mărtin, Draşu, Lechinţa. 17. Abrud, Carţfalău. 18. Balavásár, Cagu, Ciachi-Gărbău, Veneţia-de-jos, Ujered, Făget, Zéla. 20. Aiămor, Ferihaz, Goroslăul de pe Someş, Mediaş. 22. Halmagiunmare. 23. Beba-veche, Budapesta, Gyoma, Kecskemét, Zaránd. 24. Cincul-mare, Petriş, Sighetul Marmaţiei. 25. Dalboşeţ Hadad. 26. Sepsi-Săn-Georgiu. 27. Alma-kerék, Cluj, Haroscherec, Olafalău-mare, Şomcuta-mare.

Martie.

1. Oradea-mare, Orăştie. 2. Aletea, Berzava, Bichiş, Cianadul-sărbesc şi nemţesc, Gyorok, Jombolia. 3. Baia-mare, Dezna, Sighişoara, Vinţul-de-sus. 4. Cubin, Zlagna. 5. Baia-de-Criş, Bălcaciu. 6. Apoldu-mare, Brad, Ciuc-Săn-Domocoş, Egerbegy (com. Torda-Aranyos), Görösöz, Mănăşturul-unguresc, Morisdorf, Odorheiu, Paraid, Timişoara. 8. Capolnaş, Detta (Timiş), Erdő-Szent-György, Pojon, Silvaşul-de-sus. 9. Batania, Bilac, Vajdaháza. 10. Apold (com. Târnavamare), Bonţida, Cincul mic, Radnoth. 12. Oraviţa (Roman), Zam. 13. Bögöz, Bogşa-montană, Ciacova, Feldioara

(com. Braşovului), Ibaşfalău, Uzon. 14. Arad, Roşia, Şimleul-Silvaniei. 15. Hunedoara, Măcău. 17. Agnita, Héjjásfalva, Ruşii-munţi, Săsciori. 19. Basna, Marcod, Ocna (com. Alsó-Fehér), Petrişiu (com. Bistriţa-Năşăud), Poiana-sărată. 20. Cehul din Selagiu, Cernatul-de-jos, Murăş-Oşorheiu. 22. Blaj, Eted, Gherghio-Sân-Miclăuş, Mehadia 23. Cermeiu, Gyertyámos, Vârşeţ, Vurmloc. 24. Beclean, Birchiş, Bozovici, Canija-mare, Cetatea-de-baltă, Chirpăr, Ciuc-Sân-Georgiu, Cohalm, Hida, Iia, Kékes, Mociu, Viştea-de-jos. 25. Alba-Iulia, Hasmaşul-Lăpuşului, Huedin, Lăpuşul-românesc. 26. Făget, Orlat, Sân-Paul. 27. Drag, Tasnád. 28. Câmpeni, Cuciu, Măgheruş, Uioara. 29. Halmagiu-mare, Sântă-Măria. 30. Halmagiu. 31. Baţon, Debreţin, Olpret.

Aprilie.

1. Agribici Borgo-Prund, Ciuc-Sepviz, Crasna. 2. Cojocna. 3. Argiehat, Galgó, Porumbacul-inferior. 4. Biertan, Hodoş, Sabăd. 5. Ciubinda-mare, Chisineu. 7. Buza, Gilău, Sărmaşul-mare, Şomortin. 8. Jimborul-mare, Moldova-veche, 9. Borosşebes, Kő-Boldogfalva. 10. Murăş-Orga, Panciova. 11. Arcid, Aţel, Becaş (Gheorghio), Macfalău, Mező-Erked, Moşna, Orczidorf, Periamos, Racoşul-de-jos, Sâmbăta-de-jos, Sebeşul-săsesc, Turda, Vinerea. 12. Buziaş. Codlea, Lechinţa,* Lunca, Sân-Miclăuş. 13. Canija-turcească, Komárom. 14. Iacásdorf, (comit. Târnava-mare), Torda-Szt-László. 15. Copşa-mică, Nadeşul-săsesc, Ocl. Homorodului. 16. Gherla, Sepsi-Sân-Georgiu. 17. Cacova, Caransebeş. Şinca-veche. 18. Bandul-de-Câmpie, Cason, Dicio-Sân-Mărtin, Ghiorghio-Ditru, Iara, Ilieşfalău în Secuime, Orşova, Teaca, Voitec. 19. Covasna, Grădiştea, Honda. 20. Cernatu, Ciozven, Ciuc-Sân-Mărtin, Idvor, Pâncota, Segedin, Sibiu. 21. Abrud, Chezdi-Oşorheiu, Ludoş, Lupşa, Rodna-veche, Székely-Cristur. 22. Capolnaş, Cubin, Cioagiul-de-jos, Görgény, Jibău, Moldova-nouă, Ormeniş, Voila. 23. Borşea, Dobra, Lipova, Pauliş, Sălaşul-de-sus, Zerneşti. 24. Beiuş,

Cața, Reteag. 25. Aiud, Bercaș, Farkaslacă, Lugoș, Sângeorgiul-săseșc, Tasnád. 26. Pecica maghiară (com. Arad). 27. Kecskemét, Șarcaia, Șimand. 28. Dézna. 29. Birchiș,, Reghinul-săseșc. 30. Corond, Deva, Soborșin.

Maiu.

1. Bogșa-montană, Goroslăul de pe Someș, Lăpușul-ung. 2. Petroșeni. 3. Hidegkut, Sân-Mărtinul-Homorodului, Trăscău. 4. Bistrița, Făget. 5. Chisdu. 6. Chibed, Hadad. 7. Boroșneul-mare, Giula, Ispánmező, Jucul-de-jos, Micăsasa, Poiana-sărată. 8. Bateș, Becicherecul-mare, Iassenova, Mocrin, Soporul-de-jos. 9. Aita-mare, Ciuc-Sereda, Ibașfalău, Nocrihiu, Radna. 11. Luna, Șeica-mare, Vinga. 12. Bozovici, Cal, Canija-mare, Papolț, Retișdorf (comit. Târnava-mare). 13. Huedin. 14. Năsăud. 15. Hunedoara. Olpret, Sâmbăta-de-jos, Timișoara, Uzon. 16. Ighiu, Mociu. 17. Mihes, Zeteleaca. 18. Budapesta, Gyoma, Monor, Silinghia. 20. Bioziod, Cagu. 21. Rachnea, Capolnoc-Mănăstur, Dej, Zám, Zelau. 22. Ciacova, Făgăraș, Orăștie. 23. Barot, Câmpeni, Morisdorf. 25. Alibunariu, Beba-veche, Silimeghi, Zarand. 26. Beclean, Capolnaș, Cetatea-de-baltă, Eperjes, Eted, Iliá, Komáron (Ujszöny), Marpod, Sacul, Sighetul-Marmației. Vințul-de-sus. 27. Ciachi-Gârbău, Jimborul-mare, Lăpușul-unguresc. 28. Bodon. 29. Jibău, Șomcuta mare, 30. Ghialacuta, Șimleul-Silvaniei. 31. Almakerék, Cluj, Detta (Timiș), Petelea, Proștea-mare.

Iunie.

1. Bichiș, Cianadul-sârbesc și nemțesc, Comloș (Bănat), Gyertyámos, Seliște (com. Sibiiului). 2. Aletea, Baia-mare, Cincu mare Ghierghio-Sân-Miclăuș, Lechința, Murăș-Oșorheiu, Odorheiu, Periamoș. 3. Crișpatak, Zlagna. 4. Baghion, Baia-de-Criș. 5. Brad, Cehul din Selagiu, Dobra, Elesd. 7. Ferihaz, Macău, Pojon. 8. Cichinda-mare. 10. Hadad, Panticiou. 11. Carțfalău, Görösön, Macfalău, Moldova-

nouă, Petriș, Racoșul-de-jos, Șeica-mică, Sighișoara, Somkerék, Turda, Vințul-de-jos. **13** Zabola. **14** Mercurea, Oradea-mare, Rodna-veche, Teaca. **15** Bichiș-Ciaba, Capolnaș-Olafaláu, Jombolia, Komárom. **16** Agnita, Mănăsturul-ung. **17** Bonțida, Cisuădie, Ciuc-Sepviz. **18** Sepsi-Sân-Georgiu. **19** Almașul-mare (com. Cluj), Blaj, Cason, Haroscherec, Lugos, Maroš Vécs, Radnóth. **20** Arad, Bercaș, Tasnád. **21** Corond, Mehadia. **22** Berzava, Batania, Cermeiu, Cernatul-de-jos, Silvașul-de-sus. **23** Arpașul-de-jos, Capolnaș-Drag, Geaca, Ibașfaláu, Ilia, Ormeniș. **24** Lăpușul-ung, Székely-Cristur. **25** Făget, Ghiriș, Sic, Veneția-de-jos. **26** Panciova. **28** Hunedoara, Roșinân, Zorlențul-mare. **29** Berceciș, Reteag. **30** Ciuc-Sereda, Medias, Poiana (comit. Sibiului).

Iulie.

1 Crasna. **2** Giula, Poiana-sărată. **3** Bogșa-montană, **4** Balavásár, Demasnia, Gherghio-Ditru. **5** Hălmașiu mare. **8** Hadad, Zám. **9** Câmpeni, Covasna. **10** Cehul-din-Selagiu, Gherla. **11** Dicio-Sân-Mărtin, Giláu, O-Pecska (com. Arad). **12** Armeni, Buziaș, Cohalm, Oravița (Roman). **13** Alba-Iulia, Borșineu, Canija-turcească, Huedin, Pâncota, Paraid, Segedin. **15** Buza. **18** Bațon. **19** Arghiehat, Basna, Olpret, Sân-georgiul-săsesc, Sereda-Murășului, Vaida-Recea. **20** Lipova, Petriș, Vârșet. **21** Debrețin, Deva, Miheș, Sighetul-Marmației. **23** Măgheruș. **24** Beiuș, Caransebeș, Ocna (com. Alsó-Fehér), Prejmar. **25** Brețcu. **26** Bran. **27** Keskémét. **28** Canija-mare, Reghinul-săsesc, Rodna-veche. **29** Apoldu-mic, Ațel, **31** Avrig, Becicherecul-mare, Șomcuta-mare, Soporul de jos, Timișoara.

August.

1 Uioara. **2** Feriház, Măcău. **3** Budapesta, Gyoma, Haroscherec, Komárom. Luna. **4** Eperjes, Papolț. **5** Drag, Mociu, Soborșin. Voila. **6** Aiud, Dej, Farcașlacă, Goroslăul

de pe Someș. 7. Mănăsturul ungureșc. 8. Barot, Cetatea-de-baltă, Ciozven, Ciuc-Cosmas. 10. Copșa-mică, Șarcaia, Vinga, Vințul de sus, Zarand. 11. Baia-mare. Copșa-mare, Făget, Sebeșul-sășesc, 12. Becaş (Gheorghio), Coronă, Merghindeal. 13. Bistrița, Boroșneul-mare. 14. Ciacova, Frata ung., Jimborul-mare, Mocrin. Moldova-veche, Viștea de jos. 15. Alibunariu, Câmpeni, Făget, Hațeg, Ilia, Sân-Paul, Șilimegi, Teiuș. 16. Csnădie, Orlat. 17. Comloș (Banat), Komárom (Ujszöny), Zlagna. 18. Alțina, Buteni. 19. Cluj, Crișul sășesc, Pișcolț, Sân-Mărtinul-Homorodului, Voitec. 20. Giula, Năsăud, Zelau. 21. Galgó, Porumbacul inf. 22. Alămor, Jucul de jos, Murăș-Oșorheiu, Sighetul-Marmației. 23. Biertan, Detta (Timiș), Geoagiul de jos, Ilieșfalău în Secuime. 24. Beba veche, Jombolia. 25. Beclean, Dezna, Gheorghio-Sân-Miclăuș. 26. Orczidorf. 27. Ciuc-Sepviz, Făgăraș, Macfalău, Mocrin, Panticiou, Turda. 28. Cehul din Selagiu, Ispánmező, Vurmloc. 29. Drașeu, Székely-Cristur, Tasnád, Zám. 30. Oradea mare. 31. Gyertyámos, Simand.

Septemvrie.

1. Hidegkut, Pecica maghiară (com. Arad), Sibiu. 3. Baia de Criș, Cața, Görgeny, Murăș-Orga. 4. Brad, Ciacova, Marcod Orșova. 6. Ciachi-Gârbău, Lupșa, Pojon. 7. Argiehat, Capolnaș, Cernatu, Chichinda mare, Kecskemét. 8. Dobra, Eperjeș, Görcsön Hodoș, Huedin, Ibașfalău, Lăpușul românesc, Lechința, Lipova, Lunca, Poiana, (com. Sibiuului), Racoșul de jos, Sântă-Măria, Sân-Miclăuș, Vaidaháza, Zernești. 10. Idvor. 11. Bogșa montană, Elesd, Mediaș, Pancova, Periamos, Timișoara. 12. Silvașul de sus, Șimleul-Silvaniei, Veneția de jos. 13. Brețeu, Halmagiu mare, Hidra. 14. Bichiș, Chișineu, Gyorok, Lăpușul ung., Monor, Sic, Zám. 15. Abrud, Debrețin, Retez. 16. Ciuc-Sereda, Eted. 17. Alba-Iulia, Almakerek, Bachnea, Boroșsebeș. Codlea, Rușii munți. 18. Caransebeș, Pauliș, Șieul mare. 20. Bioziod, Buziaș, Iara. 21. Borșea, Cal, Crispatac, Komárom, Ludoș,

Odorheiu, Orăștie, Vinga. 22. Bozovici, Cincul-mare. 23. Bran. 24. Bațon, Sabăd, Seliște (com. Sibiiului). 25. Becicherecul-mare, Ciacova. 26. Roșia Zabola. 27. Ciuc-Sân-Domocoș, Cohalm, Olpret, Sărmașul-mare, Trăscău. 28. Arpașul-de-jos, Cianadul sârbesc și nemțesc, Iassenova, Jibău, Ilia, Pâncota, Segedin, Silinghia. 29. Batania, Canija mare, Sălașul-de-sus. 30. Birchiș, Crasna, Micăsasa.

Octomvrie.

1. Sepsi-Său-Georgiu. 2. Aletea, Dicio-Sân-Mărtin, Ferihaz, Paraid, Petroșeni. 3. Aiud, Arcid, Borcuta, Cartfalău, Halmagiu, Ilanda, Lugos, Mező-Erked, Radna, Sighetul Marmăției, Tasnad. 6. Noerichiu. 8. Bonțida, Ghiriș. 9. Brașov, Cehul din Selagiu. 10. Dalboșeț, Reginul-săsesc. 11. Bruiu, Zorlențul-mare. 12. Almașul-mare (com. Cluj), Batania, Berzava, Bichiș-Ciaba, Boroșineu, Canija-turcească, Șinca-veche. Vârșeț. 13. Buza, Gherla, Grădiștea, Ighiu, Poiana-sărată, Săsciori. 14. Hadad, Oclandul Homorodului. 15. Chezdi-Oșorhei, Erdő-Szent-György, Iacșdorf (comitatul Târnava-mare), Mănăradea, Petrișiu, (com. Bistrița-Năsăud), Torda-Szt.-Lazló. 17. Arad, Bercaș, Borgo-Prund, Deva, Kékes. 18. Agribici, Bandul de Câmpie, Mehadia. Nadeșul-săsesc, Rodna-veche. 19. Budapesta, Drașu, Sângeorgiul-săsesc. 20. Ciozven, Cluj, Marpod, Papolt, Sacul, Șomortin. 21. Zeteleaca. 22. Câmpeni, Făget, Radnóth, Sighișoara. 23. Cojocna, Morisdorf, Șomcuta-mare. Teaca. 25. Chendumic, Cubin, Drag. 26. Dobra, Jombolia, Năsăud, Teiuș. 27. Bălcaciu, Ciuc-Sân-Mărtin. 29. Baghion, Bodon, Boroșneul-mare, Cocmani, Covasna, Mănăsturul-ung., Mercurea, Murăș-Oșorheiu, Șarcaia, Șeica-mică. 30. Barot, Beiuș, Ciacova, Farcașlacă. 31. Hunedoara, Tasnad.

Noemvrie.

1. Bateș, Macău. 2. Cermeiu, Egerbegy (com. Torda-Aranyos), Gyoma, Măgheruș, Rechișdorf. 3. Baia-mare, Hundrubechiu. 5. Bistrița. 6. Apoldu-mare, Becicherecul-

mare, Frata ung., Harcscherec, Soporul de jos, Vințul de sus. 7. Capolnaș, Ibașfalău. 8. G.rosălăul de pe Someș, Lipova. 9. Jimborul mare, Kecskemét 12. Chisdu, Cuciu, Gherghio-Ditru, Ghialacuta, Görösön, Huedin, Vințul de jos. 14. Cason, Zabola. 15. Detta (Timiș). 16. Chichinda-mare, Komárom, Olafalău mare, Segedin. 17. Beclean, Mediaș, Sic. 19. Chibed, Zelau. 20. Soborșin. 21. Hejasfalva. 23. Ațel, Bichiș-Ciaba, Blaj, Chișineu, Cianadul-sârbesc și nemțesc, Făgăraș, Orăștie, Petelea, Turda. 24. Apold (com. Târnavă mare). Canija mare. 26. Capolnoc-Mănăstur. 27. Sereda Murășului, Uzon. 29. Oradea-mare, Pojon. 30. Bioziod, Gherghio-Sân-Miclăuș, Sân-Miclăuș, Șeica-mare, Zám.

Decemvrie.

1. Feldioara (com. Brașovului). 2. Făget. 3. Baia de Criș, Boroșsebeș, Dej, Rodna-veche. 4. Alba-Iulia, Brad, Étesd, Paraid, Timișoara. 5. Jibău, Ormeniș, Sighetul Mărmăriei. 6. Halmagiu-mare, Hasmașul Lăpușului. 7. Cernatulde jos, Ocna (com. Alsó-Fehér), Silinghia. 8. Abrud, Agnita, Balavásár, Cetatea de baltă, Ciuc-Sân-Georgiu, Odorheiu. 9. Huedin. 11. Cehul din Selagiu. 12. Șimleul Silvaniei. 14. Zarand 16. Aita mare. 17. Geoagiul de jos. 19. Olpret. 20. Arghiehat, Macfalău, Petriș. 21. Apoldu mic. 23. Bozovici, Buteni, Chezdi-Oșorheiu, Debrețin, Mociu. 24. Chișineu, Hadad. 25. Boroșineu, Ciuc-Sepviz. 26. Cocmani. 27. Vinerea. 28. Cluj, Iieșfalău în secuime, Radnóth. 30. Cobalm, Sibiu. 31. Capolnaș, Kö-Boldogfalva.

Invățătura și petrecere.

BCU Cluj * Central University Library Cluj

1914

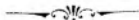
*Anul nou cu bine.
Cu zile senine,
Tot cu sănătate
Și cu spor la toate
Să-l petreceți
Și s'ajungeți
Tot în fericire
Și a lui stârsire!*

BCU Cluj / Biblioteca Universității Cluj

La mulți ani!

* * *

*Ploi la timp, noroc la plug,
Sănătate și belșug;
Și la toate mesele
Inimile vesele.*

Legea noastră creștinească.

Ce este sfânta Scriptură ?

Izvorul, temelia credinții noastre e sfânta Scriptură (biblia). Toate învățăturile, poruncile, tot ce ni-i dat nouă creștinilor să credem, să ținem și să facem, își are izvorul în *sfânta Scriptură*. Așa de mare preț având sf. Scriptură, trebuie să fie în casa a tot creștinului știutor de carte, ba chiar și neștiutor; căci altfel, după adevăr îți poate zice ori și cine, cum i s'ar zice și unui ostaș, care ar pleca la războiu, dar fără unelte de războiu: cum pleci la războiu fără pușcă, fără sabie, prietine? cu ce ai să te lupți și să biruești pe puternic? Asemenea se poate zice și creștinilor noștri români, în casele cărora nu se găsește nu numai sf. Scriptură, dar măcar parte din ea, care să fie dovada că se instruesc și se pregătesc de luptă cu protivnicul lumii acesteia, cu diavolul?

Deci nu numai preoții, cari o au negreșit, dar tot creștinul trebuie să aibă sf. Scriptură, ca să-i prindă înțelesul și adâncul învățaturii. Și tocmai de aceea și sfântul Sinod, «*Sfatul cel înalt*» al bisericii noastre, în nemărginita dragoste de poporul românesc și cuprins de îngrijorarea înstrăinării poporului de credința strămoșască, se luptă vitejește încă de multă vreme, ca să poată

scoate odată la capăt tipărirea, darea la lumină a sfintei Scripturi, pe înțelesul tuturor.

Biblia, Scriptura se numește sfântă nu numai pentru că e scrisă de oameni sfinți, dar chiar acei oameni n'au scris-o din mintea lor, ci în-sufლაți de Dumnezeu; așa că sf. Scriptură am putea zice că e scrisoarea lui Dumnezeu către noi. Ea cuprinde: începuturile lumii acesteia văzute și nevăzute; istoria neamului omenesc până la o vreme, apoi îndeosebi istoria neamului ales de Dumnezeu, din sinul căruia aveă să se nască «Răscumpărătorul» neamului omenesc căzut, domnul Isus Hristos, istoria neamului evreesc; învățăturile tuturor prorocilor mari și mici; apoi venirea Mântuitorului nostru Isus Hristos, vieța și Evanghelia sa, faptele și scrisorile sfinților apostoli. Acesta este cuprinsul sfintei Scripturi.

Sfânta Scriptură se imparte în două mari despărțiri: Legea sau Așezământul vechiu și Legea sau Așezământul nou.

La rândul lui, Așezământul vechiu se compune și el din treizeci și nouă de cărți și anume: cinci cărți ale prorocului Moisi numite: Facerea (lumii), Ieșirea, Leviticul, Numerii și a doua lege, apoi cartea Iosua, cartea Judecătorilor, cartea Rut, două cărți ale prorocului Samuil, două ale Impăraților, două cărți numite Paralipomena, apoi Ezra, Neemia, Estir, Iov, Psaltirea, Pildele lui Solomon, Ecclesiastul, Cântarea cântărilor, cărțile

prorocilor Isaia, Ieremia, plângerile lui Ieremia, cărțile prorocilor Iezechil, Daniil, Obadia, Ioil, Iona, Amos, Osie, Mihea, Naum, Avacum, Sofonie, Agheu, Zaharie și Malahie.

Din aceste 39 de cărți se compune Testamentul sau așezământul vechiu, de care a făcut întrebuițare și Domnul Isus Hristos.

Testamentul sau așezământul nou se compune din douăzeci și șapte (27) de cărți și anume: Evangheliștii Matei, Marcu, Luca, Ioan; apoi Faptele sfinților apostoli, patrusprezece (14) scrisori ale sf. Apostol Pavel, adică una către Romani, două către Corinteni, câte una către Galateni, Efeseni, Filipeni, Coloseni, două către Tesalonichieni, două către Timoteiu, una către Tit și una către Filimon, apoi o scrisoare a sf. Apostol Iacob, două ale sf. Apostol Petru, trei ale sf. Apostol Ioan, una a sf. Apostol Iuda Tadeu și apocalipsa sf. Apostol Ioan. Toate numărate, iese 27 cărți. — Sfânta Scriptură în întregime se compune așadar din șaiszeci și șase (66) de cărți.

Și afară de sf. Scriptură, alt izvor de cunoștință a lui Dumnezeu și a multor din învățăturile bisericii e Predania, sau tradiția bisericii, în care se cuprind învățături date de Domnul Isus Hristos apostolilor, pe care ei nu le-au scris, ci au rămas prin viu graiu în păstrarea bisericii, având aceeași sfințenie ca și sf. Scriptură.

Icoana sfântului Nicolae.

A fost odată un biet de creștin care sărăcise nevoie mare... Nu mai aveà nici după ce să bea apa. Ce să facă și'n cătrău s'apuce? Mai aveà la casa lui numai un lucru, de care nu s'ar fi despărțit bucuros. Știți ce? Icoana sfântului Nicolae.

Ajuns la sapă de lemn, într'una din zile zise: la să vânz icoana asta, poate mai împac nevoile sărăciei. Luă icoana de pe pãrete și plecã la târg. Pe drum se întâlnește cu un Turc:

— Ce faci cu ala be?

— Mi-e de vânzare, boierule.

— Păi, ce e aia?

— Sfântul Nicolae, boierule.

— Și, ce trebuie la voi?

— Păzește casa și toată averea.

— Mare minune! Apoi, trebuie la mine, be, un slugă ca ala.

— Dacă-ți trebuie cumpără, boierule! îi zice creștinul.

— Și ce mănâncă el? întrebă turcul.

— Unt-de-lemn, boierule.

— Păi, cum îl mănâncă?

— Il pui într'o candelă și o aprinzi, îl pui apoi pe pãrete și pui candela lângă el. Și vezi, asta e mîncarea și beutura lui.

Turcu se miră ce se miră, pe urmă se tocmește, dă parale și cumpără icoana dela Român,

care-și vede de cale, întorcându-se spre casa lui, unde-o fi fost.

Turcul n'avea nevastă, n'avea copii, n'avea slugă, n'avea pe nime, era numai el, care își chivernisea casa și averea. Nefiind cine să-i gătească, mănca la o cârciumă, unde adeseori stă mai mult. De astă-dată se duce cu icoana drept acasă și cum ajunge o pune pe părete, după povața creștinului, și aprinde candela. Apoi pleacă să mănânce și lasă ușile descuiate:

— Be, Nicolae, zise el icoanei, eu mă duc, tu îngrijește de casă, să nu mă fure hoții.

Icoana ascultă și tace; iar Turcul își vede de drum. BCU Cluj / Central University Library Cluj

Când vine acasă, ce să-i vadă ochii? Mi-nune, nepoate! Nicolae păzise bine casa și nu se furase nimic.

A doua-oară, tot așa și tot așa și a treia-oară, că n'a nimerit la casa Turcului nici un om cu «mâna lungă».

Intr'o zi, cum stă Turcul și mănca la cârcimă, îl întrebă un prietin: Bine mă, văd că zăbovești cam mult la cârciumă, pe cine lași acasă de nu duci nici o grije?

— Pe cine? Ascultă be! Am cumpărat un slugă, îl chiamă Nicolae. L-am pus acolo și am lăsat deschis pe dearândul, că Nicolae păzește bine toată averea.

Vorbele acestea ale Turcului le-au auzit niște de cei cu «mâna lungă» și și-au zis între ei: Ia să vedem, mă, ce slugă o fi aceea: De-o fi mai mic ori mai prost, să luăm și noi ceva. Știți că Turcul e putrăd de bogat.

Zis și făcut.

Hoții se duc la casa Turcului. Acolo, ușile descuiate și în casă nici o slugă. Doar icoana și candela aprinsă dinaintea ei.

Ii jefuesc casa, se încotoșnează cu tot ce pot duce și... p'aci ție drumul.

Când vine Turcul și vede jaful, Doamne, Doamne! Se ia cu mâinile de păr. Se vaită, caută-n sus, caută-n jos, cercetează el în dreapta și în stânga, nu află nimic, dar pe icoană tot nu se supără.

— Be, Nicolae, zise el, tu ai adormit. Te-a furat somnul pe semne și vezi? Mi-au jefuit tâlharii casa. Așa o păzești tu?

Nicolae însă, ascultă și tace.

— Nu răspunzi? Uite, be Nicolae, eu te iert, tot îți dau de mâncare și nu-ți împuținez tainul. Da bagă de seamă, să nu mai adormi altădată și să fii cu ochii în patru.

Pune apoi unt-de-lemn în candelă și o aprinde. Lasă iar ușile deschise și pleacă. La cârciumă, unde erau și hoții cari l-au jefuit, spune ce i-s'a întâmplat și că de astădată a spus lui Nicolae să nu mai doarmă.

Tâlharii însă, cum aud, pricep cine-i Nicolae, încep să râdă și haid iar la jaf. Să luăm ce-a mai rămas, ba să luăm și pe Nicolae.

Dau ei fuga, dar ulciorul nu merge de multeori la apă. Uitaseră oamenii că

Cine are mână lungă,
Pierde și ce are 'n pungă.

Ajunși la casa Turcului, au cotrobăit peste tot locul și-au strâns în mijlocul casei tot ce au găsit, făcând vre-o trei moțoaște. Apoi s'au repezit cu toții și au pus mânil pe icoană, voind să ia și pe Nicolae. Dar, ce să vezi dumneata, nepoate? Intind în sus, trag în jos, dau în dreapta, dau la stânga... Aș! De surda se tindeau. De unde să mai poată lua mânil de pe icoană, ori să se mai urnească din loc? Nici vorbă. Li încremenise acolo sfântul Nicolae.

Plâng tâlharii, sbiară, se svârcolesc, dar toate în zadar. Ei rămân prinși de icoană până seara târziu.

Atunci iată că sosește și Turcul.

— Ha, ha, ha! Voi ați fost hoții cari mi-ați jefuit casa? răgnește Turcul cât poate și luând un reteveiu se dă spre tâlhari.

— Ține-i bine, be, Nicolae! Bine că i-ai prins! Am să-ți măresc tainul.

Tâlharii plâneau de săreau cămășile de pe ei.

— Iartă-ne jupâne, — se roagă ei — iartă-ne că-ți aducem tot ce am luat și-ți mai dăm tot ce avem noi, numai iartă-ne. N'am știut că Nicolae al dumnitale ne-a pune răcoare.

Se roagă ei, se roagă mult și bine, până ce i-se face milă și Turcului și se roagă și el de icoană.

— Iartă-i be Nicolae, că-mi aduc tot ce-au furat și-mi mai dau și pe deasupra.

Atunci, ce să vezi? O lacrimă pică din ochii sfântului și... minune! Tâlharii pot să-și ia mâinile de pe icoană și să se miște, ca și mai înainte.

S'au dus fiecare acasă și au adus tot ce furasera și ce nu furasera. Au căzut apoi în genunchi înaintea icoanei, mulțămind sfântului Nicolae că i-a iertat și i-a isbucnit din amortirea și pedeapsa în care căzuseră.

De aci înainte n'au mai furat și s'au făcut și ei creștini în rândul oamenilor buni și cum se cade.

C. Rădulescu-Codin.

Muierea cea mai bună.

A.: Care este muierea cea mai bună?

B.: Muierea cea mai bună este aceia, despre care nu vorbește nime.

C.: După părerea mea, muierea cea mai bună este aceia, care însăși nu vorbește despre nime.

Colindă.

Pogorît-a Dumnezeu
 Cu vestmântu mohorît,
 Mohorît până 'n pământ,
 Dar în piept și 'n spătimele
 Luciși stele mărunțele,
 Pe din sus mai măricele.
 Luciși luna cu lumina
 Și soarele cu căldura,
 Dar în cești doi umerei
 Luciși doi luciferei.
 Mâna stângă crucea-și duce
 Ș-a dereaptă busuioace,
 Busuiocul fetelor,
 Maghiran nevestelor,
 Tămăița babelor,
 Măr de aur junilor
 Și crucea bătrânilor.
 Raiule grădină dulce,
 Nu mă 'ndur de-a mă mai duce
 De mirosul florilor,
 De dulceața poamelor,
 De versul pasărilor,
 De sgomotu albinelor.
 Sus în poarta lui Hristos,
 Rămâi om bun sănătos
 Ca un trandafir frumos
 C'ai fost gazda lui Hristos.
 Rămâi gazdă sănătoasă
 Ca o garoafă frumoasă!

România.

Care e mai mândră decât tine între toate țările semănate de Dumnezeu pe pământ? Oare alta se împodobește în zile de sărbătoare cu flori mai frumoase, cu grâne mai bogate?

Verzi sunt dealurile toate; frumoase sunt dumbrăvile și pădurile spânzurate pe coastele tale; limpede și dulce e cerul tău; munții tăi se înalță trufași în văzduh; râurile ca un brâu pestrițat ocolesc câmpurile; nopțile tale încântă auzul. Pentruce zâmbetul tău e așa de trist, mândra mea țară?

Multe și frumoase turme pasc văile; soarele milostiv înrodește brazda; mâna Domnului te-a împodobit ca pe o mireasă; livezile tale cele întinse sunt smălțuite cu flori felurite și îmbelșugarea varsă avuțiile sale peste câmpii. O bogata mea țară, pentru ce gemi?

Dunărea bătrână, biruită de părinții tăi, îți spală poalele și îți aduce avuții din ținuturile de unde soarele apune; vulturul din văzduh cată la tine cu dragoste ca la pământul său de naștere; râurile cele frumoase și spumegoase, păraele cele repezi și sălbatice cântă neîncetat slava ta. O țară jalnică, pentru ce fața ți-e îmbrobodită?

Nu ești frumoasă? nu ești bogată? N'ai copii mulți la număr, cari te iubesc? N'ai cartea de vitejie a trecutului și viitorul înaintea ta? Pentru ce curg lacrămile tale?...

Pentru ce tresari? Trupul tău se topește dela slăbiciune și inima ți se frământă cu iuțeală. Cetit-ai oare în cartea ursitei? Aerul se mișcă turburat, vântul dogorește. Ingerul peirii ți s'a arătat oare? Noaptele tale sunt reci, visurile turburate ca marea bătută de furtună. Ce-ți prevestesc?

Privește dela miază-zi și miază-noapte poarele ridicându-și capul. Gândirea ivindu-se luminoasă pe deasupra întunerecului, gândirea ce zidește și credința ce dă vieață. Lumea veche se prăvălește și pe ale ei dărîmături, libertatea se înalță! Deșteaptă-te. **Din Cântarea României.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Fără bani.

— Ce poți face fără bani?

— Fără bani nu poți să faci nimic alta, decât — datorii.

Dușmanul.

Preotul: Dușmanul D-tale cel mai mare este rachiul, bade Ioane, să te lași de el.

Badea Ioan: D'apoi părinte, oare legea noastră nu ne poruncește să ne iubim dușmanii?

Preotul: Așa e! Dar nu ne poruncește să-i înghițim.

† Aurel Vlaicu.

Ficiorul fostului primar din Bințiți (lângă Orăștie), ficiorul de țaran *Aurel Vlaicu*, care a tăiat cu pasărea sa măiastră în atâtea rânduri văzduhul Ardealului și a purtat mândria îndelung stăpânită a încercaților țărani români din Ardeal pe deasupra palatelor trufașe din Viena, — a apus. Pornind din București într'o zi de Sâmbătă, în ziua de 13 Septemvrie, să treacă Carpații cu mașina lui de sburat și să apară deodată la Orăștie, unde mii de Români erau adunați la serbările Asociației, — a căzut cu mașina lui aproape de orașul Câmpina, rămânând mort pe loc.

Care a fost pricina căderii sale, cine ar putea s'o spună? Nu eră doar nimeni de față. Cei cari i-au cunoscut mașina de sburat, această mașină măiastră, aproape fără seamăn chiar și la alte popoare, spun că nu din vina mașinei a urmat căderea, ci din vina a lui chiar *Vlaicu*.

Plin de încredere în tăria mașinei sale, îndrăsneț, de atâteaori prea îndrăsneț, poate a voit să săvârșească un lucru care să uimească lumea: și a căzut jertfă îndrăsnelii sale, — plâns și jelit de un neam întreg, pentrucă el, sfiosul ficior de țaran, a fost al nostru al tuturor, al celor de dincoace și de dincolo de Carpați, a fost al întreg neamului românesc.

† Inginerul Aurel Vlaicu.

Născut 7 Noemvrie 1881 — mort 13 Septemvrie 1913.

Înmormântarea lui a și fost vrednică de mândria pe care o câștigase numelui românesc. A fost o înmormântare cu adevărat împărătească, la care au fost de față peste 100,000 de Români, între ei ministrul de războiu al țării românești, care a venit în numele Regelui *Carol* ca să-i dea mortului cea mai înaltă decorație a țării românești. Au fost de față miniștri, generali mulți din toate regimentele aflătoare în București, trimiși de-ai noștri din Ardeal, 10 ficiori din satul său Binițiți cari i-au adus o mână de țărână din sat și o cunună de flori culese de fetele din Binițiți de pe câmp.

Această jale obștească poate să-i fi mângăiat pe părinții zdrobiți de durere cari s'au învoit ca *Aurel Vlaicu* să fie înmormântat la București, în pământul țării românești pe care a iubit-o atât de mult.

Aurel Vlaicu nu mai este, dar numele și amintirea lui va trăi veșnic nu numai la aceia cari l-au văzut sburând la Blaj, Brașov, Sibiu, Orăștie, Arad, Lugoj și celelalte orașe românești, — ci va trăi în sufletul întregii Românimi.

Odihnească în pace!

*

Ilustrațiile înfățișează chipul lui și câteva vederi dela sboruri și înmormântare.

Din povestirile lui Vlaicu.

— Amintiri. —

De copil Vlaicu arătase aptitudini foarte pronunțate pentru fapte extraordinare și înzestrat cu o fantazie bogată puneà pe toți ai casei în uimire cu năzdrăveniile lui. Prin podul șurei,

Mașina de sburat a lui Vlaicu.

prin cerdac și prin casă nu găseai decât bucăți de fier pilit, roțițe și șuruburi, menite să întruchipeze cine știe ce născociri ale minții lui frământate de dorul veșnicului necunoscut.

De acești ani se leagă cele mai frumoase amintiri ale lui Vlaicu pe când se jucà cu frațele său Ion de-a treerul în fundul grădinei sau ciopleà pluguri minuscule în lemn de răchită

Ion erà mai meșter — îmi spunea Vlaicu — îi plăceau mai ales uneltele de plugărie. În fundul grădinei făcuserăm două gropi în pământ și le împreunam printr'o gaură subterană care ducea dela o groapă până la alta. Deasupra fiecărei gropi erau bătui doi pari în cari învârteam câte-o osie, una dela treer și una dela

Vlaicu în sbor deasupra Săliștel (1912).

vânturătoare. Mașina o luam foarte serios și nu ne-am fi atins pentru nimic în lume de ea, când era «pusă în mișcare».

Ion învârtea la treer și un văr al meu la vânturătoare. Pe urmă vâram paele pe o gaură și eu mă ațineam cu grebla la cealaltă de le scoteam. Vuetul batozei erà înlocuit cu țipetele noastre. Și urlam ca din gură de șearpe:

«Nu băgă mâna prea afund; nu băgă, că
ți-o apucă dinții dela roată și-o rupe».

*

Intr'un rând am auzit, că un om din Or-
mindea (sat în jud. Hunedioara) făcuse un bălaur
(smeu) cu care să sboare. Când l-a încercat se
suise în vârful șurei, și i-a dat drumul. Bălaurul

Sborul lui Vlaicu la Săliște.

a căzut într'un măr și bietul om într'o fântână
dela tulpina lui. Din asta a zăcut șase săptămâni,
iar după ce s'a mai întremat, a pus bălaurul în
pod și nu s'a mai gândit să sboare.

Eu eram pe atunci la școală și mă fră-
mântă gândul să-mi fac smeul așa fel, ca să nu
cadă și mă gândeam că mărimea lui trebuie să
fie după greutatea care o poartă. Și-mi făceam

smeul și legam de el câte-o piatră să vedem dacă o ridică. Dacă bătea vântul o ridică, dar de mișcat din loc nu se mișcă și vedeam eu că aci zace taina, cum să-l fac să meargă.

M'am gândit mult și așa mi-am adus aminte de lopețile morilor de vânt. Mă gândeam eu să-i pun o roată cu lopeți subțirele cari să taie vântul, să vezi cum are să înainteze. Dar pentru asta îmi mai trebuia o roată care să pună în mișcare lopețile.

*

În răstimpul acesta eu isprăvisem școala de stat și m'am dus la liceul reformat din Orăștie. Acasă au rămas smeii cu lopețile gata, dar cu roata neisprăvită.

La Orăștie m'am făcut «ciesar», (ceasornicar). Îmi mersese vestea printre băeți, și nu era unul în tot liceul căruia să nu-i fi făcut vre-o reparație. La mine acasă pe pereți erau numai ceasuri, cu fel de fel de glasuri. Eu aveam unul cu muzică și cântă, când îl puneam, de mai mare dragul.

Mă daseră în gazdă la o babă care ne îngrija de toate. Mâncarea îmi venea de acasă, de două-trei ori pe săptămână, când plecă tata sau Ion la oraș.

Intr'un rând mi-a trimis mama o oală cu miere de stup și-am încuiat-o într'o ladă în care-mi păstram câteva lucruri ce aveam și

A. Vlaicu și Oct. Goga.

uneltele de «cesărie». Dar am băgat de seamă că se dase cineva la oala mea cu miere. Lada o lăsam încuiată cu multă grijă când plecam la școală și o găseam tot așa la întoarcere. Cu toate astea mierea roia, pe fiecare zi ce trecea.

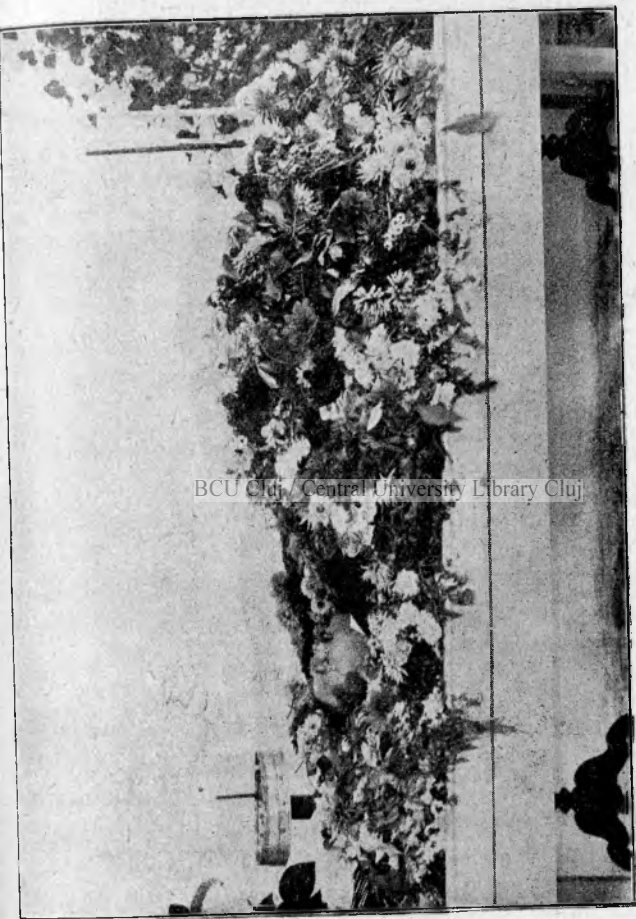
Mare minune gândeam eu; aci numai baba-i de vină. Stai că ți-o joc eu. O dupăamiază întreagă m'am tot judecat cum să o înțarc dela ladă. Pe urmă mi-am adus o vergea de alun sănătos, când o îndoiai și-i dai drumul se rezează parecă ar fi un arc de oțel.

Un capăt l-am fixat în linie perpendiculară de partea stângă a lăzii, iar de celălalt am legat un pietroi strângându-l țapăn cu o sfoară. Am îndoit apoi vergeaua, am lăsat capacul și-am încuiat lădița. Asta era pe inserat. În casă nu știu nimeni de cursa ce născocisem. Mă gândeam eu și-mi venea să râd singur de isprava mea. Cine o deschide capacul, nu bagă de seamă ce-l așteaptă și când l-o pleznî vergeaua cu pietroiul peste obraz, lat rămâne.

Dimineața mi-am luat cărțile și-am plecat frumușel la școală.

Când m'am întors, baba era cu un ochiu vânăt și toată zdrelită pe obraz.

«Ce-ai pățit babă» — zic eu de colo?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vlaicu pe catafalc (Câmpina).

«Ce să pățesc maică, iacă vream să-ți mai curăț prin lădiță. Dar nu știu ce drăcie ai făcut acolo».

*

Pe urmă m'am lăsat și de «ciesărie» și-am început să lucrez din nou la mașina de sburat,

Înmormântarea lui Vlaicu în București.

Ion eră meșterul mecanic și tâmplar. El execută piesele comandate; făcea roțile cu dinți, din lemn de arin, și curele subțiri, pentru transmisiuni, din cujbă de teiu.

Acum pasărea mea luase formă de umbrelă și avea un arc de oțel pe o osie fixă care puneă în mișcare două rezorturi de lemn pentru înălțare și propulsiune.

Rezorturile însă nu funcționau destul de exact și nici destul de repede și așa am părăsit din nou gândul păsării. Vedeam eu bine că omul e făcut să se târască ca râma prin pulbera pământului, nu să se înalțe în zare.

Și-așa m'am apucat de astronomie.

Înmormântarea lui Vlaicu.

La Budapesta făceam telescoape de carton și umblam cu ele în spate pe toate înălțimile din preajma orașului. Prin cap mi se învârteau idei, care de care mai năstrușnice. Aveam o nouă descoperire.

Un automobil pus în mișcare cu iarbă de pușcă în loc de benzină care ar trece pe lângă un tren «Pacific» cum ar trece un biciclist pe lângă un pieton. Ideia eră splendidă și eram

mândru de ea. Dar profesorul mi-a tăiat repede tot avântul.

Uitasem să calculez rezistența oțelului în raport cu rulările pe secundă ale roților și nu știam că nu există încă materialul care ar rezistă căldurei produse de această mișcare nebănuț de mare.

*

Intre prieteni, deși Vlaicu evită să discute chestiuni străine de preocupările lui sufletești, are de multeori observații foarte juste, de un spirit sănătos și senin.

Așa după întoarcerea lui din Bulgaria, ne-am întâlnit în grădina unui restaurant de pe calea Victoriei. Eram cu doi prieteni și l-am invitat la masa mea. Prezentările erau de prisos; se cunoșteau, și-am început să-l întreb despre tot ce făcuse în timpul cât lipsise din București. Iacă vine un al treilea:

— Dragă, dă-mi voie să-ți prezint pe d. Marcu Radian...

— N'am mai fost noi prezentați? — observă Vlaicu.

— N'am avut onoare, dar probabil veți fi cetit poezia mea... și de aci mă cunoșteți...

— Ah, nu, eu nu fac politică, dar poate și d-ta m'ai văzut pe mine sburând.»

I. G. Bradu.

La arme!

*Veniți, viteji apărători ai țării!
 Veniți, că sfânta zi a răsărit!
 E ziua mare a reînălțării
 Drapelului de gloanțe zdrențuit!
 Veniți din toate unghiurile zării
 Să cucerim ce-avem de cucerit!*

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Poetul Ștefan O. Iosif

(mort în București la 4 Iulie 1913).

*La arme cei de-un sânge și de-o lege!
 La arme pentru Neam și pentru Rege!
 Când patria ne chiamă sub drapel,
 Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
 Să-l apere, să moară pentru el!*

Ce credeți voi, noroade nesătule,
 Că nu ne poartă grijă Cel-de-sus?
 N'am înfruntat noi năvăliri destule
 Din Miază-noapte, Răsărit și-Apus!
 Adună-ți, Rege, oștile și du-le
 La biruință-așa cum le-ai mai dus!
 La arme cei de-un sânge și de-o lege!
 La arme pentru Neam și pentru Rege!
 Când patria ne chiamă sub drapel,
 Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
 Să-l apere, să moară pentru el!

Cu-al nostru sânge-am scris al nostru nume
 În cartea glorioșului trecut:
 Și mulți dușmani ar urea să ne sugrume —
 Dar până când mai stau Carpații scut,
 Acelce ne va șterge de pe lume,
 Să știe toți, că încă nu-i născut!
 La arme cei de-un sânge și de-o lege!
 La arme pentru Neam și pentru Rege!
 Când patria ne chiamă sub drapel,
 Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
 Să-l apere, să moară pentru el!

Să știe toți că un popor nu moare
 Când veacuri a luptat neconținut, —
 Și-i scris în cartea celor viitoare
 Că va să vină ceasul preamărit
 Când mândru străluci-va 'ntre popoare
 Ca soarele, aici, în Răsărit!

La arme cei de-un sânge și de-o lege!
 La arme pentru Neam și pentru Rege!
 Când patria ne chiamă sub drapel,
 Datori sunt toți copiii ei s'alerge,
 Să-l apere, să moară pentru el!

Ștefan O. Iosif.

Poetul Șt. O. Iosif (în picioare) și compozitorul Castaldi (care a făcut muzica la poezia «La Arme»).

Eroul dela Königgrätz.

*Umblam și eu ca tot ciobanul
Cu fluierul pe lângă oi,
Când ne ochiră cu arcanul —
Pe mine și 'ncă pe vre-o doi —
Și cătăniți, nu trece anul,
Se face între Nemți rășboiu.*

*Departa, peste munți și ape,
Cu oaste mare ne-au pornit
Și 'n țara Praisului, aproape
De Câne-Creț m'am pomenit.
Chitea p'acolo să mă 'ngroape
Al naibii Neamt. Dar ti-ai găsit!*

*Umblam fugar de-o săptămână
Prin codrii Praisului, flămând,
Și uite-așa... Stam într'o rână,
Sub un stejar, și îngânând
O doină, mă gândiam la stână,
La munții mei — ce-or fi făcând!*

*Era'n nămiez... Da să m'adoarmă
Foșnitul leneș din frunziș...
Tresar.. Aud deodat-o larmă
P'aproape, colea'n stejeriș:
Pun mâna repede pe armă
Și iau pădurea 'n curmeziș.*

*Măi! Ce stau ochii să-mi priviască!
 Un vălmășag de Nemți luptau
 Pe-o pajură împărătească...
 Erau câțiva de-o apărau
 Și mulți voiau să le-o răpească!
 Ajută-mi, Doamne, să le-o iau!*

*Ca o dihanie turbată
 M'arunc de-avalma peste ei!
 Izbesc la mir trei inși deodată,
 Dau iar, — și mai turtesc vreo trei!
 Hei, când să prind de veste, iată,
 Ia-i de-unde nu-s pe Nemții mei.*

*Eu, haida-hai, cu steagu 'n spate,
 Pornesc la drum cu pașii rari,
 Ajung în lagăr pe 'nserate...
 Ce să-ți mai spun?... Și mici și mari
 Mă duseră cu-alaiu, fârtate,
 În cortul plin de ghinărari...*

Ștefan O. Iosif.

Veghetorul viilor.

Un călător, care nu prea știa multe despre vii, văzând deasupra viilor o colibă, întrebă pe veghetor: «Ascultă nene! Nu mi-ai ști spune, spre ce scop e coliba aceia acolo?»

Veghetorul sfătos îi răspunse: «D'apoi în coliba aceia dorm eu, când păzesc viile».

Mult mi-e drag...

Mult mi-e drag, vara când viu
 Dela câmp, sara, târziu,
 Pe cărarea din arini
 Cu neveste din vecini
 Și cu fete și ficiori
 În mirosul cald de flori.

Nevestele povestesc,
 Multe taine-și spovedesc;
 Flăcăii-și doinesc amarul
 De răsună 'ntreg hotarul;
 Eu m'amestec printre fete
 Și le-acăt scăieți în plete,
 Sau le pișc, ele mă ciartă,
 Eu le rog, ele mă iartă,
 Și tot hârjonindu-ne,
 Ba și sărutându-ne,
 Nici nu știm, când am călcat
 Calea lungă până'n sat.

Petru O. Orlățanu.

Bărbat cuminte.

Un tată zise cătră fiica sa: «Când te vei
 mărita, draga tatii, să-ți cauți un bărbat cuminte,
 nu te uită, ca mumă-ta, la avere».

Copiliță din vecini.

Copiliță din vecini,
 Ieși afară dacă cini,
 Că te-așteaptă al tău dor
 Prefăcut într'un ficior
 Și-ți aduce veste bună,
 Că de-acuma peste-o lună
 Ai să fii a lui mireasă.
 Copiliță ieși din casă
 Și dă-i bădiții arvună
 O gură și-o vorbă bună.
 Las'acuma țesutul,
 Să nu-și peardă cumpătul,
 Căci afară-i frig și plouă
 Și-i udă sarica nouă.
 Vei țese tu altădată
 Când va da el fir prin spată
 Și-ți va face țevi tot el,
 Dragul tău de luonel!

Petru O. Orlățanu.

Nu-i proroc.

Creditorul: Când o să-mi plătești banii, cu cari te-am împrumutat?

Datorașul: Ce știu eu când, doar eu nu-s proroc.

Snoavă.

Un sătean, om cu ceva stare, avea o fată de măritat. Mulți au alergat ca să pună mâna pe un așa odor: fată frumoasă, harnică și cu avere, — însă bătrânul una știa: să-și dea fata după un om cu meserie, ori ce-ar fi, zidar, fierar, tâmplar, om cu meserie să fie.

Atât de mult se înrădăcinase acest gând în capul unchiașului, încât flăcăi buni și cu rost din acel sat erau dați îndărăt, căci în tot satul nu se găseă un flăcău cu o meserie oarecare.

Auzind de această năzdrăvănie un flăcău dintr'un sat vecin, om fără nici un căpătai, — un fel de taie-câinilor frunză, — luă într'o dimineată o trăiștioară în care-și puse, — pe lângă de-ale gurei, — o rindeă, o testă, un fierăstrău și alte scule de dulgherie, și o porni la drum.

Când eră mai de-aproape de casa omului cu fata de măritat, numai ce-și luă o față mai bărbată și-și mări pasul, ca și cum eră pornit la drum întins, ca omul cu grabă și cu grije. — Tatăl fetei, ca întotdeauna, ședeă afară pe piatra din fața porții și căută a drum; dar când văzù pe flăcăiașul nostru așa grăbit și cu trăiștioara de gât, numai ce privi lung la el.

Acesta îi și dădù «bună dimineată».

— Bună să-ți fie inima, flăcăul taichi, — zise unchiașul, — da unde-ai plecat așa pe zor și cu noaptea'n cap?....

— Păi, mă duc la oraș; am început acolo niște case la un boer.....

— Zi, dumneata ești om cu meserie?...

— Păi bine!..:

— Și ce meserie învățești? zise moșneagul.

— Dulgherie...

— Halal să-ți fie! Tare-i bine când are omul meserie!... D'apoi nu te grăbi atât, ci mai stai o țară că nu-o fi foc, și-om mai vorbi, că multe poți afla dela omul meșteșugar.

Și tura-vura, știu românul nostru cum s'o'ntoarcă, cum s'o' aducă din cuvinte, ca să iasă neted că are o fată de măritat și că tocmai ăst flăcău e mult așteptatul.

Flăcăul nu mai plecă înainte, — că nici n'avea unde se duce, — și nu după multă vreme se făcù nunta.

După nuntă trecù o săptămână, trecură două, socrul văzù că ginere-său nu are de gând să se ducă să isprăvească ale casei, pe care le-a început la oraș, și-i zise fără înconjur, dar acesta-i răspunse: «Lasă, nu purtă dumneata grije, am eu ajutorii mei care-mi conduc afacerile».

Azi așa, mâne tot așa, timpul treceă cum a venit și însurățelul nostru ședeă lungit la soare, cât e ziulica de mare, și ori dormeă, ori

înumără frunzele celor doi nuci mari și groși din mijlocul curții.

Odată văzându-l tat' său socru că nu-și mai ia ochii dela nuci, îl întrebă: «Da ce tot te uiți, taică, la nucii ăștia?..»

— Ei, tată-socrule, zise el, cumin să nu mă uit!... Dinăști doi nuci, un meșter bun cum sunt eu, ar putea să facă doi cai care să serve ca ornamentație și cine i-ar vedea să zică: «iacă doi cai buni de'ncalecat. Halal de meșter!..»

— De, taică, cu toate că nucii ăștia mi-au rămas dela tăicuța, — Dumnezeu să-l ierte, — și lui îi rămăsese dela bunicu-meu, care i-avea și el dela taică-său, dar de crezi tu că poți face ceva din ei, fie precum ți-e gândul.

Atât a așteptat meșteru și pe loc și începuseră să taie frumusețe de nuci. Dă-i cu toporul, dă-i cu fierăstrăul și nu se lăsă până nu-i doborâ la pământ și apoi pe ei.

A cioplit, a bărduit, cioca-boca, cioca-boca toată ziua; lemnul se subție, dar caii nu se vedeau. — Când văzù el că nu merge, îi spuse lui socru-său: «Iacă, tată, am luat-o greșit, nu-o să iasă cai, să fac doi mânji!..»

— Bine, taică, fă doi mânji!..»

Și-apoi iarăși toată ziua cioca-boca, boca-cioca, lemnul se subție, dar formă de mânji nu se vedea.

Văzând el că nu-o să iasă, — că n'ar fi fost în stare să cioplească un lemn de coaje, dar mi-te să-i dea formă, — îi spune socrului: știi ce, tată, mă muncii de geaba, nu iese nici mânji, să fac doi țapi....

— Bine, taică, fă doi țapi!...»

Și iarăș cioc-boc, cioc-boc, dar nici țapii nu aveau de gând să se arate.

«N'am luat bine măsura, zise el, și văd că nu-o să iasă țapi, să fac doi iezi....»

— Fă doi iezi, poate-o ieși, zise unchiașul.

Dar tot de surda a cioplit; când bați apa'n piuă nu-o să poți scoate din ea unt.

«Iacă, tată, nici iezi nu-o să iasă, eu zic că-ar fi mai bine să fac doi iepuri....»

— Ba știi ce, taică, zise bătrânul, mai bine să faci doi draci, să te ia unul pe tine că nu ești bun de nimica și altul pe mine că m'am lăsat să mă prostești tu!...»

Și astfel omul nostru rămase păcălit de-a binele.

C. N. Mihăilescu.

Corabia țiganului.

— Văzut-ai corabie țigane?

— Ni, auzi acolo! d'apoi cum nu? ba am și mâncat.

— Ce naiba? da cum eră țigane?

— Da cum să fie? ca corabia: dedesupt pânză, deasupra pânză și la mijloc brânză.

Răsboiul din Balcani.

Sfârșitul anului 1912 și jumătatea întâi a anului 1913 au fost închinatelor unor răsboaie cari au schimbat în mare măsură harta țărilor din Balcani.

Bulgaria, Serbia, Montenegro și Grecia au încheiat o alianță (tovărășie) împotriva Turciei și în toamna anului 1912 au pornit răsboiul împotriva ei. Oștirile aliaților au fost pretutindeni învingătoare și Turcii tot mai mult erau siliți să se retragă spre Constantinopol, capitala lor.

La stăruințele marilor puteri, s'au început în Londra (Anglia) sfătuirile de pace. În vremea aceasta oștirile dușmane nu s'au mai răsboit. Până a nu se încheia însă pacea, în Constantinopol a fost răsturnat guvernul turcesc și noul guvern a hotărât să se răsboiască mai departe. Nici noul răsboiu n'a fost mai norocos pentru Turci, cari fură bătuti mereu.

La Londra în vremea aceasta se urmau sfaturile cum să se încheie pacea, când deodată izbucnește un răsboiu între vechii tovarăși: Bulgarii se năpustesc asupra Sârbilor și Grecilor, ca să le iee partea lor de pradă.

Noul răsboiu a fost însă nenorocos pentru Bulgarii. Sârbii și Grecii au bătut oștirile Bulgare. Și mai grea a ajuns starea Bulgarilor, când România și-a trimis oștirile ei viteze în Bulgaria ca să facă pace și să ocupe o parte

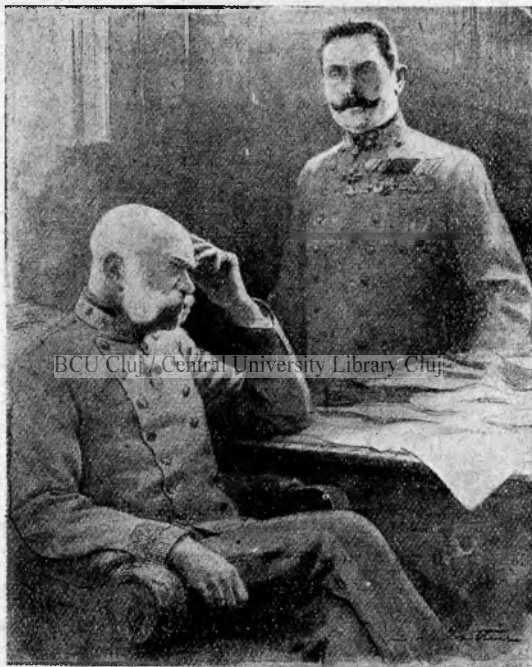
din Bulgaria, pe care Bulgarii îngâmfați nu voiseră s'o dea de bună voie.

**Regele Carol al României și marele duce
Nicolae al Rusiei.**

România a ajuns să fie deodată ținta spre care se îndreptau toate privirile. Prin oștirea ei numeroasă și bine armată, prin generalii ei cu-

minți, prin însuflețirea soldaților ei cari s'au îmbiat în număr atât de mare încât 200,000 de inși au fost trimiși iarăși la vetrele lor, — Ro-

Impăratul Rege Francisc Iosif și moștenitorul de tron Francisc Ferdinand.

mânia a uimit lumea întreagă și a dovedit că ea înaintea cu pași hotărâți spre marele viitor ce-i este profețit.

Acest al treilea războiu s'a sfârșit cu pacea
dela București, prin care Serbia și Grecia au

Regele Ferdinand al Bulgariei.

ajuns îndoit mai puternice decât fuseseră înainte,
iar Bulgaria a primit și ea parte potrivită din
ținuturile turcești.

Salcia și plopul.

— Legendă din popor. —

Pe când fugea Maica Domnului de frica lui Irod, a ajuns, în drumul către Egipt, printr'un loc pustiu. Și era obosită și flămândă și ea, ca și îngrijitorul ei, Iosif; și le era sete, că

Regele Petru al Serbiei.

nu găseau nici o fântână pe acolo. Iar soarele ardea ca un cuptor aprins, și copilul Isus se svârcolea și plângea de căldură în brațele mamei sale.

Și mergând așa chinuți câteși trei, au ajuns la un plop și s'au așezat la umbra plopului să se răcorească. Dar plopul, răutăcios, într'una,

și-a clătit frunzele și 'ncolo și 'ncoace, lăsând să străbată soarele pe frunzișul său, de pe toate părțile.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

† **Regele George al Greciei**
(a fost omorât în Salonic în Martie 1913).

Și a plecat mai departe Maria, cu fiul ei și cu Iosif, căci plopul nu le dase umbră. Au ajuns în urmă la o salcie, și s'au așezat la umbra

ei. Iar salcia, miloasă, și-a adunat cu grabă frunzișul la un loc și s'a silit să nu lase printre frunze nici măcar o rază de soare. Și s'au odihnit acolo călătorii.

Regele Nicolae al Muntenegrului.

Iar când a plecat, Maria a binecuvântat salcia; și aducându-și de plop aminte, a blăstămat plopul.

Și de atunci sufletul plopului nu mai are astâmpăr și alinare. Toți copacii plâng și se

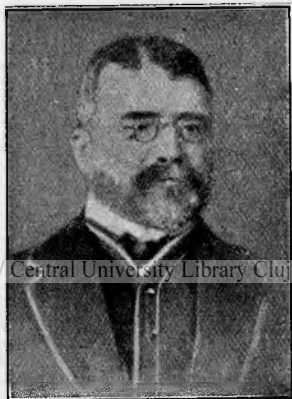
freamătă frunza când bate vântul, dar plopul
plânge și pe vreme liniștită și frunza lui se sbate

Țarul Nicolae II. al Rusiei.

fără contenire și ziua și noaptea. Și veșnic va
plânge fără temeiu frunza plopului, și i-se va
sbate veșnic.

Dar salcia de atunci e cu sufletul totdeauna liniștit. Și de atunci salcia e copacul Domnului, că ea înmugurește cea dintâiu primăvara, și mlădițele ei le duc la biserică Românii, în Dumineca Floriilor, și le binecuvintează preoții. Și e aleasă salcia dintre toți copacii, să crească prin

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dr. Danev, ministrul bulgar, căruia i-se datorește nenorocirea Bulgariei.

cimiterere și să umbrească mormintele celor morți. Câte odată crengile ei se lasă toate spre pământ și frunzișul ei se face ca o boltă, par'că ar vrea să scutească de ploi și de soare mormântul, și e ca o mamă când se pleacă peste copilul ei din leagăn. Și ziua stă liniștită, iar în boarea nopții frunzișul ei șoptește duios și freamătă dulce și atunci sufletul sălciei vorbește cu morții.

Lupul și oile.

— Fabulă. —

După mii de lupte și 'ndelungat războiu,
 De pace spun că lupul să fi trimis la oi
 Zicându-le: că dânsul ar fi plecat la pace,
 Dar numai cu-o tocmeală: să facă ce vor face
 Și să-și alunge câinii de tot de pe la turmă,
 Că până-atunci războiul nu poate să se curme.
 Că vrajba din câni vine, că dedeaparte-i latră,
 Și 'n gura lor ciobanii sărind de lângă vatră,
 Lungi chiote ridică, încât te asurzesc,
 Și cu tăciuni din vatră asvârl, sburătăresc.
 Și toată scârba-aceasta, ia spuneți, cine-o fac?
 Da câinii dumneavoastră, ce blehăesc, nu tac.
 Vedeți dar ce veți face
 De vreți cu noi frăție și dragoste și pace.
 Iar oile, ca ele, gândiră să-i alunge,
 Că lor, pe semne, mintea atâta le ajunge.
 Dar un câne mare, bătrân și mai cu sfat
 — «O oilor» le zise, — «doar nu-ți fi căptiat!
 Ce? credeți voi că lupul doar umblă după pace?
 Alt gând și socoteală la inima lui zace!
 De alta-i lui zor!
 Să știe el că-i turma fără de păzitor,
 C'apoi fără de teamă, cum vrea, în ziua mare,
 Rând pe rând la codru pe toate să care».
 Iar oile atuncea s'au socotit mai bine
 Și de pe-atunci nu este vre-o turmă făr' de câne.
 Și nici popoare treze și ginți cu viitor
 Mortiș ca să nu ție la luptătorii lor.

Ștefan Cracovean.

Graiul părintesc.

O tu, graiu dulce părintesc,
Ce farmec mare ai!
Când te aud, când te vorbesc.
Mă simt străpus în raiu.

Dar mulți din fii te-au părăsit,
O părășiți ar fi!
De tot ce'n lume a iubit
Și încă vor iubi:

O scumpule graiu părintesc,
Tu cel mai dulce farmec ai,
O dragul meu graiu românesc,
Ca tine nu-i alt graiu.

Din toate câte'n lume sunt
Tu-mi ești cel mai iubit,
Prin tine, eu p'acest pământ
Sunt cel mai fericit.

Parcă văd 'naintea mea,
Timpul de minuni,
Când mama mânilor-mi pune
Spunându-mi rugăciuni.

C. Morariu.

Schimbările de vreme.

În multe calendare cetim, că în luna cutare la început va fi «timp ploios», apoi «vânturi» și pe sfârșitul lunii «schimbăcios». Toate

Nazim-Pașa, ministrul de războiu al Turciei, care a fost omorât pentru că voia pacea.

aceste prevestiri n'au nici un temei. Unele se împlinesc așa la întâmplare, întocmai ca prorociile cutărei meștere descântătoare, care știe potrivî atâtea laolaltă, încât ceva trebuie să nimerească.

Pentruca să știm schimbarea vremii și numai cu 24 de ciasuri înainte trebuie să știm multe

cercetări. Trebuie să băgăm de samă schimbarea căldurei aerului, schimbarea greutateii lui, vaporii de apă din aer, mersul vânturilor ș. a.

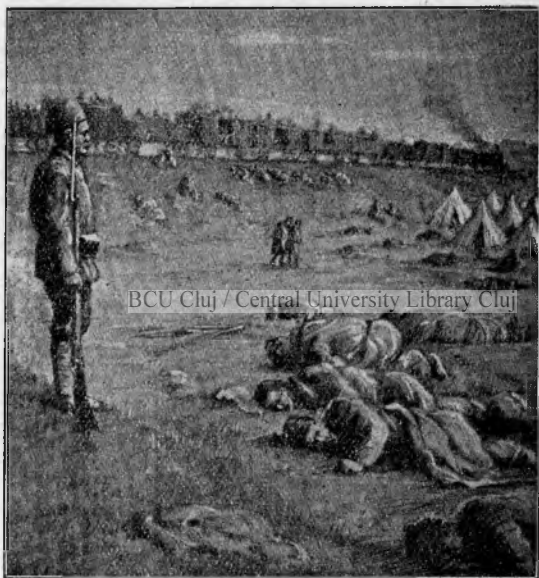

Soldații sârbi iau un șanț turcesc.

Pentru toate acestea sunt instrumente și întocmiri anume, unde oamenii în toată vremea se uită și însemnează pe hârtie cele ce văd. Din însemnările acestea apoi cel puțin cu 24 de ciasuri înainte se știe de bunăsamă mersul

vremii. Prevestirile acestea se trimit prin telegraf și se tipăresc în gazete.

Vara putem ști schimbarea vremii cu o zi înainte și numai cu instrumentul, care măsură

Soldați turci morți de holeră.

greutatea aerului, așa-numit *barometru*. De acestea sunt cu arătător în formă ca la cias și costează dela 4 cor. în sus. În vreme bună aerul e mai greu și mișcă arătătorul în dreapta, în vreme de ploaie în stânga, așa că în fiecare ținut este un

număr, la care vremea trece dela ploaie la senin. Numărul acesta pe Valea Crișului alb e 730.

Un vânt, ce curge într'una dinspre miazăzi-apus, adică dela mare, ne aduce vreme ploioasă, iarna moiște. Iar un vânt dela răsărit și mai ales dela răsărit-miazănoapte aduce secetă. Iarna acest vânt e crivățul și aduce ger cumplit, pentrucă vine tot de pe locuri friguroase.

Cercetând merou schimbările din natură mintea iscoditoare a omului va ajunge nu peste mult să știe cu bună vreme înainte la ce timp ne putem aștepta.

Dr. Ioan Radu.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De-ale copiilor.

Mama aduce peștele pe masă și-i spune lui Ionel:

— Bagă de seamă, Ionel, când mânânci să nu inghiți vre-un os, căci dacă-ți intră în trup — mori.

Ionel îi răspunde foarte mirat:

— Dar peștii, cari au atâtea oase în trup, de ce nu mor.

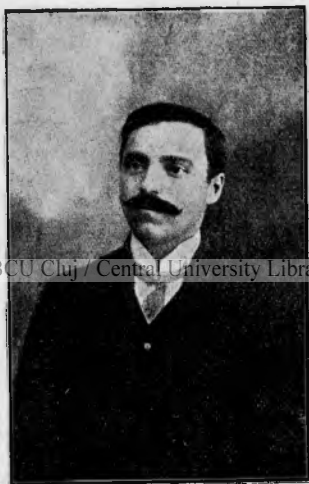
*

Invățătorul: Așadară cu numele de reptile (târătoare) numim acele ființe cari nu pot merge pe picioare și se târesc pe jos. Ștefăniță, mi-ai putea spune o astfel de reptilă?

Ștefăniță: Da, domnule învățător: fratele meu mai mic de 8 luni.

Panait Cerna.

În primăvara anului 1913, când îmugurau copacii și când se iveau cele dintâi colțuri de iarbă, s'a stins din viață poetul Panait Cerna. Eră încă tânăr, nu împlinise nici 30 de ani, și

BCU Cluj / Central University Library Cluj

† Poetul P. Cerna,
(mort 1913).

înzestrat dela Dumnezeu cu darul de a scrie poezii foarte frumoase. De naștere a fost din Dobrogea și fiind sărac a învățat cu greu școalele. Oameni milostivi îl trimiseseră în țara nemțească să învețe la universitățile (școalele mai mari) de acolo. A făcut examene strălucite

și când se credeà și el scăpat de năcazuri, s'a răcit și a murit de aprindere de plămâni. Intreg neamul nostru l-a jelit și l a plâns, căci minți cum erà a lui nu se nasc în toată vremea. Din poeziile lui, tipărite într'un volum la 1910, dăm și noi două :

Celei așteptate.

Ades, pe mare, luna 'ngândurată
Sub vâl de nori alunecă tăcută,
Dar marea tot o simte și, sbătută,
Spre dânsa, vuetând, se 'nnaltă toată...

BCU Cluj / Central University Library Cluj
In zarea viitorului pierdută,

Așa-mi plutești în taine 'nvesmântată,
Dar sufletu mi se sbate și te cată,
Iar gândurile mele te sărută.

Dar, de e scris să-mi fii în veci departe,
Să fugi de umbra mea, cum fugi de moarte,
O rugă am: Prin visul meu când treci,

Să te oprești din loc, surâzătoare,
Și să-mi lipești pleopele mai tare;
In veci să dorm, să te visez în veci...

Floarea Oltului.

Lângă vad de ape grele,
Dornic, murgul mi-am oprit:
Cuibul drag al vieții mele
Sta în noapte adâncit.

Dar în el ce foc tresare?
Ce mi-aprinde 'n piept scânteii?
E părere, ori o zare
De lumină'n geamul ei?

Nu e vis. Nu bate-o rază
Rătăcită dela cer,
Ci e mândra, care-așază
Candela într'un ungher.

O, aprinde-o și te roagă
Prea curatei îndrumări:
Să vegheze vremea 'ntreagă
Peste nouă țări și mări;

Să te ție tot frumoasă
Și copilă, precum ești —
Să urmeze tot miloasă
Dragostele pământești!

Oltule cu repezi valuri!
Multe mândre flori desmerzi —
Dulce le desmerzi la moluri
Și'n vârtoare mi-le pierzi!

Du-le, Oltule, le mână,
 Mândru tresărind mereu!
 Numai una să-mi rămână:
 Floarea sufletului meu!

S'o revăd mereu tot floare,
 Farmec plaiurilor dând —
 Caldă, vie, răsătoare,
 Văile străluminând...

Luna și schimbarea vremii.

Mi s'a întâmplat de multeori se aud vorbindu-se despre înrâurirea lunii asupra vremii și se pare că credința aceasta e răspândită nu numai în poporul de rând, ci chiar și între oameni mai cu carte. Ba mai mult. Credința aceasta e răspândită și la alte popoare și-și are obârșia din veacuri de mult trecute în îndeletnicirile deșarte ale Chaldeilor. Dela început trebuie să spun că credința aceasta e ca multe altele o credință deșartă. Pentruce, o să vedem în celece urmează.

Întâi și mai întâi ce este *vremea*? Sub vreme înțelegem starea în care se află aerul dela suprafața pământului nostru, că e cald, ori rece, umed sau uscat, că e încărcat cerul cu nouri, sau e senin, că e liniște, ori e vânt și că vânturile încotro sunt îndreptate. Cuprinzând toate

acestea la un loc și cumpănindu-le, avem ceea ce se numește *vreme*.

Astronomii, învățații cari se îndeletnicesc cu știința cerului, spun toți deopotrivă, că luna e un corp ceresc, care în cursul miilor și milioaneilor de ani și-a pierdut, și-a împrăștiat toată căldura ce o avusese pe vremuri, așa încât astăzi stă încremenită de ger. În starea aceasta firește că nu mai poate trimite căldură nici asupra pământului. Toată căldura, ce o primește pământul, o primește dela soare. Valul de căldură dela soare străbate depărtarea de 150 milioane kilometri până la noi, pătrunde prin aerul dela suprafața pământului fără a-l încălzi în măsură mai mare și se izbește la urmă în scoarța pământului, care o înghite și se încălzește. La rândul său aerul se încălzește de jos în sus dela pământ, straturile mai jos ale aerului mai mult, iar straturile mai de sus cu atât mai puțin, cu cât sunt mai îndepărtate dela pământ. Cam acelaș lucru ca și cu aerul din jurul unui cuptor. Mai aproape de cuptor e mai cald, mai departe e mai rece.

E doar lucru dovedit, că cu cât ne ridicăm mai mult dela suprafața pământului, cu atât e mai frig. Ciobanii, cari păzesc turme de oi pe vârfurile munților înalți, îmbracă cojocul chiar și în dricul verii. Se știe apoi că la înălțimi de zece kilometri e atât de frig, încât omul nu e

în stare să-l sufere. Gerul celor mai friguroase ierni nici că se apropie de el.

Bine, bine, va zice unul sau altul, se poate una ca asta, că cu cât ne apropiem de soare, cu atât să fie mai frig?

Da, se poate, pentrucă cei 10 kilometri, sau o sută, sau o mie chiar nu numără nimic în asemănare cu cei 150 milioane de kilometri, cât e până la soare!

Dar să nu ne uităm vorba. Căldura cea mare, ce o primește pământul dela soare, face ca apa dela suprafața pământului, din râuri, lacuri, mocirle, mări și oceane să se prefacă neîncetat în *vapori*. Vaporii aceștia, fiindcă sunt ușori, se înalță în aer întocmai ca fumul și-l umezesc. Din ei se nasc *nouri* și din nouri se naște *ploaia, grindina și zăpada*. La toate acestea nu vedem nici o înrăurire de-a luni, ci curat numai de-a soarelui.

Tot numai căldura primită dela soare dă naștere și la mișcările aerului, adecă la *vânturi*. Lucrul se petrece astfel: Sunt unele părți ale pământului, asupra cărora razele soarelui cad mai pieziș și sunt iarăș locuri asupra cărora cad mai drept, mai oblu. Urmarea e, că locurile cele dintâi se încălzesc mai puțin, iar cele din urmă mai mult. E știut însă, că aerul mai încălzit e mai rar, prin urmare mai ușor decât aerul mai rece. Pentruca să te încredințezi

despre aceasta n'ai decât să deschizi ușa dela casă în timp de iarnă. Vei vedea că aerul încălzit din casă străbate în afară pe deasupra — dovadă că e mai ușor și ca atare se ridică, — iar aerul rece deafară pătrunde în casă pe jos, — dovadă că e mai greu.

Tot în chipul acesta se petrece lucrul și la suprafața pământului. Acolo unde aerul e mai încălzit el se ridică, iar în locul său se îmbulzește aer mai puțin încălzit de prin prejur, pentruca încălzindu-se și acesta să se ridice și el la rândul său.

Cu alte cuvinte: între două locuri pe pământ, cari nu sunt pe o formă de încălzite, se naște un schimb de aer, se naște o mișcare în el, pe care noi o numim *vânt*. Și cu cât e mai mare deosebirea de încălzire între cele două locuri vecine, cu atât schimbul de aer se petrece mai repede, mai aspru, — cu atât vântul bate mai tare.

Direcțiunea vânturilor, adică că încotro sunt îndreptate, atârnă de felul cum sunt așezate cele două locuri, între cari se petrece schimbul de aer. Dacă depărtarea între aceste două locuri e mare, atunci trebuie să ținem seamă și de învârtirea pământului. Pământul adică nu stă locului, cum ni-se pare nouă că ar stă, ci se învârtește dela apus spre răsărit în jurul său, întocmai cum se învârtește o roată de car în

jurul osiei. Pământul și cu el împreună ne învârtim și noi și soarele stă locului, iar nouă ne pare că noi stăm locului și că soarele ocolește în jurul pământului dela răsărit spre apus. În ziua de azi orice om cuminte nu vrea să mai știe și să mai creadă altcum, căci învățații de mult au dovedit ceeace am spus acum. Invârțirea aceasta a pământului face ca direcțiunea vânturilor să nu mai fie dreaptă, ci ca sub anumite împrejurări vânturile încrucișându-se cu mișcarea pământului să se prefacă în vârtejuri, unele chiar foarte puternice.

Suntem prin urmare pe deplin incredințați, că pricina vânturilor e tot căldura ce o primește pământul dela soare. Că ce înrâurire ar putea avea luna, corpul acela ceresc mort și rece, asupra lor, nu putem înțelege nici decât. Sunt doar mai multe stațiuni astronomice (locuri de supraveghiat, de cercetat pentru învățații cetitori de stele și de vreme), cari au însemnări de peste 150 ani făcute de mai multeori pe fiecare zi asupra vremii și a mersului ei, dar nu se poate dovedi nici o urmă despre vr'o înrâurire a lunii asupra vremii de pe pământ. Bine înțeles, că dacă câte odată avem săptămâni dearândul vreme noroasă și ploioasă și deodată vedem într'o seară lună frumoasă pe cer, atunci ne închipuim, că ea e pricina schimbării spre bine. Dar, că de câteori ne-a înșelat, asta o uităm cu toții.

Câte veri pline de secetă n'am avut, în cari luna nu ne-a adus schimbarea dorită și iarăș câte ploii nu ne-au bătut săptămâni de-arândul, fără ca sârmana lună să aibă vr'o milă de noi!

Dacă am cercetă sumedenia de însemnări a stațiunilor amintite înainte, ne-am încredințat, că *orice schimbare a vremii își are pricina numai și chiar numai în felul cum poate străbate spre noi căldura soarelui.*

Căldura aceasta a soarelui este o putere, ce poate face isprăvuri mari. Luna nu mai are puterea aceasta, prin urmare îi lipsește tocmai singurul mijloc, cu care ar putea înrâuri asupra vremii dela suprafața pământului nostru. La lumina ei nici *Ușă* nu ne gândim, pentru că pe deo parte lumina nu are nimic a face cu vremea, pe de altă parte chiar dacă ar aveà, lumina lunei nici nu e a ei, ci e împrumutată dela soare. Soarele o luminează, curat vorba aceea, că ea se fălește cu pene străine.

Așadară orișicât am căută, nu putem da de nici o urmă despre vr'o legătură între lună și schimbarea vremii. Deci, ori nu este peste tot, ori dacă e, e atât de mică, încât nici nu se simte față de căldura soarelui.

Credința unora despre înrâurirea lunei asupra vremii e o *credință deșartă.*

Tit Liviu Blaga.

Poezii populare.

Cântă păsăruica 'n laz,
Mândra moare de năcaz,
De năcaz și de urât
Că-a rămas făr' de iubit,
Și-a rămas singură'n sat
Ca cucul pe ciot uscat.

Cine dracu-a mai văzut
Cioară neagră cu albeață,
Fată mare cu mustață?

De-ar avea fetele minte
Când oi muri să mă cânte,
Că destul vinars le-am dat
Și pită de cumpărat
Și gură de sărutat.

Asta-i mândra cu păpuci
Mândra cu buzele dulci,
Asta-i mândra, ține-o Doamne,
Noaptea joacă ziua doarme.

Mândrulița cu ochi verzi
Când se jură să n'o crezi,
Când ea zice: zău și zău
Atunci te minte mai rău.

De cât slugă la popa
 Mai bine să bat doba,
 Că popa-i al satului
 Doba-i a 'mpăratului.

Vai mândruțo cum te-aș bate
 Dar mi-s mânila legate
 Cu-un fir de mătasă neagră,
 Nu te pot bate de dragă.

Copilă secerătoare
 Nu secera vara'n soare,
 Că soarele te-a pârli
 Și mă faci a te iubi.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cântec din Bucovina.

Frunzuliță păr uscat,
 Ardă-te focul de sat
 Că bătrân bărbat mi-ai dat.
 Ii bătrân și băutor
 La toată crâșma-i dator,
 Și la lucru n'are spor.
 Lucru 'n câmp nu și-l gătește
 Și de mine nu 'ngrijește:
 Că de când m'am cununat
 Is tot pâclă și 'nnorat!

Belelele Femeii.

Și de frica meliței
 Luai drumul uliței.
 Pân' la ușa pivniții.
 Când la ușa pivniții
 Iaca și sacul cu câlții:
 — Sacule, fugi de-acolea,
 Că-ți dau foc pe legea mea!
 Mă dusei tot mai în fund,
 Ca de câlți să mă ascund...
 Iac' un ac
 Cât un drac!
 Mă dusei tot mai în fund,
 Ca de ac să mă ascund,
 Dădui peste rășchitor:
 — Rășchitor, fugi de-acolea,
 Că-ți dau foc pe legea mea!
 Mă dusei tot mai în fund,
 De rășchitor să m' ascund,
 Aici dădu-i peste-o bute,
 Și mă puseiu pe băute!
 Băui una, băui două
 Băui patru zeci și nouă!
 Când la ușa la gârlici,
 Tot pe spate și pe brânci!
 Mă dusei la mănăstire,
 Furca, fusul după mine!
 Dădui popii o para,
 Să mă scape de belea;
 Să-mi citească-un paraclis,
 Să nu mai văd furcă 'n vis!

Bănci sătești.

În vremile trecute, băncile nu erau cunoscute și lipsa lor nici nu eră simțită. Trebuințele oamenilor erau puține și datele încă nu erau așa multe și mari. În vremuri de lipsă, oamenii se ajutau împrumutat și fără dobândă. Fala nu era cunoscută și cu bani numai puține lucruri se cumpărau. Așa a fost în trecut. Cu timpul însă toate s'au schimbat.

Trebuințele de tot felul s'au înmulțit și datele s'au mărit. Fala și traiul necumpătat și-au făcut intrare între oameni și cu acestea, neajunsurile de tot felul au început a se ivi la tot pasul. După împrumuturi, oamenii au început să ceară camete. La început mai mici, după aceea tot mai mari. Acum era lumea cămătarilor iubitori de argint. Primăvara da o ferdelă și toamna cerea două, și pe deasupra și câte o zi de lucru. Pentru 10 fl. luă 1 fl. pe săptămână. Socotiți cât luă pe an. Ei se îmbogățeau pe socoteala datorășilor lor. Mână de dat n'aveau, ci numai de luat, câte «șapte piei de pe un bou». În astfel de împrejurări, mulți oameni vor fi ajuns la «sapă de lemn». «În tot răul este însă și un bine».

O seamă de bărbați luminați și cu tragere de inimă pentru popor, au înțeles răul de care sufereau cei mai mulți săteni și au chibzuit,

cum ar putea să scape pe oameni din ghiarale nemiloase ale cămătarilor. Din sfaturile și ni-zuințele lor, au început să răsară băncile, pe cari le avem acum, aproape în toate orașele.

Deodată cu înființarea băncilor, cămătarilor nemiloși li s'a luat în mare parte «apa delă moară». Dacă totuși mai sunt astfel de lipitori cari sug sângele săteanului român, vina e a noastră, că nu căutăm cai și mijloace prin cari să ne scăpăm cât mai îngrabă de ei.

Adeseori auzim pe sătenii noștri zicând: «Bucuros v'am urmă sfaturile, dar ne lipsesc banii. Ca să cumpărăm mașini și unelte mai bune, pentru lucrarea pământului, ne trebuie bani. Ca să putem prăsi vite de soiu mai bun, tot bani. Fără bani, nu putem face nimic.»

De aci se vede, că a sosit timpul să ascultăm și noi de glasul vremii în care trăim. Să nu mai stăm răslețiți, să ne adunăm toate puterile, să punem umăr la umăr și cu puteri întovărășite să lucrăm și să ne ajutăm împrumutat.

Pe lângă băncile dela orașe, cari au ajutat la bunăstarea economică a sătenilor noștri, să înființăm și noi în fiecare sat câte o bancă sătească, adevă: Insoțire de împrumut și păstrare, numită Raiffeisen.

Insoțirile de felul acesta, vor fi o adevărată binefacere pentru oamenii dela sate. Deodată au înfăptuirea lor, cămătarii își vor lua

tălpășița și oameni vor răsufli mai ușor. Nu ne vom mai căciuli înaintea unui om fără suflet,

BCU Cluj / Central University Library Cluj

**Principesa Maria a României în haină
de Domniță Română.**

vom scăpa de cametele cele mari și nu vom
avea a ne mai plânge de bani.

Imprumuturile mai mici și grabnice le vom
lua dela banca din sat și nu vom mai alergă

Noua biserică rom. gr.-ort. din Vârșeț.

pela băncile dela orașe, perzând zile de lucru
și făcând cheltuieli, adeseori prea mari. Ne vom
isprăvi trebșoarele noastre, la noi acasă.

Băncile de felul acesta nu se înființează cu scopul, ca să facă câștiguri cât mai mari. Scopul lor este: Să ajute pe oameni în lipsele lor, fără multe alergături și fără multe cheltuieli.

Un alt scop al acestor bănci este: Să dedea pe oameni la cruțare și păstrare, și nu numai

Dela expoziția etnografică din Orăștie.

pe oameni, dar și pe copii. Având o astfel de bancă în sat, bănuții câștigați cu sudori nu se vor mai da pe lucruri de nimic, ci se vor depune la bancă, cu dobândă. La început mai puțin, după aceea tot mai mult.

Băncile sătești mai au și altă parte bună. Câștigul ce rezultă la sfârșitul fiecărui an nu

merge în pungi streine, ci rămâne la bancă. Din acel câștig se poate ajutoră biserica, ori școala. Se pot ajutoră membrii băncii prin cumpărarea și împărțirea de altoi, stupi, cărți, ș. a.

Cu ajutorul acestor bănci, starea morală și materială a locuitorilor se va îmbunătăți tot

Dela expoziția etnografică din Orăștie.

mai mult. Oamenii se vor deda, nu numai la cruțarea de bani și de timp, ci și la o viață mai morală și sânguincioasă.

Bogații cu săracii se vor adună împreună și se vor sfătui asupra trebuințelor lor. Acî, toți vor fi frați și părtași deopotrivă. Cei chemați în fruntea acestor însoțiri vor trebui să se lapede

de sine și numai binele obștesc să-l aibă în vedere.

Însoțirile sau băncile acestea ne dau apoi putința de a înfăptui cu ajutorul lor și alte însoțiri și tovarășii de tot felul: *Insoțiri pentru asigurarea vitelor, pentru lăptării, pentru cum-*

Dela expoziția etnografică din Orăștie.

părarea de unelte și mașini, pentru vânzarea ori cumpărarea de bucate, lemne, fân, pari de viie, vite ș. a. Pricepere și voință să fie și toate se pot face.

În fiecare sat se vor afla 15—20 de oameni, cari să pună la olaltă câte 20 coroane. Atâta e destul ca să putem înfăptui o bancă

sătească. N'avem decât să scriem în Sibiu, la «Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român». Aceasta, printr'un om al ei, ne va da toate sfaturile și îndrumările de lipsă pentru înfăptuirea băncii. Ba, ne va da și protocoalele de lipsă la purtarea socotelilor. E ceasul al unsprezecelea, grăbiți, că alții, sunt departe înaintea noastră. N. Iosif.

Despre sănătate.

Sănătatea este darul cel mai prețios dat omului de Dumnezeu, odată cu vieța, ca să-l păstreze și să-l înmulțească spre folosul lui și spre mărireaj lui Dumnezeu, după cum stăpânul din evanghelie care-a plecat pentru câțeva vreme deacasă a dat slugilor lui unuia 5 talanți, altuia 2 și altuia 1 și la întoarcere să-i dea seamă de ei. Știți cum au dat ei seama. Așa și noi vom da seama înaintea lui Dumnezeu de acest dar — sănătatea.

Am pomenit de acest lucru cu talanții ca să arăt că în mare parte sănătatea e în mâna noastră și cum o vom păstră, așa o vom aveă. E greșită credința aceluia care crede că dacă perde sănătatea apoi i-a luat-o Dumnezeu așa din senin, sau dacă e sănătos, apoi are trecere la Dumnezeu și i-o dă, măcar că el n'are nici o grije de dânsa.

Dumnezeu i-a mai dat omului minte ca singur să vadă ce-i de făcut și să păstreze și înmulțească darurile sale. E bună vorba: «dă-mi Doamne sănătate» și Dumnezeu ți-o dă, dar atunci când vede că nu ești în stare s'o păstrezi — ți-o ia. De aici s'a născut o întregă

Dela expoziția etnografică din Orăștie.

știință: a păstrării sănătății și tare e bine ca să pătrundă această știință și în Poporul Românesc, căci cel fără sănătate e ca mort între vii. El este o povară și lui singur și celor ce-l înconjoară. Toată lumea zice că cea mai scumpă comoară este sănătatea, că dacă o ai toate le faci, toate le învingi; dar când nu-i sănătate, apoi le mântui toate.

Nu-i deajuns însă, cum am zis, să dorești, să ceri sănătate, trebuie să știi cum s'o păstrezi. Și cât de puțină lume știe lucrul acesta! Numai

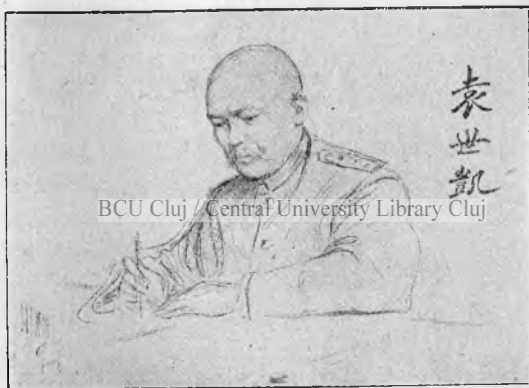

R. Poincaré,
noul președinte al republicii franceze.

după ce-ai pierdut-o, o știi prețui, dar ce folos
că-i prea târziu! De aceea cred de mare interes
pentru toți să vorbim de acest lucru.

Să-mi dați voe să aseamăn sănătatea omului cu o redută din războiu, pe care unii o apără, iar alții cată s'o nimicească.

Fac această asemănare pentru că sănătatea are mulți vrăjmași, după cum are și mulți prieteni. Omul așa va avea sănătate, după cum va da mâna ori cu prietenii ori cu vrăjmașii ei.

Yuan Chi Kai,
președintele republicii chineze.

Să luăm întâi a înșira vrăjmașii:

1. Cel întâi vrăjmaș al sănătății este murdăria, necurătenia, fiindcă el face loc la alți vrăjmași și mai puternici — boalele, căci murdăria este sălaşul, este locul de încolțire al lor. Uitați-vă și d-voastră că unde-s gunoaie, acolo e cuibul tuturor jivinilor.

Vrăjmașul acesta par'că are lipiciu, par'că face de dragoste la mulți, căci altfel nu-mi pot închipui cum de li-i drag la mulți când e atât de urâcios și când te poți scăpa așa de ușor de el cu o cofă de apă.

2. Al doilea vrăjmaș al sănătății și frate cu murdăria este aerul stricat, aerul închis care-l tragem în plămâni. În adevăr, dacă omul poate răbdă o zi — două și mai mult de mâncare, dar de aer nici un minut. Aerul e însăși viața, căci omul când nu mai suflă, adică când nu mai trage aer în el, e mort.

Noi tragem aer în noi ca să ne curețe sângele de unele rămășițe rele, pe cari le ia și dă afară. Când aerul e stricat, e plin de mirosuri grele, în loc să curețe sângele, mai tare îl umple de răutate, îl otrăvește. De aceea omul ce trăește numai în casă, în aer închis, e bûget la față, e fert par'că.

3. Alt vrăjmaș, tot frate acelor 2 de mai sus e întunericul și umezeala, cari asemenea îl neliniștesc pe om, îl slăbesc. Acest vrăjmaș locuește în bordeie joase, în case cu ferești chioare și așezate pe locuri umede și mlăștinoase.

4. Alt vrăjmaș este frigul. O, e cumplit acest vrăjmaș. Cheamă multe boale asupra omului. Singura scăpare sunt hainele călduroase și casele bune.

5. Alt vrăjmaș, nu așa de aprig ca frigul, ci cu totul de altă fire: lingușitor, ademenitor, prietenos și dulceag, este lenea. Totdeauna îți face ochi dulci și vorbește cu răutate de un prieten al sănătății — munca. De aceea mulți oameni îl au de prieten. Numai târziu se trezesc ei unde-i duce prietenia lenii, căci pe lângă că-i mai aduce în casă alți prieteni de-a ei ca lipsa și nevoia, dar omul e moale și atunci ușor îl doboară la pământ vrăjmașii cei răi: boalele.

6. Alt vrăjmaș cu care nu trăește bine lenea este osteneala. Lenea mereu îl ademenește pe om la dânsa și-l sperie cu osteneala și de aceea mai mulți oameni se au bine cu lenea. Sunt însă și alții cari, mânați de nevoi ori de lăcomie de bani, cad în ghiarele osteneții cari le mânâncă puterile și-i scot din sănătate.

7. Alt vrăjmaș este lăcomia și îmbuibarea. El îndeamnă pe om să treacă măsurile fie la mâncare, fie la băutură, fie la avere și atunci omul își face mare povară trupului și sufletului său. Nu le mai poate duce și cade.

8. Un alt vrăjmaș tot așa de ademenitor ca lenea este gogoleala. Acest vrăjmaș îl face pe om fricos de frig și care pentru aceasta tot îl va răpune odată.

9. Alt vrăjmaș este hrana proastă și neîndestulătoare care-l slăbește pe om și-l sacă de puteri.

10. Alt vrăjmaș foarte cumplit, dar care se arată prietenos, este beția. Strașnici-s dinții acestui vrăjmaș care rod încet-încet din sănătate și numai ce-o prăvale când nici nu te aștepți.

11. Alt vrăjmaș care asemenea se arată prietenos și dulceag, dar care roade încet din sănătate, este neînfrânarea poftelor trupului care-l scurg de puteri pe încetul și aduc odată cu el cele mai cumplite boale.

12. Alt vrăjmaș este răutatea și cu toate surorile ei: mânia, pizma, ura, răzbunarea care turbură mereu, mereu pe om cu veninul ei cu toate că ea așază pe om să verse veninul în altul. Inșă, până a-l turna în altul, se înveninează singur.

13. Alt vrăjmaș este oastea întreagă a boalelor care abia așteaptă ca vrăjmașii înșirați până acum să le facă loc și să sară asupra sănătății și s'o dea jos.

14. Iar mai presus de toți acești vrăjmași stă împăratul lor, stă întunericul, stă neștiința, care abia așteaptă timpul potrivit ca să întunece și astfel soldații lui să dea atacul și să doboare reduta sănătății.

Iată droaia întreagă a vrăjmașilor sănătății noastre. Să nu ne îngrozim înșă că-i vedem înșirați și gata în orice timp asupra noastră, căci față în față de acești vrăjmași stă câte un prieten

al sănătății și-o apără. Să-i cunoaștem și să le dăm mână de ajutor — bagându-i în samă și atunci — darul acesta scump — sănătatea, — nu va cădea doborâtă.

1. În fața murdăriei scârboase stă luminată curățenia și cere mereu apă și mătură. Să-i dăm mereu, căci n'om avea grijă.

2. În fața aerului stricat stă aerul curat care strigă mereu: «deschideți ușile și ferestrele din când în când», iar când dă primăvara ne cheamă afară la câmp ca să ne desmerde cu miros de flori și cu cânt de privighitori.

3. În fața întunecimii stă lumina scumpă a soarelui, care strigă mereu, «faceți ferestre mari să intru ca să se vadă și să întăresc sănătatea voastră».

4. Când vine frigul iernii, căldura strigă să-i dăm haine călduroase, case bune și foc în sobă.

5. Iar când vine gogoleala și te ademeneste spăriindu-te cu frigul, sănătatea strigă: «eși și lucrează în frig, deprinde-te, împriete-nește-te și cu ei că nu-ți va păsa».

6. Colo mai departe stă scârbită munca care vede cu jale cum te lași ademenit de cumplitul vrăjmaș lingușitor — lenea. Ea-ți șoptește: «nu te potrivî, ieși la lucru. Eu te-oi face tare și ți-oi îndestulă casa».

7. Când munca e prea aprigă, sănătatea strigă: «stăpânește-te, omule, potrivește și muncește atât cât te iartă puterile. Nu de alta, da'ncapi în mâinile ostenelei».

8. Când lăcomia, îmbuibarea și beția cată a pune gabja pe om, atunci stă de-o parte cum-pătarea și zice: «nu te potrivì omule, ia atât cât îți trebuie să-ți potolești foamea. Nu luă mai mult de cât poți duce. Nu te teme, că flămâzând iar vei găsi ce să mânânci».

9. Când omul se hrănește prost, sănăta-tea-i zice: «omule, fă tot chipul și dă trupului hrana trebuitoare. Lasă-te de alte lucruri poate nu așa trebuincioase și nu-ți chinuì trupul. Dacă ești atât de sărman, lipește-te pe lângă unul avut care, având nevoie de brațele tale, te va hrăni mai omenește».

10. Când poftele truupului cată a pune stăpânire pe tine și când partea lumeață îți devine dragă, înfrânarea îți ztrigă: «oprește-te, omule, din calea perzării. Pofta e dulce, e ade-menitoare până i-ai intrat în ghiare, c'apoi ești al ei și te dă gata».

11. Când veninul răutății cu a tuturor su-rorilor ei caută să te otrăvească, atunci bună-tatea, voioșia și pacea îți zâmbesc în cale și te ridică sus la loc luminat, loc curat.

12. Când oastea întregă a boalelor îndrăznesc a înaintă, atunci vin meșterii sănătății

— doctorii — cu comoara lor de leacuri cu cari le stau înainte pe cât pot, dacă oamenii vor țineă sama de ei.

13. Și când stăpânul răului: neștiința, împrăștie întunerecul spre a putea lucra bine ostașii lui, atunci vine lumina științei și învățaturii care împrăștie întunerecul. Și la lumină vrăjmașii pierd curajul.

14. Iar mai presus de toți acești prieteni ai sănătății, stă Stăpânul a toată lumea, stă ziditorul nostru, stă Dumnezeu, care ne va ajuta atunci când neputându-ne ajuta nici acești prieteni ai sănătății, ne vom ruga lui cu toată inima și cu toată puterea sufletului nostru.

* * *

Din toată această mișcare se vede ce negri și cumpliți sunt vrăjmașii sănătății: murdăria, aerul stricat, lipsa de soare, frigul, gogoleala, lenea, osteneala, lăcomia și îmbuibarea, hrana proastă, beția, răutatea de inimă, oastea boalelor, și împăratul lor: neștiința; dar luminați și destul de puternici sunt prietenii sănătății: curățenia, aerul curat, lumina soarelui, căldura, deprinderea cu răceala, munca, cumpătarea, hrana îndestulătoare, înfrânarea poftelor, bunătatea și voioșia, știința doftoricească (a tămăduirii), lumina minții și Dumnezeu.

Ce rămâne numai? Rămâne ca noi să-i cunoaștem atât pe vrăjmași, ca să ne ferim, cât și prietenii să-i știm a-i îmbrățișa, să-i știm a-i ajuta și a-i lua în samă. Urmând astfel, sănătatea noastră, deși pândită de atâți vrăjmași, nu se va teme de ei, fiind păzită de așa puternici apărători. Atunci o vom avea în tot cursul vieții noastre până la adânci bătrânețe. Și când ne vom înfățișa în fața celui prea înalt, vom duce talantul nostru — sănătatea — bine păstrat și înmulțit întocmai ca sluga din evanghelie care a fost lăudată de stăpânul său. **N. Stoleriu.**

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Umezala păreților.

Locuința cu păreții umezi nu e numai neplăcută, dar e și nesănătoasă și păgubitoare totodată.

Umezala păreților e pricinuitoare de boale, putrezește uneltele, adică mobilele din casă, și nici hainele nu sunt scutite de înfloritura sau mucegaiul, care răspândește un miros greu și neplăcut.

La zidirea unei case nouă, ne apărăm mai ușor împotriva umezelii, ca ea să nu se ridice din pământ, prin păreți în sus. E mai greu însă a înlătură umezala din păreții caselor vechi.

Totuși, oamenii cuminți au aflat și pentru aceasta un mijloc de scăpare. Și iată cum:

De pe păreții umezi, dăm jos tenciuiala și cu o scoabă de fer înlăturăm pământul ori varul de printre capetele cărămizilor ori petrilor. După 5—6 zile, facem o tenciuială din două părți de năsip și o parte de cement și cu aceasta izbim păreții. După alte 2—3 zile, când tenciuiala de pe păreți s'a svântat, ferbem într'un vas de tinichea (pleu) văpseală de sticlă, până se face curgăcioasă, adecă fluidă. Luăm apoi un spoitor mic și peste tenciuiala de cement spoim cu văpseală de sticlă. Aceasta, venind în atingere cu păretele, se întărește numai puțin decăt. Cu spoitorul dăm numai odată pe un toc, dar așa, ca nici o părțică dela păreți să nu rămână neacoperită de văpseală.

Peste văpseala de sticlă tenciuim, (văcăluim), ca de obicei, cu tenciuială de var, dar mai bună e tenciuiala de cement. E bine, dacă lucrările acestea se pot săvârși primăvara sau vara. Păreții vin bătuți de tenciuială numai până la locul unde s'a fost ridicat umezala.

La un metru pătrat de zid trebuie 2 klgr. văpseală de sticlă (Glasfarbe), un klgr. costă 48 fil. Văpseala aceasta se capătă la orașe în boltele mai mari de drogherie.

Proverbe.

A lipsit de-acasă doi ani și s'a întors cu doi bani.

Azi ar sătură zece și mâne flămând pe-trece.

Averea e ca o baltă, cum faci un părauț, toată se scurge.

De n'ai bani nu luă cu zestre, ca să nu zică: taci tu, să vorbesc eu.

Beția este ușa tuturor răutăților.

Bogatul greșeste și săracul își cere ertare.

La buciumul viței cresc trei vlăstări: unul al sănătății, altul al veseliei și altul al turbării.

Cine te vede intrând în crâșmă, nu zice că ai intrat să te închini.

E mai bine să taci, decât să vorbești rău.

Dacă n'ai treabă — fă-te martor.

Cine vrea să trăiască în pace: aude, vede și tace.

Unde sunt două cumnate, casa e nemăturată.

Pe răvaș.

Calea cătră cârciumă duce la temniță.

Păstrarea râde de sărăcie și risipa o aduce în vatră.

Avuția stă în brațe, dar mintea trebuie să conducă brațele.

Sărăcia stă la ușa omului harnic, dar nu cutează să intre în casă.

Economul muncitor se înavuțește, iar cel leneș perde și ce are.

Mai multe grăunțe risipite, fac cât o mă-măligă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

O zi de lucru perdută, nu se mai întoarce.

Pământul nu e nemulțămitor, ca oamenii :
cu cât îl lucrezi mai bine, cu atât îți răsplătește
mai bine.

— Somnu-i rupt din moarte și moartea din putrejiune.

— Nu faceți pomană din sacul altuia.

— Nu da cu mânilor, ca să alergi cu picioarele.

— Nu învăță pe dracul să dea cu pușca.

— Cu răbdare, peste mare, dar cu răul nici părăul.

— Fii bun, dar nu lăsa să-ți mânânce câinii din traistă.

— Găina când e pe grămadă, risipește și cu coada.

— Pe copii să-i mângăi, tot când nu știi ei.

— Cumătră la cumetrie și la ea casă pustie.

— Lupul bătrân știe mai multe cărări.

— Nu da băta în mâna prostului.

— Limba omului taie mai rău ca sabia.

— Pentru un cuiu nu prăpădi și potcoava.

— Crește cânele, ca să-ți rupă vinele.

— Nu da chiot pe unde nu calcă lupul.

— Unde nu-i pătul, șoarecii zic că-i loc pustiu.

Fiecăruia îi pare, că copilul lui e mai frumos, fie cât de uricios.

Fudulul are doi tovarăși: prostia și sărăcia.

Vinul, țuica, cui îi place, N'are cu ce să se îmbrace.

Românul nici odată nu-i lipsit de copii mulți și de coate goale.

Nevoia 'nvață pe om.

Un om aveà un singur ficior, la care ținea ca la ochii din cap, că doar' atâta mângăere-i dase Dumnezeu și lui pe lume. Oriunde mergeà el, și băiatul se ținea de dânsul, ca scaiul de oaie.

Băiatul creșteà mare văzând cu ochii, căci nu-l băteà nici o grije, nu-l mîncà nici o nevoe, toate le aveà la îndemână. Trăia bine și în belșug, ca la casa părintească.

Se deprinsese băiatul că el singur nu s'ar fi dus undeva, să-l fi tăiat bucățele.

Pe om l-a început a munci gândul: că ficioru-i mare cât și dânsul și el nu știe de nevoe, nu se apucă singur de nici o treabă. Cum are să ție și el casă 'n vremea lui?...

În curte, lemnele erau pe gătate.

— Dragul tatii, du-te la pădure și adă un cărucior de lemne, că uite, nu-i cu ce face nici o mămăligă.

— Vai de mine, tată, cum am să mă duc singur, cine are să-mi ajute?

— Du-te, du-te că de n'oi veni eu, are să vie *nevoia* (năcazul) să-ți dee mână de ajutor.

Cu mare ce, și după multă codială, se în-doaie băiețanul; pune boii la jug și pornește.

La un timp de vreme ajunge 'n pădure, trage carul la o grămadă de lemne, dă drumul boilor la păscut; iar el se pune pe proșapul ca-

rului. — Așteaptă, el, așteaptă de i-se lungise urechile, așteptând; se mai scoală, se mai uită 'ncoace 'ncolo, nici o țipenie de om. — Nu s'arată nici tatăl său, dar nici nevoia.

Dacă vede așa, își iasă din răbdări și 'ncepe a strigă cât îi luă gura;

— Nevoie! nevoie!

Ei nați-o bună, de unde să iasă nevoia?!... Vede că nu-i de șăguit și că ziua nu-l așteaptă, 'ncepe-a încărcă, cam cu mânilor altuia: când și când aruncă câte-un lemn și iar făcă ochii roată să vadă de nu-i vine vr'un ajutor.

Dar la urmă s'a trecut de șagă. Unde n'o 'ntoarnă și el pe mânia, unde nu se voinicește și se apucă de încărcat, măi tată; și 'ncarcă și 'ncarcă un car țapăn, de pocneau roțile.

Pune boii la jug și dă să pornească: hăis! încoace, cea! încolo! numai ce-aude 'n urmă: pâr-troasc! Și carul rămâne pe loc, iar boii c'o bucată de proțap merg înainte. Ce să facă el? Se uită 'n jos, se uită 'n sus, se uită la dreapta, la stânga — pace, sănătate — nu s'arată nimeni! — Mai strigă pe nevoia ceea, să mai trudește, ca omul la năcz; stă și se uită când la boi când la soare și vede că sara s'apropie! Ce să facă! Desleagă funia din coarnele bôilor, Jeagă și 'nnoadă în legea lui proțapul, mai trânteste-o legătură cu 'n gânj pe de-asupra și-i dă o strânsoare, de să nu ție carul, cât proțapul.

Pune boii iar, și pornește.

Când colo, la o cârnitură, face ce face și rupe capătul! — Ciuda lui: îi venea să se bată cu pumnii peste cap! Ce să facă! Acuma-i și mai rău. Așteaptă, doar a veni măcar acum nevoia ceea, bat-o vina ei s'o bată: mai strigă de vr'o câtevaori, dar degeaba!...

Vede el că nu-i de chip și noaptea-l prindea n pădure cu carul stricat, își ia rândeaua de-ajutor și unde mi-se pune la descărcat și descarcă, și descarcă carul, cât ai bate 'n palme. Pe urmă scoate roata, leagă capătul, cum l-a ajuns mintea și capul, pune roata la loc, aruncă lemnele 'n car și mână băiete, dar mânios de-ar fi luat în unghii pe oricine l-ar fi supărat, la vreme c'aceea!...

Cei de-acasă intrase 'n grijă, că nu mai venea.

Într'un târziu, ajunge acasă. Tatăl îi iese înainte, îi deschide poarta și-l întreabă, ce-a întârziat atâta?

— Ei, ce-am întârziat, încă mă mai întrebi? răspunse cam răstit. Tot am așteptat să vie cineva să-mi ajute. Nevoia ceea par'că intrase în pământ. Erașam să stau în pădure. Cât năcaz, de mi-am stupit sufletul cu proșapul și cu capătul cela! Tocmai azi a dat pacostea, de s'au rupt.

— Și ce-ai făcut?

— Hm! ce-am făcut? Ia am descărcat lemnele și am legat capătul și proțapul, cum m'a tăiat în cap.

— Ei vezi fătul meu, *asta-i nevoia!* Ea n'a venit la tine, dar ai dat tu peste dânsa. Să știi dela mine, că de multeori nevoia învață pe om, și până ce nu-i trage vre-o nevoe, nu știi ce-i traiul bun pe lume, că nevoile îs pe oameni, și de n'ar fi nevoe, oamenii ar uită de Dumnezeu!...

Omul la nevoe se cunoaște câtă înțelepciune are.

Ce să nu facem?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De-am ști și noi să facem numai ce e bine și folositor, cine ar fi ca noi? Durere însă! Noi prea adeseori nu facem ce ar trebui să facem și facem ce ar fi să nu facem. De aici apoi năcazuri, lipse, sărăcie, nefericire.

Nu voiu înșiră aici toate relele de cari ar trebui să ne ferim. O parte mare din ele toți le știm. Toți știm poruncile dumnezeiești, în cari ni-se spune:

să nu ai Dumnezei străini,
să nu iai numele lui Dumnezeu îndeșert,
să nu ucizi,
să nu curvești,
să nu furi,

să nu mărturisești strâmb,
să nu poftesti ce este al altuia!

Cei mai mulți știm că:

nu e bine să fim trufași,
nici pismătareți,
nici lacomi,
nici aplicați spre mănie,
nici risipitori,
nici leneși.

Și mai știm noi și altele, de cari ar trebui să ne ferim ca de foc; dar nu ne ferim.

De astădată voiu scoate mai înadins la iveală trei lucruri, cari ar trebui să nu le facem și cari pretutindeni, dar mai ales la sate, sunt piedeci mari în calea bunăstării noastre. Anume: *fala, nechibzuita întrebuințare a timpului și beurturile.*

1. De când cu drumurile de fer am venit în atingere mai deaproape cu neamuri străine și de când ne-au năpădit bumbacul, giolgiurile, cartoanele, postavurile ș. a., — de atunci cânepa, inul și lâna nu se mai lucră ca odinioară și luxul sau *fala în îmbrăcăminte* a început să zdruncine temelia bunăstării noastre.

Astăzi săracul se întrece cu bogatul în cum-părături și puțini se gândesc că fala cu care ne-am obișnuit este una din pricinile de căpetenie ale sărăciei noastre. Fala aceasta, bat-o D-zeu, scoate din fiecare casă zeci și sute, din

fiecare comună mii, iar dela toți Români milioane, multe milioane în fiecare an.

O lecuire a acestui rău mare s'ar putea face numai întorcându-ne la bunele noastre obiceiuri din trecut. Harnicile și destoinicile noastre femei să țină cu îndărătnicie la cultivarea cânepii și a inului, la lucrarea lânii, la tors, țesut și cusut, să se ferească de țesături străine și de fală și să ferească și pe fiicele lor de acești demoni răi.

2. *Nechibzuita întrebuițare a timpului* este deasemenea un rău cu urmări nespuse de păgubitoare. Peste tot la noi timpul nu se știe prețui îndeajuns, și cu deosebire timpul iernii este, mai cu seamă pentru o mare parte a bărbaților dela sate, un timp de neîntreruptă nelucrare.

Până când nu vom folosi mai bine și acest timp, lucrând și câștigând măcar hrană sufletească, — până atunci slabă nădejde de mai bine.

Dar rău mare e că la noi se mai prăznuiesc cu nelucrare multe zile chiar și peste vară, și anume zile, cari biserica nu ne îndatorește să le ținem. Aceste zile, numite și sărbători *opăcite*, ar trebui să nu se mai prăznuiască cu nelucrare. În felul acesta am putea lua pildă dela alte neamuri, cari s'au restrâns numai la sărbătorile poruncite de biserică.

Dacă am putea să socotim în bani pagubele pricinuite de nechibzuita întrebuițare a

timpului, — am vedeà, cã ele se ridicã, ca și cele pricinuite de falã, la zeci și sute în fiecare casã, la mii în fiecare comunã și la milioane pentru poporul nostru întreg.

Datorința avem așadarã, ca și pe aceastã cale sã o sucim înspre mai bine.

3. Nu totdeauna și nu în toate casele se face cea mai bunã întrebuințare de *beuturi*. De aceea beuturile pe mulți îi împiedecã de a înainta în avere, pe alții îi calicesc, iar altora le sapã mormântul, dupăce adesea le-a omorît și sufletul.

Îndeosebi obiceiul de a bea în cãrciume, de a face ospete zile dearândul, apoi chiar și pomenile și botezurile cu beuturi nu se mai potrivesc pentru timpurile grele în cari trãim.

Multe din aceste obiceiuri au fost cu totul pãrãsite de alte popoare și urmarea este, cã ele au început sã dea înainte pe toate cãrãrile.

E timpul deci, ca și noi sã începem o viață nouã: *cu cumpãt, cu trezvie și pãstrând*, pentrucã:

A trãi cu trezvie este, cum se zice în evanghelie, a umblã ziua, și celce umblã ziua nu se va potigni.

Cumpãtul în toate ne ține sãnãtoși și sãnãtatea, cum se știe, este bunul cel mai mare.

Pãstrarea sau *cruțarea* e mama norocului celui pãstrãtor D-zeu îi dã de toate. **R. S.**

Măiestri și plugari.

Români cu fruntea în sudoare
 O clipă lucrul voi lăsați
 Și 'n altă zi de sărbătoare
 Ca frați cu frați vă adunați!

Un dulce glas pe toți vă chiamă
 Din munți înalți, din verzi câmpii:
 E-al națiunii glas de mamă,
 Ce mult dorește pe-ai săi fii.

De veacuri lungi străbuna glie
 Cu ferul ager noi brăzdăm
 Și-n holdă mândră, aurie,
 Câmpii și dealuri îmbrăcăm.

Mai tineri noi, cu hărnicie
 Unealta-n mâni am apucat
 Și-al nostru braț cu măestrie
 Istețe lucruri a creat.

Dar spicele de aur pline
 Noi în cununi le împletim
 Și ori și când, în rău și-n bine,
 Voi oși cu voi le împărțim.

Și noi cu drag vă facem parte
 De tot ce brațe făptuesc;
 Când greul vieții se împarte
 În toate, frații buni sporesc.

O națiune, mamă sfântă,
L'altarul tău ingenunchem
Și-n fața ta ce ne încântă,
Frăție-n veci noi azi jurăm!

Spre slava ta voioși munci-vom
Cu gând deștept, cu brațe tari
Și-altarul tău uniți păzi-vom,
Români măestrii și plugari.

Andrieu Bârseanu.

Cum să ne creștem copiii?

În familie băieții sunt comoara cea mai scumpă, pe care credința și legea ne poruncesc s'o îngrijim ca și ochii din cap. Copiii sunt nădejdea părinților, ei sunt bucuria și fericirea lor. Părinții buni pentru ei trăesc, lor le închină toată truda vieții. Fiind copiii urmașii noștri, temelia familiei și a neamului, datorie sfântă avem să le dăm astfel de creștere, ca să se aleagă oameni vrednici, de cari să fim mândri în orice împrejurări.

Dacă luăm în socotință felul cum țăranii noștri în partea lor covârșitoare își cresc băieții, trebuie să fim nemulțămiiți. Și în ziua de astăzi se găsesc foarte mulți părinți, cari nici habar n'au de copiii lor. Abea așteaptă să scape din

fașe — să se miște puțin și apoi dacă e mai sărac îl dă slugă, ori dacă e mai cu prindere, îl trimite cu vacile. Cei mai mulți dintre țărani noștri, îndatăce băiatul ori fetița au ajuns la vârsta de 10—12 ani, ba și mai înainte, îi lasă în voia sorții. În chipul acesta copiii se sălbătăcesc, se desvoaltă fără povețe și îndrumări cumiți, sunt gata pentru orice faptă rea. Ajunge să faci o plimbare prin un sat românesc în zi de sărbătoare, ca să întâlnești cete de copii cu țigara în gură, ori în cârciumă bând alătura cu bătrânii. De multeori, trecând prin satele noastre, te pomenești, că copiii aleargă după trăsura, ori țipă când văd vre-un străin, vorbesc necuviințe, aruncă și cu petrii. Pomii din grădinile vecinilor sunt ruți cu cloambe cu tot, bunăranduiala și curățenia pentru dânșii sunt lucruri necunoscute. Nefiind nime, cine să-i îndrepte, ei cresc firetici întocmai ca pomii pădureți și ca buruenile într'un strat neplivit. Din astfel de copii răsar oameni, cari nu știu prețui munca, nu-și cruță sănătatea, sunt aplicați spre toate păcatele: bețivi, fumători, risipitori, leneși, hoți, bătauși și câte alte. Înmulțirea ăstorfel de oameni e o curată pagubă pentru neamul nostru. Ei sunt la fel cu lupii, cari incuibându-se în hotarele unui sat, primejduesc turmele sătenilor, ori ca alte dihanii, cari ne atacă avutul și viața. Inchisorile aproape în întregime sunt pline

de acei oameni, cari n'au avut creștere bună ca copiii, cărora nu li-s'a dat nici o îngrijire.

Calea aceasta nu e bună. Părinții au îndatorirea să urmărească toți pașii copiilor lor, până când aceia au ajuns să știe a se chivernisi ei de ei. Mama cu deosebire are să toarne în sufletul băieților frica de Dumnezeu, cinstirea legii strămoșești și prețuirea graiului românesc. Când băieții ajung la anii de școală, să-i dăm la școală, urmărindu-i cu luare aminte și luând știre dela învățători de purtarea lor. Tata are să-i obișnuiască la munca de tot felul, la ascultare și rânduială. Nu e bine în dragostea ce avem pentru copii să le îngăduim toate prostiile. Băieții trebuie să vadă în părinți pe îndrumătorii lor, vorba și povața părinților are să fie sfântă. A-i lăsa să facă ce voesc, a nu-i stăpâni în toată vremea, înseamnă a fi cel mai mare dușman, la ce ai tu mai scump. Dacă părinții ar înțelege rostul și fericirea băieților, atunci ulițele satelor noastre noaptea n'ar băjbăi de flăcăi necopți. Cinstea multor fete nu ar ajunge vorbă de ocară.

Ochiul părintelui să fie în orice timp pe urma copilului. Învățătura care prinde mai mult fără îndoială e *pilda bună*. Copiii, cari văd în casa părintească rânduială, muncă, cruțare, cinste, vorbe alese, bine înțeles că se vor împrietini și dâșii cu aceste vârtuți. Casa în care pă-

rinții trăesc în ceartă, — beau și trândăvesc — nu va avea mângăere de copii buni. Și vai de acel părinte care otrăvește sufletul copilului cu pilde rele și păcătoase.

În zilele noastre, când atâtea sunt ispitele cari pe furiș se vâra în sufletul copiilor fără pricepere, orice părinte trebuie să vegheze creșterea băieților. În sărbători adunați-i în jurul vostru, și celor cari știu ceti cumpărați-le cărți și îndemnați-i să cetească.

Făcând astfel ne vom pomeni tari și mari, ca alte neamuri; familiile noastre se vor înmulți, averea se va sporî, și având atari băieți cuminiți și cu aplicări spre alte îndeletniciri îi vom da la măestrii ori la învățături înalte și prin aceasta neamul nostru va fi fericit și cinstit de toți.

Bla j, 1913.

Prof. G. Precup.

Jurământul strâmb.

Preotul: Pentru ce ai jurat despre lucruri cari nu le-ai văzut? Ți-ai încărcat sufletul de osândă.

Țiganul: Da am eu suflet părințele?

Preotul: De bună samă că ai, aș putea jură.

Țiganul: No vezi părințele, că și d-ta ai jură pe ce n'ai văzut.

Sămănați cu mașina de sămănat!

În cele mai multe părți locuite de Români, sămănatul se face și astăzi așa cum s'a pomenit din moși și strămoși, adică cu mâna. De tot prea puține sunt locurile, unde se seamănă cu mașini făcute anume spre acest scop. În multe părți plugarii noștri nici nu le cunosc.

Sămănatul cu mâna e rău și păgubitor, de aceea ar trebui părăsit. Sămănatul cu mașina e mult mai bun și ne aduce o mulțime de foloase, cu toate acestea nu se prea lățește. Oamenilor par'că le-ar fi frică să le folosească. Cunosco un sat unde vre-o câțiva economi s'au întovărășit și au cumpărat o mașină de sămănat. Au folosit-o un an s'au convins despre foloasele ei și cu toate acestea acuma nu o mai folosesc, ci umblă ca să o vândă. Pentru ce? Nu știu. Poate pentru că trebuie să-și lucreze pământul mai bine. Foloasele sămănatului cu mașina, față de sămănatul cu mâna sunt următoarele:

La sămănat noi trebuie să ne silim, ca sămânța să se împrăștie cât mai deopotrivă peste tot. Să nu vină într'un loc prea multă, într'altul prea puțină. De tot puțini sunt plugarii aceia, cari știu sămăna bine, așa că la sămănatul cu mâna aproape totdeauna într'un loc va cădea sămânță mai multă, într'altul mai puțină. Urmarea e, că într'un loc va fi sămănată mai deasă,

într'altul poate prea rară. *La sămănatul cu mașina aceasta nu se întâmplă. Mașina împrăștie deopotrivă peste tot.*

Cu mâna pe vânt nu se poate sămăna. Vântul ar duce sămânța cine știe unde. *Cu mașina putem sămăna pe vânt chiar așa de bine, ca și pe timp liniștit.*

Ca să poată răsări, sămânța trebuie astupată în pământ. Dacă am sămănat cu mâna, astuparea sămânțelor se face prin grăpat. Cu grapa sămânța nici odată nu se astupă deopotrivă. Într'un loc va ajunge prea adânc în pământ, într'altul rămâne deasupra. Nefiind sămânța deopotrivă adânc astupată în pământ, în câte un loc răsare în timp, în altul mai târziu și în altul poate nici nu răsare, fiind de tot prea adânc astupată. Despre aceasta se poate convinge dacă cercetează sămănăturile făcute cu mâna. Creșterea, coacerea sămănăturilor încă nu va fi la fel. Unde a răsărit mai întâiu, acolo și crește mai iute, rodul se coace mai din vreme, așa că într'un loc va fi de tot coaptă holda, într'altul poate numai în pârgă. Într'un loc grăunțele sunt coapte de se scutură, într'altul sunt încă mari.

Dacă sămănăm cu mașina, semințele se astupă toate deopotrivă în pământ. Mașinile adevărate seamănă de dreptul în pământ și încă așa de adânc cât voim noi. Adânciunea la mașini se

poate regulă. Fiind sămânțele deopotrivă adânc așezate, ele răsar toate deodată. Sămănătura crește la fel peste tot și rodul se coace în acelaș timp, așa că pentru secerat încă putem alege timpul cel mai potrivit.

Ca să poată crește plantele e de lipsă să ajungă aerul, lumina și căldura cât mai bine la ele. La sămănatul cu mâna plantele se umbresc unele pe altele, mai cu seamă unde sunt dese. La sămănatul cu mașina aerul, căldura și lumina pot străbate mai ușor printre rânduri la plante, prin ce aceste cresc mai cu putere și rămân mai sănătoase.

Sămănăturile făcute cu mâna, totdeauna suferă mai mult de feluritele boale, decât cele făcute cu mașina. Rugina și altele, paguba cea mai mare o fac în sămănăturile făcute împrăștiat cu mâna.

Sămănatul cu mâna totdeauna trebuie făcut mai des, decât sămănatul cu mașina, deoarece multe grăunțe nu răsar. La un jugăr de pământ ne trebuie și cu 30—40 litri sămânță — din opicoase — mai multă ca și atunci când sămănam cu mașina. Sămânța costă bani și așa cheltuiala e mai mare și rodul totuși e mai mic. Din câștigul ce avem prin aceea, că trebuie sămăntă mai puțină, într'un an doi, mașina e plătită. Se plătește cum se zice ea pe ea.

Pentru a putea sămăna cu mașina, pământul trebuie mai bine lucrat, ca și atunci când se seamănă cu mâna. Cu mașina în pământ rău lucrat și brușoș nu putem sămăna. Lucrând pământul mai bine și sămănăturilor le va merge mai bine, rodul va fi mai mare.

Cu mașina se pot sămăna toate sămânțele plantelor cultivate la noi. Grâul, săcara, orzul, ovăsul, napii, luțerna, trifoiul și altele, toate se fac mai bune, fiind sămănate în rând cu mașina. Numai singur *inul*, care trebuie dat de tot des, se va sămăna totdeauna imprăștiat.

Mașina de sămănat se poate folosi așazicând în toate locurile. Pentru sămănatul pe deal se vor folosi mașini cu rânduri mai puține.

Mașinile de sămănat sunt cam scumpe. Unul singur nu va putea cumpăra astfel de mașini. Le pot cumpăra însă mai mulți în tovarășie, folosindu-le pe rând.

A. Cosciuc.

Copilul.

— Știi tată, ce vrea mama să-ți cumpere de ziua ta?

— Nu știu, spune-mi tu.

— O oglindă frumoasă pentru ras.

— Se pare că am una.

— Așa e, dar, uite că... am sparto eu.

Ceva despre grija vitelor.

Dintre animalele de casă, cele mai plăcute pentru multele foloase sunt vitele.

Cum să nu fie plăcute și prețuite, când ele ne dau laptele hrana bună a fiecărei case, și cu ele mai arăm pământul, ca să ne dea pâinea de toate zilele și alte bunătăți. Lăsăm însă înșirarea foloaselor, ne oprim mai bine la grija ce trebuie să le-o dăm vitelor, ca ele să fie bune și să ne aducă foloase și mai mari.

Ca să avem vite frumoase și de preț, să ținem seamă: 1, ca locuința lor, (grajd, poiată, ocol) să fie bună, 2, hrana cu saț, 3, apa de beut curată, 4, în fiecare zi curățite.

Locuința e bună, când e destul de largă, caldă, uscată, are aer și lumină de ajuns. Căldura din grajd o fac vitele. Ca această căldură să poată fi opăcită, în grajd, pereții trebuie să fie întregi și destul de groși. Când e frig mare, o parte a grajdului se poate umplea cu paie, ca vitele să-l încălzească mai ușor.

Dacă grajdul e rece și umed, fie nutrețul cât de bun, vitele nu se îngrașă, pentru că tot ce mănăcă folosesc pentru căldura trupului și nimic nu se schimbă în carne și sânge, ba dacă pentru căldură n'au nutreț de ajuns, își folosesc carnea de pe trup, de unde urmează că ele slăbesc.

Grajdul rece e foarte păgubitor, nu numai că tânjesc în el vitele, dar uneori sunt cuprinse de boale grele, așa bunăoară de *boala seacă* (oftică) în urma căreia slăbesc de se uscă. Și să nu uităm, că boala asta rea trece dela vite și la om, mai ales cu laptele vacilor bolnave, decumva acesta n'a fost bine, bine fiert.

Ca să fie grajdul uscat, cu aer și lumină de ajuns, să fie așezat cu fața spre soare, să aibă obloane (ferești) potrivite, ca lumina soarelui, care este izvor de sănătate și putere nu numai pentru om ci și pentru vite, să poată intra în grajd cât de bine. Unde ajunge soarele acolo mucezala nu-și face cuib, și acolo boale nu se ivesc.

Podelele grajdului încă să le ținem curate și așternutul de pe ele să fie uscat, ca să fie căldură vitelor culcate.

Premenirea aerului din grajd încă-i de mare folos, de aceea când vitele sunt afară, ușile și obloanele să stee deschise, ca să intre aer curat chiar și în păreți și să iese mirosurile grele.

Hrana să fie cu saț și să aibă vitele timp, ca să o rumege și mistue bine. Că fânul e nutrețul cel mai bun se știe, dacă le dăm însă din el prea mult, se prădează. Vitele au adecă rânză mare, mănă mult uneori, mai mult decât le trebuie, și astfel o parte a nutrețului trece

prin ele nemistuit și nefolosit. Când pentru cruțarea nutrețului le dăm paie, jipi (tulei) de cucuruz, cari cuprind puțină hrană, să le învrăstăm cu fân, cu tărițe ori chiar păsat.

De hrană e și sarea. Vitele chiar așa o doresc, cum o dorește și omul. Sarea cuprinde în sine ceva, ce dă putere sângelui, întărește acreala din rânză, și o face ca să mistue nutrețul mai ușor. De aceea baremi odată în săptămână, să nu uităm a le da sare.

Apa de beut să fie curată și proaspătă. De apă au lipsă, ca să poată înmoia nutrețul, și să poată suga din el hrana. Grâul, cucuruzul au pământ destul și totuși nu cresc, dacă nu le mai trimite Dumnezeu câte o ploaie, care înmoaie pământul de pe lângă rădăcini, ca acestea să poată suga din el hrana de care au lipsă. Așa a întocmit Ziditorul lumii și rânza animalelor, ea are lipsă de apă, ca să poată suga din nutreț puterea. De aceea, dacă s'au săturat bine, beau bine. Vara să grijim să nu le adapăm din apă bălțuită, clocită, pentrucă în asta pot să fie pui de vermi (câlbează și alți vermi răi) și se îmbolnăvesc; iarna să nu le adapăm din troci cu apă înghețată, pentrucă apa prea rece le strânge rânza, și împiedecă mistuirea; ci să scoatem din fântână apă proaspătă, care-i mai caldă.

In fiecare zi curățite. Așadar nu numai în timp de iarnă, ci în fiecare zi. Curățirea pentru

vite e ca spălatul și schimbatul pentru om. Vitele ca și omul răsuflă și asudă prin piele. Prin multele, foarte multele găurele ale acesteia, tot într'una ies din trup sudori și aer acru și intră aer de cel bun. Dacă acum pielea lor nu-i grijită, nu-i țeselată și periată, găurelele se astupă și sudorile abia pot ieși, aerul acru și rău rămâne în sânge, aer de cel bun nu poate intra și vitele tânjesc, sunt fără voie și urite, ca și omul nespălat, nepeptănat și neschimbat.

Dar este și alt îndemn, care ne face să le curățim și să folosim mereu țesela și peria, anume sunt multe jivenii (vermi, muște și altele), cari își fac cuib în pielea necurățită și pricinuesc multă supărare vitelor. Ați văzut coșuri pe spatele vitelor, acestea sunt cuiburi de muște mari și le au numai vitele negrijite.

-Să ținem seamă de aceste cerințe.

Ambrosiu Chețian.

Testamentul unui avocat.

Un avocat la moartea sa a cinstit toată averea la o casă de nebuni, scriind în testament așa: cinstesc toată averea mea pentru casa nebunilor, că și așa, dela nebuni am câștigat averea.

Pășunea albinelor.

Îți crește inima de bucurie când vezi că tot mai mult îndrăgesc Români noștri stupăritul. Aproape nu este sat românesc în care să nu întâlnești sub streșina cutărei case țărănești ori în grădina preotului și a învățătorului câțiva stupi, în coșniți de curpen ori chiar de scândură în timpul din urmă. Foloasele stupăritului cuminte sunt așa de bine cunoscute, încât nu trebuie să le mai înșir aci.

Aproape jucându-ne putem câștiga pe seama casei o mâncare pe cât de gustoasă pe atât de hrăitoare, ori putem schimba truda noastră în parale bune. Totuș de multeori auzim dela sătenii noștri că n'au avut noroc de stupi. Norocul și-l face omul. Dacă nu știm ori nu vrem să îngrijim stupii cum se cade, de bună-seamă nu vom avea noroc. Aci nu este decât un singur leac: să învățăm dela oameni pricepuți meșteșugul stupăritului. De multeori însă nu vedem nici un spor la stupii noștri din altă pricină: nu ne-am îngrijit de pășune pe seama albinelor. In privința aceasta aș avea câte ceva de spus.

Desvoltarea economiei de câmp a lipsit albinele noastre de bogata pășune de odinioară. când și fără vre-o îngrijire deosebită își adunau harnicele albine atâta miere, cât numai încăpea în stup. Câte păduri n'au fost tăiate și prefă-

cute în pământ arător! Câte rături și livezi n'au fost sparte în timpul din urmă cu oțelul plugului, prăpădind nenumărate flori cu potirul plin de miere! Cucuruzul, cerealele, napii de zahar cari ocupă toată palma de loc în jurul satelor noastre sunt pentru stupari aproape fără nici un preț. Ca să stoarcă cât de mult câștig din pământuri într'atâtea locuri vedem cum ogorăsc țarina îndată după seceriș, lipsind albinele în timpurile tomatice de cea mai bogată floare în miere: de *cinsteț* (jaleș sălbatic, latinește *Stachys annua* și *Stachys recta*).

În această stare de lucruri putem face foarte mult ca să îndreptăm ori să cumpănim paguba ce au suferit-o albinele și noi stuparii. Astfel ar trebui să alegem plantele cari le cultivăm ca să fie de folos și albinelor. Toate soiurile de *trifoi* sunt foarte bune plante de nutreț, dar pe lângă aceasta sunt și bogate în miere și praf de flori.

Mai vărtos *trifoiul alb* (*Trifolium repens*), *trifoiul roșu* și cel șvedez (*Trifolium pratense*) dau o pășune aleasă pe seama albinelor. *Măzăricea* (*Vicia sativa*), *esparseta* (baltașin, iarbă săracă, *Onobrychis sativa*), *ghizdeii* (trifoiște, *Lotus corniculatus*) sunt iarăși prețioase și ca nutreț și ca flori bogate în miere. Foarte se recomandă și *cafeluțele* (*Lupinus albus* și *L. varius*), *bobul* (*Vicia faba*) tot din neamul păstă-

ioaselor. Să nu lipsească din grădinile noastre și din jurul cucurușiștelor *floarea soarelui*, dela care avem atâtea foloase. Toate florile din neamul *bostanilor* sunt iarăș o masă bogată și căutată pe seama harnicelor noastre albine. Prin locurile năsiptoase, pe coaste uscate se face foarte bine o altă plantă de nutreț pân'acum puțin sămănată anume în părțile noastre: *vătămătoarea* (iarba de vătămătură, *Anthyllis vulneraria*).

Rapița (*Brassica napus*), apoi *muștarul* alb, negru și sălbatec (*Sinapis alba*, *nigra* și *arvensis*) sunt iarăș o comoară pentru stupari, răsplătesc însă foarte bine și pe ceice le cultivă. *Macul* de grădină, *mătăcina* sau iarba stupului (*Melissa officinalis*), *julea* de grădină (*Salvia officinalis*), *vinețelele* (albăstrea, dioc, sglăvoc, floarea grâului, *Centaurea cyanus*) sunt flori cari nu pot lipsi din nici o grădină sătească, mai vârtos nu din grădina stuparilor, pe lângă alte multe flori cari nici nu le pot înșira aci.

Gardurile în jurul viilor și al grădinilor să le facem din tufe cu flori bogate în miere, cum sunt *porumbelul* (mărăcine, spini, *Prunus spinosa*), *liționul* (cătină de garduri, *Licium vulgare*). Să cultivăm în toate grădinile *smeură*, *agriși* (borboane) și *strugurei* (coacăze).

Nespun de mare avânt putem da stupăritului prin sădirea și îngrijirea arborilor cari au

mai multă miere și praf în florile lor frumoase și binemirosoare decât mii de plante mărunte ierboase.

Înainte de toate trebuie să recomand *acățul* (salcâm, acaciu, acăț, Robinia pseudoacacia). Un arbore care crește foarte repede și prin cele mai rele locuri, pe cari le leagă cu rădăcinile-i puternice; cu lemn bun pentru foc și pentru zidit în apă și pe uscat; cu flori atât de bogate în miere, încât pe alocuri pot hrăni singure albinele noastre. Sunt foarte prețioși și pentru stupari *pomii* de grădină, care-i putem cultiva ori unde, căci putem alege soiuri potrivite pentru orice fel de loc. În curți, în țimiter, pe marginea drumurilor să punem cât de mulți pomi, cari sunt un izvor adevărat de bunăstare. Să nu uităm din șirul celor mai folositori arbori *teiul* cu florile atât de încărcate cu miere, cari se pot vinde uscate și la farmacii ca leac. Prin locuri mai apătoase ne face multe slujbe folositoare *salca* (răchită-alba, *Salix alba*), *răchita* (salcie-fragedă, *Salix fragilis*) și *arinul* (*Alnus glutinosa*), toate bogate în praf de flori și în miere.

Cu puțină bunăvoință și hărnicie ușor putem urmă sfaturile date aci. Stupari și nestupari deopotrivă sunt datori să-și sădească în jurul caselor arborii amintiți: prin aceasta își

câștigă un colțișor umbros, un izvor de venit care dăinuește de-apururea, fac pe seama albinelor o pășune bogată, dar totodată își scutesc și casa de foc. Știut este doară, că pomii sunt un scut foarte bun împotriva focului care nu poate trece așa de ușor dela un edificiu la altul.

De încheiere ar trebui poate să înșir florile și ierburile dela câmp și din pădure pe cari le caută mai des albinele ca să adune nectarul prețios din ele sau pulverea de flori din cari zidesc fagurii. Lucrul acesta este însă aproape cu neputință. Doar abia începe primăvara să-și desfacă podoabele și se și găsesc prin Aprilie vre-o 100 de feluri de flori cari văd bucuroși de oaspeți albinele. Prin Maiu chiamă vre-o 400 de flori cu potirul lor frumos albinele la uspăț. În dricul verii își îmbracă la vre-o 700 de flori hainele lor cele mai alese și miresmele cele mai îmbătătoare ca să se îmbie albinelor noastre. Dar și prin August—Septemvrie sunt la vre-o 200 de flori melifere, adecă producătoare de miere. Unde să înșir atâta amar de floare. Dar le cunoașteți cu toții câți vă petreceți viața la sânul naturii, la câmp, și le veți ști cruță după vrednicie.

Dr. Al. Borza.

Coșnițele (stubeele) de albine.

Țăranul nostru întrebuițează și acum mai pretutindeni *coșnița de nuiele*, în unele locuri *coșnița de paie*, în altele *cea de papură* și numai rar de tot *coșnița de scândură*, cu cadre (rame) mobile (cari se pot așeza înăuntru și scoate după trebuință).

Unde și unde s'au făcut încercări cu un fel de coșniță alcătuită din două părți: de desupt coșniță de nuiele, de paie sau papură, — ciontată la vârf și pe ea așezată în timpul verii o lădiță cu rame. Această coșniță formează un fel de trecere dela coșnița veche la coșnița așa numită mobilă, Ucujuj National University Library Cluj

Despre coșnițele întrebuițate până acum de țăranul nostru, și cări în partea cea mai mare se întrebuițează și în timpul de față, nu se poate zice că ar fi tocmai bune; pentrucă în ele abia i-se poate da stupului ajutorul trebuincios când are lipsă de hrană, când îi lipsește matca, și mai ales când ar trebui luată mierea de prisos, — tot atâtea lucruri cari în coșnițele mobile se pot face cu înlesnire și spre marele folos al stuparului.

Coșnițele despre cari am pomenit că formează puntea de trecere dela coșnițele vechi la cele mobile — adecă acelea cari de desupt sunt de nuiele, de papură sau paie, iar în partea dea-

supra au o lădiță cu rame, — sunt mai bune decât cele vechi. În ele se poate da albinelor de lucru în timpul verii, când altfel ar lenevi; din ele se poate scoate mierea, anume cea din lădița de scândură, fără să se omoare albinele. Chiar și numai aceste 2 împrejurări fac ca felului acestuia de coșnițe să i-se deie întâietatea față de felul învechit de coșnițe.

Coșnițele de scândură, cu rame mobile, sunt cele mai bune, adevărat că și cele mai scumpe.

R. S.

Coșnițele sistem Dzirzon.

Felul acesta de coșnițe l-a iscodit un preot cu numele Dzirzon. Ele sunt astfel întocmite, că mierea se poate scoate fără să se omoară albinele, și treaba aceasta este de foarte mare însemnătate. Dar mai sunt și alte părți bune cari ridică bunătatea acestor coșnițe sus peste coșnițele noastre din bătrâni.

În ele putem da cu înlesnire albinelor hrană la timp de trebuință, putem păzi albinele împotriva dușmanilor și boalelor, le putem ajuta când rămân fără matcă, le putem opri dela prea multă roire, putem face roi așa numiți măiestriși și alte. Scurt: putem lucra cu albinele cum ne place și le putem oarecum sili să ne aducă cât mai mult folos.

Aceste coșnițe sunt mult mai bune pentru albine, și mai îndemnătice pentru stupari.

Îmbunătățirile aduse coșnițelor de Dzirzon nu au rămas în aceeaș stare. Mulți alții, pe urma lui, le-au îmbunătățit treptat, așa că acum stuparul poate lucra în ele după plac.

În cele următoare vom descrie felul unei coșnițe bune care se întrebuintează în țara noastră.

O astfel de coșniță are 4 părți, doi mai lungi, unul de-adreapta și altul de-astânga și doi mai scurți, unul de-asupra și celalalt de desupt. În partea dinainte se aplică o scândură, în care se face urdinișul, iar în partea dindărăpt este ușa.

Înlăuntru coșnița are două despărțăminte unul din sus și altul jos. În despărțământul din jos, pe niște lățisori bătuți în părții delături se așează două rânduri de părcane, iar în cel din sus numai un rând. Între ele este o poliță de scândură, așezată în două rosturi sau pe lățisori așa, că polița aceasta se poate scoate după plac.

Polița în fund are un fel de gratie, numită după iscoditorul ei, a lui Hanemann. Ea e din bleu (blech, pleu, tinichea) și găurile-i sunt astfel făcute, ca prin ele să nu poată străbate decât albinele lucrătoare, nu și matca și trântorii.

Despărțământul de sub poliță se mai numește și despărțământul de clocit, iar cel din sus despărțământul de miere. În cel dintâi încap 20 părcane, în al doilea 10, cu totul 30.

Atât despărțământul din jos cât și cel din sus au câte o fereastră de sticlă în partea de cătră ușe iar sub fereastra din jos un lățișor, care se poate lua și pune cu înlesnire, când sunt de a se curăți albinele moarte, sfirmiturile de faguri ș. a.

Coșnița de care vorbim, are pe dinlăuntru următoarele mărimi: 62·7 cm. înălțime, 25 cm. lățime și 38 cm. afunzime, înspre urdiniș.

Părcanele din rândul de jos sunt acățate la 21·8 cm., cele din rândul al doilea la 40·9 cm., polița la 42·2 cm., iar ale despărțământului de miere la 61·5 cm., socotind dela păretele din jos al coșniței.

Cu chipul acesta între părcane rămâne dearândul, cum stau peste olaltă, câte 6 mm. loc gol, pe unde au să umble albinele, între părcane și păreții coșniței 5 mm., iar între aceste și între poliță 6 mm. Ca între părcanele din acelaș rând să fie depărtate de 1 cm. se bat în dungile lor niște cuie mici.

Urdinișul trebuie să fie tăiat 3·9 cm. dela păretele din jos; el să aibă în lungime 20 cm. și în lărgime numai 7 mm.

Ușa să nu fie așezată în țâțâni, ci să se așeze cu ajutorul unor cârlige cum sunt cele dela ferestre.

Dacă scândurile, din cari se fac coșnițele, sunt cel puțin de 3½ cm., pot să rămână și

neoblojite pe din afară. Dacă însă vor fi făcute din scânduri de 2 cm., atunci pe din afară trebuie să se bată lați cât mai deși; iar locul dintre ei se va umplea cu bălegar amestecat cu cenușe și pleavă; în urmă se lipesc și se spoesc pe din afară. Numai ușa rămâne nelipită cu bălegar și nespoită.

Coșnițele despre care am vorbit, se mai numesc și mobile (mișcăcioase), din pricină, că părcelele lor se pot scoate și iar pune la loc, împreună cu fagurii, mierea, puii și albinele de pe ele.

Nu toate coșnițele mobile au aceeași mărime. De aceea lucră foarte înțelepțește cine s'a hotărât cu tot înadinsul a se apuca de stupărit în coșnițele mobile, dacă își va cumpăra măcar o coșniță de muștră (probă), fie și mai scumpă. După aceasta își poate face cât de multe și toate bune; altcum începe a orbecă dela cel dintâi pas.

A lucră cu coșnițe mobile de felurite mărimi, este un lucru anevoios.*) R. S.

*) Coșnițe mobile de muștră se pot tocni la măiestrul *Ioan Stroia* în *Orlat*, comitatul Sibiului, posta în loc.

Cele mai frumoase **=====**
===== **cărticele de cetit,**
pentru țărani și cărturarii dela sate, sunt cărti-
celele ce apar în

„BIBLIOTECA POPORALĂ
A
ASOCIAȚIUNII“.

In anul 1911 au apărut 10 broșuri, anume:

Nr. 1. De demult.

Povestire istorică de părintele-protopop Dr. I. Lupaș. Toți ne batem pieptul și ne laudăm, că strămoșii noștri sunt Romani. Când ne-ar lua însă cineva de scurt să istorisim, că oare cum am ajuns noi pe plaiurile de azi, mulți din numele lui Traian încolo, n'am ști spune aproape nimic. Dl Dr. I. Lupaș, unul dintre cei mai de seamă istorici ai noștri, povestește în această cărticică istoria Romanilor, luptele acestora cu Dacii, cucerirea Daciei și plămădirea neamului românesc. Povestirea e ușoară, pe înțelesul poporului. Cartea e împodobită cu mai multe ilustrații.

Nr. 2. Floarea soarelui.

Legendă în versuri de Ștefan Cacoveanu. Un împărat are trei fete. Peștorii peșesc tot pe cea mai mică, care e mai frumoasă. Celelalte două, supărate foc, îi împletesc fire albe în cosiță, ca împăratul să creadă că e căruntă și să o mărite după oricine. O și mărită după cel dintâi peștor, care eră Soarele. Surorile dujmănoase, cari au aflat cine e bărbatul ei, au îndemnat-o să nu se țină de poruncă lui de a nu i-se uita niciodată în față și într'o noapte când dormea alături de el, a aprins o luminare și i-s'a uitat în față. Soarele îndată a părăsit-o. Ea de supărare s'a ofilit și ursita a prefăcut-o în floarea soarelui.

Nr. 3. Din viața sfinților.

În aceasta ni-se spune despre viața plină de minuni a sfântului Ioan Gură-de-aur. Țăranul român, care de orice lucru s'apucă, chiamă ajutorul Celui de sus și al sfinților, numai bucură se poate, când i-se dau astfel de cărți în mână.

Nr. 4—5. Povestea lui Harap alb.

E una dintre cele mai frumoase povestiri ale neîntrecutului povestitor Ioan Creangă. Ne spune pășniile prin cari a avut să treacă un ficior de craiu pânăce a putut să ia de soție pe o fată frumoasă de împărat.

Nr. 6. Lucrarea pământului,

de Aurel Cosciuc. Povețele unui om priceput, cum trebuie făcută economia câmpului. Arată totodată și uneltele cari sunt mai bune pentru lucrarea pământului. E o carte de bun folos pentru țăran.

Nr. 7. Cântece din bătrâni,

de Vasile Alexandri. Cinci cântece alese din minunatele poezii populare ale lui Vasile Alexandri.

Nr. 8. Povestiri din viața țăranilor,

de Ioan Pop-Reteganul. Se publică două povestiri, din cari cetitorul țăran poate trage multe învățături, căci în ele se arată pilde vrednice de urmat în viață și se combat unele rele înrădăcinate în poporul nostru.

Nr. 9 și 10. Alexandria.

În aceste numere se publică povestea atât de cunoscută și iubită de țărani alui Alexandru Macedon.

Toate acestea cîrticele, împreună cu Calendarul nostru pe anul 1912, care cuprinde învățături și povețe folositoare și pentru alți ani, se află de vânzare, pe lângă un preț de 2 cor.

In anul 1912 au apărut broșurile :

Nr. 12. Ercule.

Poveștile unchiașului sfătos, de Petre Ispirescu. In cărticica aceasta se spune despre zeii păgânești și luptele lui Ercule.

Nr. 13. Cum să trăim?

De Dr. Aurel Dobrescu, medic. Se dau sfaturi și povește doctorești pentru trebuințele zilnice.

Nr. 14. Din Isprăvile lui Păcală

de P. Dulfu. Povestiri vesele, din cari se pot lua și învățături frumoase pentru vieța de toate zilele.

Nr. 15. Comuna „Viitorul“,

de Romul Simu. Cartea aceasta, n'ar trebui să lipsească din nici o casă românească. Ea cuprinde o mulțime de povește și pilduri. Cum ar trebui să-și îplinească fiecare datorița și cum ar putea ajunge la bună stare, nu numai singuratici oameni, ci și o comună întreagă.

Nr. 16. Creșterea pomilor,

de N. Iosif. O bună călăuză pentru ceice o vor ceti și se vor îndeletnici cu prăsirea pomilor.

Nr. 17. Povestiri,

de N. Petra-Petrescu. Cuprinde patru povestiri frumoase și cu multe învățături folositoare.

Nr. 18. Nutrețul măiestrit,

de I. F. Negruțiu. Din cartea aceasta, sătenii noștri pot scoate multe învățături folositoare la economie.

Nr. 19. In sat la Tânguești,

de V. Onițiu. Piesă pentru teatru. Întâmplarea e luată din vieța poporului dela sate.

Nr. 20. Călăuza creștinului la biserică.

E una dintre cele mai folositoare cărți pentru săteni. Aci e arătată însemnătatea slujbelor dumnezeiești și cum trebuie să ne purtăm în biserică.

Nr. 21. Stan pătitul.

O frumoasă povestire de Ioan Creangă.

Aceste 10 cărțicele împreună cu «Calendarul Asociațiunii» pe anul 1913, care cuprinde o mulțime de învățături pentru țărani, se află de vânzare tot numai cu prețul de 2 cor.

BCU Cluj / Catalogul online
In anul 1913 au apărut broșurile:

Nr. 23. Vieța unei mame credincioase,

de Dr. Ioan Lupaș. O povestire istorică, cu frumoase învățături pentru mamele române.

Nr. 24. Leonard și Gertruda,

cartea I, talmăcită din nemțește de V. Gr. Borgovan, o povestire cu pilduri din viața omenească.

Nr. 25. Isprăvile lui Păcală,

partea a II-a de P. Dulfu, povestiri vesele și pline de frumoase învățături.

Nr. 26. Cum să trăim?

Povește doctorești, partea a II-a de Dr. A. Dobrescu, medic.

Nr. 27. Leonard și Gertruda,

cartea a II-a.

Nr. 28. Căntece din bătrâni,

cartea a II-a de V. Alexandri, cântece alese din poeziile populare.

Nr. 29. Povestiri din viața țăranilor,

cartea a II-a de Ioan Pop Reteganul. Pilduri luate din viața dela sate.

Nr. 30. Ingrășarea sau gunoirea pământului,

de A. Cosciuc. Povețe și învățături economice pentru săteni.

Nr. 31. Arghir și Elena,

de I. Barac, o povestire închipuită, sub care este a se înțelege luarea Ardealului din stăpânirea lui Decebal, de către împăratul Traian.

Nr. 32. Carte de rugăciuni,

întocmită pentru trebuințele sătenilor, cu mai multe icoane.

Nr. 33. Calendarul Asociațiunii,

pe anul 1914, cu un bogat cuprins, anume scris pentru trebuințele sătenilor.

Aceste 10 cărțicele apărute în anul acesta, dimpreună cu calendarul, se pot căpăta pe lângă un preț de 2 cor.

Calendarul pe 1914 se capătă și singur Dela 10 ex. în sus, vânzătorilor li-se dă rabat.

Pe anul 1914 vor apărea broșurile :

Nr. 34. Povestea unei coroane de oțel,
de George Coșbuc. Povestire din războiul României
pentru neatârnavare.

Nr. 35. Popa Tanda,
de Ioan Slavici. Povestire din viața poporului.

Nr. 36. Emigrarea în America,
de Unul care a fost acolo, sfaturi împotriva emigrării
și neajunsurile ce se ivesc pe urma emigrărilor.

Nr. 37. Dela sate,
de Ioan Agârbiceanu, câteva povestiri frumoase și pline
de învățături.

Nr. 38. Sfaturi pentru popor,
de N. Iosif, cu învățături pentru lucrările economice.

Nr. 39. Pavel Cătană,
tălmăcire din limba cehă, de I. U. Iarnik, profesor în
Praga și un mare binevoitor al Românilor.

Nr. 40. Poezii,
de Ștefan O. Iosif.

Nr. 41. Povestiri din viața țăranilor,
cartea a III-a de Ioan Pop Reteganul. Tot povestiri cu
frumoase învățături pentru săteni.

Nr. 42. Cheia de aur a raiului,
tălmăcire din nemțește.

Nr. 43. Din trecutul Românilor ardeleni,
de Dr. Ioan Lupaș. Povestire istorică cu multe întâm-
plări din trecutul nostru al Românilor.

Nr. 44. **Calendarul Asociațiunii**

pe anul 1915, întocmit de Oct. C. Tăslăuanu.

Aceste 10 cărți și calendarul, le vor primi membrii ajutători ai «Asociațiunii», în anul 1914, pentru taxa de 2 cor.

Preoții, învățătorii și alți fruntași sunt rugați a înscrie câți mai mulți membrii ajutători la Asociațiune.

Aceia, cari doresc să aibă toate cărțile apărute în Biblioteca poporală a Asociațiunii, pentru 8 cor. se pot căpăta 40 cărțicele și 4 calendare cu multe învățături frumoase. Banii să se trimită la adresa:

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Biroul Asociațiunii”

Nagyșeben (Sibiu) — Strada Șaguna Nr. 6.

Cel mai vechiu și mai mare institut financiar românesc din Austro-Ungaria

„ALBINA“

institut de credit și de economii, Sibiu.

Filiale: Brașov, Bozoviciu, Elisabetopole,

Lugoș, Mediaș și Murășoșorheiu.

Agenturi: Orșova, Sânmărtin, Sânmiclăușul-
mare și Șeica-mare.

Capital societar	K 6,000 000.—
Fonduri de rezervă și penziuni	„ 2,350.000.—

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Portofel de cambii	K 17,700.000.—
Imprumuturi hipotecare	„ 12,400.400.—
Depuneri spre fructificare	„ 24,500.000.—
Scrisuri fonciare în circulație	„ 10,000.000.—

Primește depuneri spre fructificare cu $5 \frac{11}{12} \%$ după termenul de abdicare, plătit în insuși darea de interese,

îngrijește încassări de cecuri și asigurații asupra oricărei pieți, mijlocește tot felul de afaceri de bancă.

Orice informațiuni se dau gratis și prompt atât de Centrala din Sibiu, cât și de filialele și agenturile institutului.

Dirrecțiunea.

Capital social: 1.200.000.

Telefon Nr. 188.

Postsparcassa ung. 29,349.

„Banca generală de asigurare“

societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească,
înființată de institutele financiare (băncile)
: : române din Transilvania și Ungaria. : :

Prezidentul direcțiunii: PARTENIU COSMA, di-
rector executiv al «Albinei» și prezidentul «Solidarității».

„Banca generală de asigurare“

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului
și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai
departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra
accidentelor și contra grindinei.

Toate aceste asigurări «Banca generală de asigu-
rare» le face în condițiunile cele mai favorabile.

Asigurările se pot face prin oricare bancă româ-
nească, precum și la agenții și bărbații de încredere ai
societății. Prospecte, tarife și informațiuni se dau gratis
și imediat.

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legă-
turi — pot fi primite oricând în serviciul societății.

«Banca generală de asigurare» dă informațiuni gra-
tuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste
afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare.

Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

„Banca generală de asigurare“

Direcțiunea: Sibiu — Nagyszeben (edificiul „Albinei“.)

Agenturi principale: Arad, Jozseffőherczeg
Nr. 1 (casele «Victoria»). Brașov, Piața-mare, la filiala
«Albina». Lugos, la filiala «Albina». Cluj, la institutul
«Vatra» (Kossuth L.-u. 26). — Reprezentante la toate
băncile românești.

„Asociațiunea“.

«Asociațiunea» e o tovărășie mare românească, care s'a întemeiat înainte de aceasta cu 50 de ani de mitropolii Șaguna din Sibiu și Șuluțu din Blaj, ca să răspândească învățătura în popor. Numele ei întreg e: «Asociațiunea pentru literatura și cultura poporului român». Pe scurt îi zicem numai: «Asociațiunea».

Ce face „Asociațiunea“?

1. Tipărește cărți pe înțelesul tuturor, cum e și «Biblioteca populară a Asociațiunii».
2. Se îngrijește să trimită oameni cu carte la sate ca să țină poporului cuvântări sau vorbiri, în care le dau tot felul de povețe.
3. Inițiază biblioteci la sate și la orașe. Indeamnă pe preoți și învățători să țină prelegeri și șezători. Să învețe pe cei neștiutori de carte a scrie și a ceti. Pune la cale expoziții de vite de poame, de lucruri de mână și altele.

«Asociațiunea» cuprinde pe toți Români din țara noastră. Ca să poată răspândi învățătura la toți, a împărțit ținuturile locuite de români în despărțăminte, în frunte cu un director și comitet. «Asociațiunea» e condusă de un comitet central care se află în Sibiu.

CUPRINSUL.

Partea calendaristică
Afaceri cu Poșta și telegraful
Taxe și timbre
Târgurile din Ungaria și Transilvania.

Invățătură și petrecere:

	Pag.
Urare de Anul-nou	50
Legea noastră creștinească	51
Icoana sfântului Nicolae	54
Muierea cea mai bună	58
Colindă	59
România	60
Fără bani	61
Dușmanul	61
† Aurel Vlaicu	62
Din povestirile lui Vlaicu	65
La arme	75
Eroul dela Königgratz	78
Veghetorul viilor	79
Mult mi-e drag	80
Bărbat cuminte	80
Copiliță din vecini	81
Nu-i proroc	81
Snoavă	82
Corabia țiganului	85
Răsboiul din Balcani	86
Salcia și plopul	90
Lupul și oile	95
Graiul părintesc	96

	Pag.
Schimbările de vreme	76
De-ale copiilor	100
Panait Cerna	101
Celei aşteptate	102
Floarea Oltului	103
Luna şi schimbarea vremii	104
Poezii populare	110
Cântec din Bucovina	111
Belele femeii	112
Bănci săteşti	113
Despre sănătate	120
Umezeala păreţilor	130
Proverbe	132
Pe răvaş	133
Nevoia 'nvaţă pe om	135
Ce să nu facem?	138
Măiestri şi plugari	142
Cum să ne creştem copiii?	143
Jurământul strâmb	146
Sămănaţi cu maşina de sămănat	147
Copilul	150
Ceva despre grija vitelor	151
Testamentul unui avocat	154
Pășunea albinelor	155
Coşniţele (stubeele de albine)	160
Coşniţele sistem Dzirzon	161

Biblioteca Poporală a Asociațiunii

cuprinde în anul 1913 următoarele broșuri :

În Ianuarie Nr. 23 *Vieața unei mame credincioase* (cu 2 chipuri) de Dr. I. Lupaș.

În Februarie Nr. 24 *Leonard și Gertruda* cartea I. (cu un chip), de Pestalozzi, tălmăcită de V. Gr. Borgovan.

În Martie Nr. 25 *Isprăvile lui Păcală*, partea a II-a de P. Dulfu.

În Aprilie Nr. 26 *Cum să trăim?* Povește doctorești, partea a II-a de Dr. A. Dobrescu, medic.

În Mai Nr. 27 *Leonard și Gertruda*, cartea a II-a de Pestalozzi, tălmăcită de V. Gr. Borgovan.

În Iunie Nr. 28 *Cântece din bătrâni*, cartea a II-a de V. Alexandri.

În Septemvrie Nr. 29 *Povestiri din vieața țăranilor*, cartea a II-a, de Ioan Pop Reteganul.

În Octomvrie Nr. 30 *Ingrășarea sau gunoarea pământului*, de A. Cosciuc.

În Noemvrie Nr. 31 *Arghir și Elena*, de I. Barac.

În Decemvrie Nr. 32 *Carte de rugăciuni*, și Nr. 33 *Călindarul Asociațiunii pe 1914*, întocmit de Oct. C. Tăslăuanu.

 RĂSPÂNDIȚI

BIBLIOTECA POPORALĂ

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A ASOCIAȚIUNII.